

Indholdsfortegnelse

Hovedoversigt.....	3
1. Budgetaftale	4
Sundhedsområdet	7
Specialsektoren	28
Regional udvikling.....	29
Anlæg	37
Bilag: Prioritering på sundhedsområdets drift.....	38
Bilag: Prioritering regional udvikling	41
Bilag: Investeringsoversigter	42
2. Sundhed	45
Bevillingsoversigt	46
Rammer for sundhedsvæsenet i Region Nordjylland	52
Budgetbemærkninger	60
Aalborg Universitetshospital	60
Regionshospital Nordjylland	62
Psykiatrien	64
Den præhospitale virksomhed.....	66
Sygehusapoteket	67
Fællesområdet	68
Puljer.....	72
Praksisområdet	74
Investeringer på sundhedsområdet	78
3. Specialsektoren	81
Bevillingsoversigt	82
Budgetbemærkninger	88
Investeringer indenfor specialsektoren.....	92
4. Regional udvikling.....	93
Bevillingsoversigt.....	95
Budgetbemærkninger	97

5. Administrationen	101
Bevillingsoversigt	101
Budgetbemærkninger	105
6. Personaleoversigt	111
7. Flerårsoversigt.....	112
8. Likviditetsbudget.....	116
Bilag	117
Bilag 1 – Økonomiaftalen	118
Bilag 2 – Resultatopgørelse	119
Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse	120
Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger ...	121
Bilag 5 – Takster for sundhedsområdet.....	140
Bilag 6 – Takster for Speciaalsektoren.....	143
Bilag 7 – Løn- og prisfremskrivning	148

Hovedoversigt

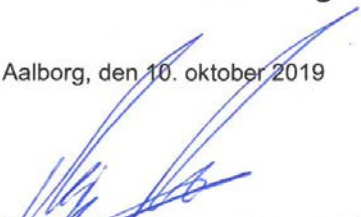
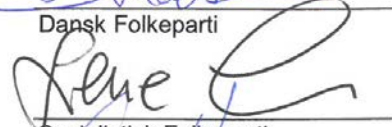
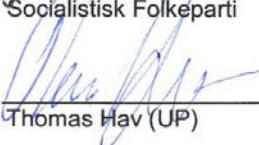
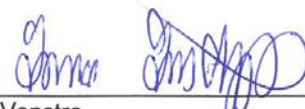
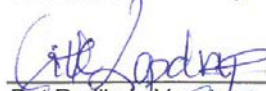
Hovedoversigt budget 2020 1.000 kr. (udgiftsbaseret)	I alt		Sundhed		Speciaalsektoren		Regional udvikling	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	12.969.675	-979.201	11.915.403	-171.463	660.605	-684.274	393.667	-123.464
B. Anlægsvirksomhed	1.409.382	-19.624	1.352.582	-19.624	56.800			
Heraf kvalitetsforstøttede projekter	1.093.100		1.093.100					
C. Fælles formål og administration	408.833		391.421		12.636		4.776	
D. Renter	24.453		18.200		6.253			
E. Finansforskydninger								
Forøgelse i likvide aktiver	23.423				23.411		12	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	135.000		135.000					
Øvrige finansforskydninger	-955.900	-137.200	-955.900	-137.200				
Finansforskydninger i alt	-797.477	-137.200	-820.900	-137.200	23.411			
Heraf hensættelser til kvalitetsfond	137.200	137.200	137.200	137.200				
SUM (A+B+C+D+E)	14.014.866	-1.136.025	12.856.706	-328.287	759.705	-684.274	398.455	-123.464
F. Finansiering								
Forbrug af likvide midler (kassetræk)		-138.470		-138.470				
Optagne lån og ny leasinggæld		-110.800		-54.000		-56.800		
Blottilskud fra Staten		-10.329.120		-10.120.260				-208.860
Udviklingsbidrag fra kommunerne		-66.131						-66.131
Nærhedsfinansiering fra Staten		-158.489		-158.489				
Aktivtetsafhængige bidrag fra kommunerne		-2.057.200		-2.057.200				
Objektive finansieringsbidrag		-18.631				-18.631		
Finansiering i alt		-12.878.841		-12.528.419		-75.431		-274.991
Balance	14.014.866	-14.014.866	12.856.706	-12.856.706	759.705	-759.705	398.455	-398.455

1 Budgetaftale 2020

Trædesten til fremtiden

For tiltrædelse af budgetaftale 2020

Aalborg, den 10. oktober 2019

Socialdemokraterne
Dansk Folkeparti
Socialistisk Folkeparti
Thomas Hav (UP)
Venstre
Enhedslisten
Det Radikale Venstre
Regionsrådsformanden

Hvert år er omkring 90% af nordjyderne i kontakt med det regionale sundhedsvæsen. Nordjyderne mødes af et kompetent og empatisk personale, der i en presset hverdag formår at holde fokus på den enkelte patient. De mødes også af en høj kvalitet og behandlingsindsatser, der følger med tidens krav og muligheder.

Det giver tilfredse patienter. Ved seneste undersøgelse af patienttilfredsheden var over 9 ud af 10 patienter med fysiske sygdomme i høj eller i meget høj grad tilfredse med den behandling og pleje, som de har modtaget på de nordjyske hospitaler. Det må vi gerne være stolte af.

Med budgetforliget for 2020 ønsker forligspartierne at understrege vigtigheden af en "sikker drift" for regionens hospitaler og øvrige områder. Vi anser sikker drift som en forudsætning for at kunne fortsætte den positive udvikling.

I budgetlægningen har det derfor været centralt for forligspartierne, at omprioriteringerne i 2020 holdes så lave som muligt, så der i videst mulig omfang kan sikres arbejdsro. Det skal ikke mindst ses i lyset af, at der på hospitalerne fortsat arbejdes intenst på at sikre strukturel økonomisk balance. Det er et langt og sejt – men også nødvendigt – træk. Fra politisk side anerkender vi den store indsats, der bliver lagt for dagen.

Medarbejdersiden i Region Nordjylland bidrager konstruktivt i den løbende prioritering. Det har vi senest set ved dette års budgetlægning. Forligspartierne vil gerne intensivere samarbejdet. Derfor afsættes der i budgetforliget midler, der i fællesskab mellem ledelse og medarbejderside kan prioriteres til arbejdet med at finde de mest hensigtsmæssige løsninger på såvel centrale som lokale udfordringer – og på den måde være med til at fremme arbejdsmiljøet.

Økonomiaftalen med regeringen giver regionen det største økonomiske løft til sundhedsområdet siden finanskrisen. Samtidig noterer forligspartierne, at der herudover er tilkendegivelser om yderligere midler i blandt andet finansloven for 2020 og en kommende national psykiatriplan.

Men det ændrer ikke ved, at den regionale budgetlægning for 2020 stadig har været en svær øvelse, hvor der kun i begrænset omfang har været midler til nye udviklingsindsatser. Her har forligspartierne derfor valgt at fokusere indsatserne omkring fire "centrale trædesten til fremtiden".

Det forstår vi som:

Vi sikrer de rigtige rammer: Det største nordjyske byggeri gennem tiderne, Nyt Aalborg Universitetshospital, er godt undervejs. En stor fremtidsvision er dermed tæt på at blive til virkelighed. Med budgetforliget for 2020 fortsætter vi en økonomisk ansvarlig linje og afsætter midler til indflytning og ibrugtagning. Samtidig påbegynder vi nu implementeringen af regionens nye elektroniske patientjournal. I forhold til speciaalsektoren prioriteres udvidelse og ombygning af rammerne for botilbud til voksne med døvblindhed.

Vi vil være Danmarks grønneste region: Det bliver vi via ambitiøse lokale klimahandlingsplaner for egne institutioner, bæredygtige transportløsninger for den regionale kollektive trafik og et målrettet arbejde med kortlægning af jordforurening og beskyttelse af grundvandet. Det er ikke nødvendigvis tiltag, der koster penge. Det handler mindst lige så meget om, at vi får implementeret et mere "grønt tankesæt" i hele vores organisation.

Vi ønsker et nært sundhedsvæsen tæt på borgeren: Vi intensiverer arbejdet for, at borgerne på en mere enkel måde kan komme i kontakt med sundhedsvæsenet, og at en større del af behandlingen skal foregå i nærmiljøet. Vi sætter samtidig mere tryk på arbejdet omkring at sikre mere lighed i sundhed, mere forebyggelse og en øget patientinddragelse.

Vi sikrer en bedre lægedækning: Med budgetforliget for 2020 prioriterer vi betydelige midler til uddannelsesområdet, hvilket på sigt vil forbedre lægedækningen i blandt andet almen praksis.

Endelig lægger forligspartierne op til, at alle politiske udvalg under Regionsrådet drøfter, hvordan FN's verdensmål kan integreres og agere som pejlemærker for udvalgenes arbejde, herunder hvordan medarbejdere og administration kan udvikle nye tilgange baseret på verdensmålene.

Sundhed

Sundhedsområdet er regionens største driftsområde – og udgør ca. 90 pct. af den samlede regionale økonomi. Hovedopgaverne er driften af de nordjyske hospitaler og levering af sygesikringsydelser. Samlet set anvendes der ca. 12 mia. kr. i 2020.

Budgetforliget er indgået indenfor rammerne af økonomiaftalen for 2020, der giver Region Nordjylland et råderum på ca. 134 mio. kr., som i budgetforliget er disponeret til nye initiativer, stigende aktivitet og øvrige merudgifter.

Indenfor den samlede økonomiske ramme gennemføres konkrete omprioriteringer på sundhedsområdet for ca. 58 mio. kr., ligesom der indgår et teknologibidrag på 52 mio. kr., svarende til forudsætningerne i økonomiaftalen.

De konkrete prioriteringer fremgår sidst i forliget. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.

Respekt for patientens tid

Hospitalerne i Region Nordjylland arbejder målrettet med at sikre, at patienterne får hurtig udredning og hurtig behandling. Gennem de seneste år har der i regionen været stort fokus på de fastsatte politiske målsætninger vedrørende kort ventetid til udredning, operation og kræftbehandling. Det har betydet, at målsætningerne har en hel central plads i den daglige drift.

Vi kan se, at det vedvarende fokus på de politiske målsætninger virker. I dag overholder regionen udredningsretten i 95% af udredningsforløbene, og også målopfyldelsen på kræftområdet ligger højt med 83% opfyldelse af forløbstiderne. Forligspartierne ønsker at fastholde den gode udvikling, og derfor vil der gælde de følgende ambitiøse målsætninger for 2020:

Udredning:

- Udredningsretten skal overholdes, jf. bekendtgørelsen.
- 75% patienterne skal, ved udgangen af 2020, udredes inden for 30 dage på vores egne hospitaler.

Behandling:

- Ventetiden til operation må ikke overstige 45 dage. Målsætningen skærpes dermed fra de hidtidige 50 dage.

Kræftbehandling:

- 90% af kræftpakkeforløbene skal gennemføres inden for de fastsatte forløbstider.

Med henblik på at levere hurtigere diagnostik af høj faglig kvalitet afsættes der en pulje på 2 mio. kr. til det billeddiagnostiske speciale.

Der afsættes yderligere en pulje på 5 mio. kr., som blandt andet kan anvendes til at finansiere ny aktivitet indenfor sundhedsområdet som følge af nye retningslinjer, vejledninger og anbefalinger samt uforudsete udgifter.

Kræftområdet

Forligspartierne lægger stor vægt på at sikre en fuld implementering af Kræftplan IV, både hvad angår forebyggelse, tidlig diagnostik, hurtig udredning og behandling, patientansvarlige samt patientinddragelse. Det samlede løft i Kræftplan IV udgør 12,7 mio. kr. i 2020 for Region Nordjylland.

Psykiatri

Psykiatrien er et højt prioriteret område i både Region Nordjylland og på den nationale arena.

I budgetforliget prioriteres således midler til at styrke den ambulante behandling af de mest syge patienter gennem implementering af den tværfaglige behandlingsmodel F-ACT. Med F-ACT tilbydes patienten intensiv behandling i perioder, hvor der er brug for det; når patienten har fået det bedre, nedjusteres behandlingen tilpasset det individuelle behov.

Desuden afsættes midler til at øge behandlingskapaciteten i den ambulante børne- og ungdomspsykiatri med henblik på at imødekomme det stadigt stigende antal henvisninger, der opleves.

Til de ovenfor nævnte initiativer afsætter forligspartierne samlet set 10 mio. kr. Her skal det også fremhæves, at forligspartierne øger kapaciteten indenfor børne- og ungdomspsykiatrien i speciallægepraksis jf. forligets afsnit 1.8.

Med budgetforliget for 2020 ønsker forligspartierne at understrege vigtigheden af en tværfaglig og rehabiliterende indsats under indlæggelse. Det er vigtigt, at den enkelte

patient oplever sammenhæng i hele patientforløbet på tværs af sektorer. Den rehabiliterende indsats ser forligspartierne gerne videreført via øget brug af genoptræningsplaner, således at der sikres kontinuitet i rehabiliteringen efter udskrivelse.

Forligspartierne noterer med tilfredshed det permanente løft af psykiatrien givet i Finansloven for 2019. Med disse midler gives Psykiatrien i Region Nordjylland mulighed for at intensivere den stationære indsats i voksenpsykiatrien for patienter med svær psykisk lidelse samt etablere et akut udgående team i børne- og ungdomspsykiatrien, der medvirker til at styrke indsatsen før, under og efter en indlæggelse.

Forligspartierne hilser regeringens udspil om en 10-års plan for psykiatrien velkommen og ser frem til - i samarbejde med de øvrige regioner - at bidrage til udviklingsarbejdet. Der imødeses en plan med forpligtende mål om blandt andet at mindske antallet af genindlæggelser, nedbringe ventetiden og øge gennemsnitslevealderen for borgere med psykisk sygdom. Herudover forventes planen blandt andet at indeholde initiativer målrettet forebyggelse af psykisk sygdom, bedre sammenhæng i behandlingsforløb, en udvidelse af psykologordningen samt forøget kapacitet.

Med baggrund i det stigende antal retspsykiatriske patienter er der i regi af Danske Regioner gennemført en dybdegående analyse af retspsykiatriske patientforløb med fokus på en afgrænset periode forud for den begåede kriminalitet. Analysen viser, at flere psykiatriske patienter ikke har fået tilstrækkelig behandling forud for de kriminelle handlinger. Resultaterne er så markante, at det anbefales, at der fremadrettet er særligt fokus på at nedbringe antallet af psykiske syge, der begår kriminalitet. På den baggrund har en arbejdsgruppe under Danske Regioner udarbejdet en række anbefalinger, der skal sikre bedre behandling til patienter i psykiatrien.

Forligspartierne forventer, at Psykiatrien i Region Nordjylland følger op på arbejdsgruppens anbefalinger. Det indbefatter blandt andet implementering af lovændringen pr. 1. juli 2019, der omhandler, at der skal indgås obligatorisk udskrivningsaftale for alle indlagte patienter, som modtager kommunal støtte efter serviceloven. Aftalen omfatter såvel behandlingsmæssige som sociale tilbud, med angivelse af konkrete aftaler samt angivelse af hvilken fagperson, der er ansvarlig for opfølgning på aftalen, med henblik på at sikre, at borgeren/patienten modtager de aftalte tilbud. Det fremgår også hvem, der skal reagere, hvis aftalen ikke overholdes. Forligspartierne ønsker, at der gennemføres de af anbefalingerne, der er mulige på nuværende tidspunkt – men forventer også, at der i den kommende 10-års plan vil indgå midler til yderligere implementering.

Sammenhæng for borgere med en psykisk lidelse er et vigtigt indsatsområde i en styrkelse af psykiatrien i de kommende år. Muligheder for samarbejde på tværs af region og kommuner i Nordjylland, fx gennem etablering af fælles *psykiatrihuse*, skal derfor afdækkes. Aalborg Kommune har i den forbindelse udtrykt interesse for at indgå i et fælles udredningsarbejde for at vurdere mulighederne for at etablere et psykiatrihus i samarbejde med regionen. Forligspartierne hilser et sådant initiativ velkomment og ser gerne, at det indgår i drøftelserne til budget 2021.

Styrket sammenhæng mellem psykiatri og somatik

Med henblik på at mindske den store overdødelighed blandt mennesker med alvorlig psykiatrisk sygdom ønsker forligspartierne at opprioritere indsatsen omkring liaison somatik. De særligt udsatte patienter opsøger sjældent/aldrig egen læge og har derfor psykiatrien som primær kontakt. Liaison somatik er en samarbejdsform på tværs af somatik og psykiatri, hvor somatisk personale tager hånd om fysiske symptomer og fysisk sygdom hos patienterne i psykiatrien. Liaison somatik er for nuværende alene et tilbud til indlagte patienter i Klinik Psykiatri Syd. Tilbuddet og de gode erfaringer herfra udvides nu, så det også omfatter Klinik Psykiatri Nord. Der afsættes 1 mio. kr. til opstart.

Herudover prioriterer forligspartierne en fortsættelse af aktiviteterne omkring udredning og behandling af demens, hvor regionen i forbindelse med den nationale demenshandlingsplan i 2016 blev tilført midler. Denne finansiering bortfalder ved årsskiftet 2019/2020. Forligspartierne er enige om at fortsætte indsatsen – til gavn for mange nordjyske borgere – og afsætter derfor 5,2 mio. kr. til området.

Et nært sundhedsvæsen tæt på borgeren

Forligspartierne er enige om, at sundhedsvæsenet fortsat skal rykke tættere på borgeren.

Borgerne skal på en enkel måde kunne komme i kontakt med sundhedsvæsenet, og en større del af behandlingen skal foregå i borgerens nærmiljø. Det kan ske ved egen læge, ved aftaler med de nordjyske kommuner, eller ved at hospitalerne understøtter behandling i borgerens eget hjem.

Forligspartierne ønsker at understøtte regionens udadvendte hospitaler, så de sammen med kommuner og egen læge kan tage ansvar for, at borgerne oplever et sammenhængende patientforløb. Det indebærer også, at borgeren kan modtage sundhedstilbud i nærmiljøet, når det er muligt og sundhedsfagligt forsvarligt. Et eksempel på dette arbejde er den nyligt indgåede rammeaftale mellem de nordjyske kommuner

og regionen, der betyder, at 2.200 borgere årligt kan modtage intravenøs antibiotika-behandling i eget hjem eller i nærmiljøet. Det er "værdi for patienten" i praksis.

I Sundhedsaftalen med de nordjyske kommuner og almen praksis er der aftalt fem politiske pejlemærker, som alle understøtter et nært sundhedsvæsen. Der er et fælles fokus på kerneopgaven og på sundhedstilbud tæt på borgeren. De fælles pejlemærker omfatter også, at der arbejdes sammen om god borgerinddragelse, mere lighed i sundhed, bedre mental sundhed og trivsel samt mindre rygning i Region Nordjylland.

Regionen har sammen med kommuner og almen praksis organiseret sig i fire stærke administrative klynger og fire politiske klynger, som skal sætte strøm til de politiske pejlemærker, der er aftalt. Forligspartierne bemærker, at der i regionens budget indgår en pulje på 2,3 mio. kr. til sundhedsaftaler, der udmøntes med henholdsvis 0,5 mio. kr. til hver af de fire klynger og 0,3 mio. kr. til mobil blodprøvetagning i forbindelse med udviklingsplanen for Thisted.

Forligspartierne ønsker, at Regionsrådet primo 2020 forelægges en handleplan for at styrke det regionale indspil i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Selv om der er lige adgang til vores sundhedsvæsen, er der desværre fortsat stor ulighed i sundhed. Mere lighed i sundhed er derfor en meget vigtig målsætning. Gode opvækstvilkår, uddannelse og ambitiøse forebyggelses-, behandlings- og rehabiliteringsindsatser, der tager udgangspunkt i den enkeltes borgers behov og vilkår, kan bidrage til at skabe mere lighed i sundhed. Dette kræver et tæt og ambitiøst samarbejde mellem region, kommuner, almen praksis samt andre aktører i civilsamfundet.

Forligspartierne noterer i den forbindelse med tilfredshed, at der i finanslovsforslaget for 2020 afsættes 60 mio. kr. over en 4-årig periode til at forbedre tandsundheden for de mest socialt udsatte borgere. Der er som udgangspunkt tale om en kommunal indsats, men forligspartierne ønsker i videst mulig omfang at understøtte med specialistrådgivning fra regional side.

Kompetencecenter for sårbare patienter – nyt navn og ny profil

Kompetencecenteret blev oprettet i forbindelse med budget 2017. Kompetencecenterets formål er at være med til at sikre, at de svageste borgere ikke tabes på gulvet og give dem et sundere, bedre og længere liv. Centret er således et væsentlig bidrag til arbejdet med målsætningen om mere lighed i sundhed.

Forligspartierne noterer sig, at aktivitetsniveauet indtil videre ikke har været så højt som oprindeligt forudsat. Der skal derfor vurderes forskellige justeringer af centrets

nuværende arbejdsform, som fx ansættelse af en socialsygeplejerske, tættere samarbejde med Kvalitetsenheden for Almen Praksis og øget fokus på "aktiv patientstøtte". Patientudvalget og Akut- og Praksisudvalget vil inden udgangen af 2019 drøfte de forskellige muligheder.

I budgetforliget indregnes en reduktion på 0,5 mio. kr. med baggrund i de forventede justeringer af centeret.

Forebyggelse

Region Nordjylland vil sammen med sundhedsvæsenets andre aktører tage et fælles ansvar for forebyggelsen, så vi ikke bare behandler men også arbejder sammen om indsatser, der kan bidrage til at holde borgerne raske. Regionen sætter derfor fokus på forebyggelsen i 2020. Rygning er fortsat den risikofaktor, der har størst betydning for folkesundheden. Derfor ønsker forligspartierne at gøre en særlig indsats sammen med Hovedudvalget for at sikre røgfrie arbejdspladser på regionens virksomheder. Ligeledes vil vi også i endnu højere grad støtte unge i, at de ikke starter med at ryge.

Forligspartierne ønsker, at der bliver udarbejdet en regional forebyggelsesstrategi, som dels skal sikre, at regionen lever op til indgåede aftaler, og dels skal sikre, at regionen inden for egne områder gør, hvad vi kan for at forebygge. Det handler om den patientrettede forebyggelse på hospitalerne, og det handler om at sikre sunde rammer på regionens arbejdspladser og på ungdomsuddannelserne.

Strategi for sundhedshuse

Forligspartierne noterer, at der vil blive udarbejdet en strategi for sundhedshuse, som skal være retningsgivende for udvikling af de allerede etablerede sundhedshuse samt fastsætte principper for eventuel regional involvering i etablering af fremtidige sundhedshuse.

Sundhedshusene er en del af det nære sundhedsvæsen, som med den kommende strategi vil blive styrket. Regionen vil i områder med lægedækningsudfordringer kunne bruge faciliteterne i sundhedshusene som et rekrutteringsparameter i forhold til nye lægers etablering i området. Desuden skal sundhedshusene i højere grad end tidligere være et fysisk udgangspunkt for tværsektorielt samarbejde.

Forligspartierne er opmærksomme på, at der løbende er sonderinger med kommunerne om eventuelle samarbejdsprojekter. I den forbindelse støtter forligspartierne, at der arbejdes videre med at kigge på mulighederne for fælles projekter med henholdsvis Mariagerfjord Kommune og Vesthimmerlands Kommune.

Region Nordjylland og Mariagerfjord Kommune er således enige om at etablere et samarbejdsprojekt, som skal undersøge mulighederne for at etablere et sundhedshus, hvor nye samarbejdsformer mellem kommune, region, praktiserende læger mv. kan udvikles og afprøves på sygehusmatriklen i Hobro i samspil med de eksisterende aktiviteter på matriklen. Arbejdet skal iværksættes snarest med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for byråd og regionsråd, om udarbejdelse og fremsendelse af en fælles ansøgning til eventuelle kommende opslag af Sundheds- og Ældreministeriets pulje til etablering af sundhedshuse.

Forligspartierne er endvidere enige om at støtte op omkring Vesthimmerland Kommunes planer om etablering af et sundhedshus i Farsø. Dette sker ved at stille en grund til rådighed for kommunen til etablering af sundhedshuset, og ved at afsøge fælles interesser for drift og udvikling af huset.

Patientinddragelse

Forligspartierne ønsker et sundhedsvæsen, hvor patientens ønsker, viden, erfaringer og observationer bliver anvendt konkret og aktivt i behandlingen. Det indebærer helt overordnet et sundhedsvæsen, der er på borgernes præmisser. I 2020 vil forligspartierne derfor intensivere indsatserne i relation til patientinddragelse.

Fælles beslutningstagning

Patienten skal være aktivt inddraget i vigtige beslutninger om eget forløb. Forligspartierne ønsker at afprøve konkrete værktøjer til fælles beslutningstagning, så beslutninger gennem hele forløbet – i den grad patienten ønsker – træffes i tæt dialog mellem patienten og de sundhedsprofessionelle.

Forligspartierne ønsker, at regionen i videst muligt omfang gør brug af andre regioners erfaringer med beslutningsstøtteværktøjer, hvor patienten på et oplyst grundlag bliver involveret i beslutning om valg mellem forskellige behandlingsalternativer, fx operation eller genoptræning. Administrationen scanner derfor løbende de værktøjer, som der er gode erfaringer med andre steder for at tilpasse, teste og implementere i en nordjysk sammenhæng.

Øget brug af værktøjer til fælles beslutningstagning vil give store gevinster i form af højere kvalitet for patienten og deres mere tilfredse patienter og medarbejdere. Både de somatiske hospitaler og psykiatrien forpligter sig til at deltage i afprøvningerne og afrapportere til Regionsrådet.

Patientens Team og patientansvarlig læge

Patientens Team, hvor patienten, den patientansvarlige læge og de øvrige faggrupper omkring patienten koordinerer forløbet, har i flere år været omdrejningspunktet for patientinddragelsen i Region Nordjylland. Sådan ønsker forligspartierne det fortsat. Det kræver fortsat et arbejde at lave denne kulturændring, og derfor skal implementeringen forstærkes. Det gælder internt i specialerne, på tværs af vores hospitaler, men også når patienterne har et forløb i fx kommunalt regi. Der skal være særligt fokus på de mere komplekse og tværgående forløb og forligspartierne følger med stor interesse erfaringerne fra projekterne på fx KOL-området.

PRO – Patientrapporterede oplysninger

Forligspartierne bakker op om, at patienten via PRO vurderer sin helbredstilstand, fordi det både gavner patientens eget forløb og bruges til at udvikle kvaliteten til samlede patientgrupper. Indrapporterede patientoplysninger kan være med til at højne den fælles beslutning om det videre forløb, ligesom det kan være med til at afgøre, om det er nødvendigt med fremmøde eller ej. Forligspartierne ønsker en fortsættelse af både regionale og fællesregionale PRO-løsninger. Region Nordjylland skal fortsat være foran på feltet, som det er tilfældet med fx diabetes og hofte- og knæartrose. Det efterstræbes også, at regionen deltager i udvikling og forskning – herunder de kommende Knæk-cancer-projekter.

Arbejdet med PRO er således en helt central byggesten i forhold til intentionen om at skabe endnu mere værdi for nordjyske borgere og patienter.

Borgerinddragelse

Forligspartierne ønsker at invitere patienter, pårørende og borgere med til at udvikle fremtidens sundhedsvæsen i Nordjylland. Det skal ske i samspillet mellem borgerne og de fagprofessionelle, og formålet skal være, at borgerne hjælper os med at skabe et bedre sundhedsvæsen. Borgerne skal være med til både at pege på problemer og finde løsninger, så sundhedsvæsenet hele tiden lærer nyt. Forligspartierne bakker op om, at regionen fortsat anvender peerboard-metoden til denne samskabelse og støtter fuldt op om, at metoden fremover også bruges på tværs af sektorerne i klyngerne. Ligeledes skal Region Nordjylland gå mere aktivt ind i arbejdet med de nationale Unge-paneler.

Region Nordjylland - en arbejdsplads ITOP

Indflydelse, Tillid, Ordentlighed og Professionalisme er de centrale nøgleord, der fortsat skal kendetegne Region Nordjylland som arbejdsplads.

I 2020 ønsker forligspartierne, at der sættes yderligere fokus på medarbejdernes trivsel og velvære. Det er vigtigt for forligspartierne, at medarbejderne bliver inddraget, at der vises dem tillid, samt at der sikres de rette rammer for deres arbejde. På den måde kan arbejdsglæden hos medarbejderne øges. Det er også forligspartiernes overbevisning, at glade og tilfredse medarbejdere skaber gode kerneydelser til gavn for de nordjyske patienter. Det er særligt vigtigt i en foranderlig tid med pres på resurserne. Derfor hilses den nationale taskforce velkommen, som blandt andet har en ambition om at forbedre arbejdsforholdene, nedbringe sygefravær og sikre, at medarbejdernes kompetencer bruges bedst muligt.

I 2020 vil der særligt være fokus på de nedenstående indsatser. For at understøtte dette arbejde afsættes der i budgetforliget en særlig ITOP-pulje på 4 mio. kr., som udmøntes af Direktionen efter tæt inddragelse af Hovedudvalget.

Arbejds miljø ind på forbedringstavlerne

De seneste år er der arbejdet med gennemslagskraften bag politiske og strategiske fokusområder via dialog mellem ledelse og medarbejdere og tavler med indikatorer og data. Arbejds miljøindsatsen skal nu integreres i denne nordjyske model. Når man arbejder med kerneopgaven, arbejder man også med arbejds miljø. Derfor vil videreudviklingen af den nordjyske model også indbefatte et særligt fokus på opgaveløsnings og de afledte arbejds miljøaspekter. Forligspartierne ønsker, at medarbejdernes ideer og forslag inddrages, så forbedringstavler og tavlemøder kan holde ideerne i gang og bistå med fremdrift og målstyring.

MED endnu bedre dialog

Nye måder at samarbejde på i MED bidrager til bedre dialog. Styrket samarbejde giver mere produktivitet, dynamik og effektivitet i vores hverdag. Ved at arbejde sammen, lærer man sammen. Det gælder også på tværs af ledelse og medarbejdere. Derfor skal mulighederne for fælles kompetenceudvikling styrkes - ikke bare på tværs af fag, organisation og matrikler, men også mellem ledere og medarbejdere.

Der skal tages godt imod nye medarbejdere

Regionens strategi for rekruttering og fastholdelse har fokus på at få nye medarbejdere "ombord" for at sikre en attraktiv arbejdsplads, der fastholder og udvikler medarbejderne, så de matcher de til enhver tid aktuelle behov. En god opstart på arbejdspladsen fastholder og giver bedre trivsel, højere kvalitet i opgaveløsningen, stærkere

fællesskab på arbejdspladsen og medarbejderne bliver gode ambassadører i forhold til andre nye attraktive medarbejdere. Og så sikrer en målrettet og struktureret modtagelse, at den nye medarbejder hurtigere bliver produktiv og kan bidrage til driften. Forligspartierne noterer sig, at der i 2019 og 2020 gennemføres en spørgeskemaundersøgelse af alle nyansattes oplevelse af deres opstartsforløb. På baggrund af resultaterne skabes målrettede indsatser, der kan forbedre Region Nordjyllands modtagelse af nye medarbejdere.

Fastholdelse – ”vi vil så gerne, at du bliver lidt længere”

Det er i høj grad vigtigt, at regionen kan fastholde dygtige medarbejdere. Som en del af fastholdelsesindsatsen skal der blandt andet fokuseres på forskellige seniorinitiativer, jf. regionens livsfasepolitik. Det giver mulighed for at fastholde kompetencer længst muligt og med en sund balance mellem arbejds- og fritidsliv.

Patientnær vagtplanlægning

Patientnær vagtplanlægning, hvor det sammenhængende patientforløb går hånd i hånd med medarbejdernes behov, skaber udover patienttilfredshed et godt arbejdsmiljø for medarbejderne. En optimal vagtplanlægning sikrer ligeledes en omkostnings-effektiv brug af ressourcer, fx reduceret overarbejde og færre udgifter til vikarer.

Rekruttering

Kun med dygtige ansatte kan Region Nordjylland leve op til målsætningerne og til de krav, patienterne stiller. Derfor ønsker forligspartierne et løbende fokus på at have de rette medarbejdere med de rette kompetencer på de rette poster. Der skal være større opmærksomhed på medarbejdersammensætning på tværs af fag, ligesom der gennemføres indsatser for at rekruttere til særlige målgrupper og områder, og der arbejdes på at forbedre vores måder at modtage nye medarbejdere på.

Uddannelsesområdet

Talenterne hus, Regionshospital Nordjylland

Forligspartierne ønsker at styrke Regionshospital Nordjyllands profil som uddannelseshospital yderligere. Der afsættes derfor 1,8 mio. kr. til rekruttering af speciallæger med henblik på at varetage uddannelsen af medicinstuderende på kandidatdelen.

Lægelig videreuddannelse

Region Nordjyllands hospitaler og institutioner er uddannelsessted for mere end 25 grunduddannelser og en bred vifte af efter- og videreuddannelser. I Region Nordjylland prioriteres uddannelsesopgaven højt, og den betragtes som en kerneopgave set

i lyset af, at de nuværende elever og studerende udgør morgendagens medarbejdere for regionen.

Med budgetforliget for 2020 prioriteres der 33,3 mio. kr. til lægelig videreuddannelse. Det skal ses i lyset af, at der nu skrues op for antallet af uddannelseslæger i regionen. Det er muligt, fordi der generelt uddannes flere læger på universiteterne i Danmark, men også fordi der fra såvel nationalt som regionalt hold er iværksat en række tiltag. Forligspartierne noterer med tilfredshed, at tilgangen til uddannelsesstillingerne er øget.

I almen medicin i Region Nordjylland opleves det, at flere opslåede introduktions- og hoveduddannelsesstillinger besættes, ligesom dimensioneringen i specialet er øget. Derfor ansættes der flere almen medicinske uddannelseslæger, og den udvikling forventes at fortsætte. Det betyder på sigt flere speciallæger i almen medicin og en styrkelse af lægedækningen i almen praksis.

Der er aktuelt og forventes yderligere rekrutteringsudfordringer inden for flere faggrupper, herunder sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, bioanalytikere og lægesekretærer. Forligspartierne ser derfor positivt på øget optag inden for disse specifikke uddannelser.

Forbedret lægedækning i almen praksis

Forligspartierne er enige om, at overenskomstløsninger med praktiserende læger med ydernummer er førstevalget i Region Nordjylland, og at der skal arbejdes aktivt for at forbedre lægedækningen i hele regionen.

Forligspartierne noterer med tilfredshed, at Region Nordjylland og PLO er enige om i fællesskab - og i tæt samarbejde med de nordjyske kommuner og andre aktører – at forstærke indsatsen omkring rekrutteringen af yngre læger og fastholdelse af de ældre læger. Dette kan bl.a. gøres ved at understøtte muligheden for etablering af licensklinikker i de områder, hvor der er udfordringer med at sikre lægedækningen på almindelige overenskomstmæssige vilkår. Ved en licensklinik forstås en klinik, hvor den praktiserende læge arbejder under overenskomsten, men hvor regionen bistår lægen med lokaler, personale og IT. Dette betaler lægen et administrationsbidrag for.

Licensklinikker kan desuden give plads til uddannelseslæger, når der aktuelt skal etableres flere uddannelsesstillinger i det almen medicinske speciale. Region Nordjylland vil sammen med PLO-Nordjylland gå i konkret dialog med en praktiserende læge, når og hvis der ytres ønske om at drive en licensklinik eller overtage en regionalklinik på fair vilkår – eksempelvis som licensklinik.

I de kommuner, hvor Region Nordjylland har tilladelse til at drive regionsklinikker i en længere periode, vil regionen – sammen med kommuner, almen praksis og hospitalerne – fortsat afprøve nye organisationsformer og nye måder at levere sundhedsydelser tæt på borgerne. Ambitionen er at sikre borgerne en høj og tidssvarende kvalitet og service, samtidig med at der afprøves nye løsninger, som har potentiale til at fungere som inspiration i det nære sundhedsvæsen generelt.

Forligspartierne afsætter 2 mio. kr. til den forstærkede indsats.

Udvidelse af kapacitet i speciallægepraksis

Forligspartierne noterer sig, at der i den nye praksisplan for speciallægeområdet (godkendt af Regionsrådet i foråret 2019) foreslås, at der oprettes fire nye kapaciteter på speciallægeområdet indenfor specialerne: Gynækologi-obstetrik, reumatologi, psykiatri samt børne- og ungdomspsykiatri.

Der har været en forståelse mellem parterne i Samarbejdsudvalget for Speciallæger, at såfremt der eventuelt skulle prioriteres mellem de fire foreslåede specialer, skulle dette være en politisk prioritering. Af de fire specialer er det forligspartiernes ønske, at børne- og ungdomspsykiatri prioriteres højt, således der oprettes kapacitet indenfor specialet i 2020. Oprettelse af kapacitet indenfor de tre øvrige specialer kan indgå i budgetforhandlingerne til budget 2021.

Forligspartierne bemærker, at der løbende skal være opmærksomhed på en optimering af speciallægeområdet indenfor de nuværende rammer, samt brugen af overenskomstens forskellige muligheder. Dette kunne fx være indgåelse af såkaldte § 66 aftaler, hvor der mellem regionen og speciallægerne i de enkelte specialer kan aftales specifikke opgaver, som speciallægerne skal løse indenfor 20 procent af deres nuværende kapacitet. Der arbejdes på nuværende tidspunkt på at indgå en § 66 aftale indenfor specialet psykiatri vedrørende adgang for praktiserende læger til hurtig foreløbig diagnose og udredning hos praktiserende psykiatere. Det forventes, at en sådan aftale kan godkendes ultimo 2019. I forbindelse med oprettelse af et ydernummer i børne- og ungdomspsykiatrien forudsætter forligspartierne ligeledes, at der indgås en § 66 aftale på området.

Forligspartierne afsætter 1 mio. kr. til udvidelse af kapaciteten i speciallægepraksis i 2020.

Nye rammer – Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU) og NordEPJ

De nye fysiske rammer ved NAU er en central trædesten til imødegåelse af de mange udfordringer og krav, der stilles til fremtidens sundhedsvæsen. Eksempelvis er det nye hospital designet til i langt højere grad at understøtte samarbejdet mellem de enkelte afdelinger og specialer omkring den enkelte patient. Det giver bedre og mere sammenhængende patientforløb. Ligeledes vil hospitalet give gevinster i relation til såvel kvalitet, arbejdsmiljø og effektivitet.

Forberedelserne til udflytningen har været i gang gennem flere år. På Aalborg Universitetshospital arbejdes der således intensivt med omstillingsprogrammet "Klar til NAU", der skal gøre hospitalet klar til at flytte og ibrugtage det nye hospitalsbyggeri. Her er fokus også på at sikre omstilling med nytænkning af vaner og arbejdsgange således, at det nye hospitals muligheder og koncepter udnyttes bedst muligt.

Ligeledes har Regionsrådet også tidligere taget skridt til at imødegå de økonomiske udfordringer ved ibrugtagningen. Flytningen til de nye rammer er en stor og ressourcetrækvende opgave, som indebærer udgifter til såvel den konkrete flytning som permanente driftsudgifter. Sidstnævnte dækker i 2020 blandt andet over opstarten af fjernkølingsanlægget, men også nødvendige digitaliseringsindsatser i relation til NAU. For at imødegå finansieringen af såvel flytning som driftsudgifter påbegyndte Regionsrådet derfor i 2017 en opsparingsplan. I budgettet for 2020 indgår, at opsparingsplanen fortsætter og øges med yderligere 20 mio. kr. i 2020.

En anden central trædesten er en velfungerende elektronisk patientjournal, som understøtter vores fokus på "værdi for patienten". Det handler grundlæggende om, at regionens sundhedstilbud i videst mulig omfang er tilpasset borgernes individuelle behov og muligheder – og at der ikke gribes unødigt ind i hverdagslivet. Regionens nye elektroniske patientjournal (NordEPJ) hjælper med at understøtte denne vision.

Med NordEPJ får Region Nordjylland en løsning, som er mere fleksibel, giver mulighed for mobilløsninger, og som nemmere kan integreres med telemedicinske løsninger. Samtidig vil NordEPJ også bidrage til mere sammenhængende og tværsektorielle patientforløb.

NordEPJ leveres af samme leverandør, som det er tilfældet med EPJ-systemerne i Region Midtjylland og Region Syddanmark. Leverandør-fællesskabet åbner nye perspektiver for øget samarbejde om fælles udviklingstiltag i Vest-Danmark, ligesom der kan opnå synergieffekter i form af eksempelvis mere effektiv anvendelse af ressourcerne.

Indenfor driftsbudgettet prioriterer forligspartierne 6,8 mio. kr. til anskaffelse og implementering af NordEPJ i 2020.

Hospitalsplan 2021-2025

For at sikre en bæredygtig hospitalsstruktur og overgang til Nyt Aalborg Universitetshospital bliver der i 2020 igangsat arbejdet med en ny hospitalsplan for regionen. For forligspartierne er det hensigten med hospitalsplanen at skabe en fremtidssikret og driftsoptimal hospitalsstruktur, herunder med fokus på sammenhæng mellem psykiatri og somatik. Med planen skal der også sikres en klar profil for alle regionens decentrale hospitalsenheder; Regionshospital Nordjylland og matriklerne i Thisted, Hobro og Farsø. Endelig skal der sættes fokus på Aalborg Universitetshospitals særlige profil som universitetshospital, incl. en samlet forskningsstrategi for regionen.

Den struktur, der tegnes i planen, skal tilgodese nordjydernes behov i et nært sundhedsvæsen, og i overensstemmelse med regionens Sundhedsaftale danne grundlag for et godt tværsektorielt samarbejde herom.

Som led i hospitalsplansarbejdet ønsker forligspartierne en analyse, der kan danne beslutningsgrundlag for de fremtidige bygningsmæssige rammer for neurorehabiliteringsfunktionen. Analysen skal indeholde en renoveringsplan for de eksisterende bygninger i Brønderslev med afdækning af renoveringsbehov, tidsramme og økonomi. Parallelt iværksættes en afdækning af perspektiverne for at udnytte regionens øvrige bygningsmæssige rammer til neurorehabiliteringsfunktionen.

Det forudsættes, at der tilrettelægges en åben og inddragende proces i forhold til arbejdet med hospitalsplanen for at sikre Regionsrådet et solidt beslutningsgrundlag, hvor alle relevante aktører og interessenter har mulighed for at byde ind.

Ligeledes skal hospitalsplanen også indeholde et eksplicit fokus på den fortsatte udvikling af det palliative område. Forligspartierne noterer sig, at ibrugtagningen af Nyt Aalborg Universitetshospital vil give nye muligheder for samling af de nuværende virtuelle palliative senge, men understreger samtidig, at indsatsen på det palliative område generelt er højt prioriteret, hvad enten den retter sig mod patienten på hospice, på hospitalet, i et kommunalt tilbud eller i eget hjem.

Tryghed i den akutte og præhospitale indsats

Forligspartierne lægger stor vægt på, at der er størst mulig tryghed for borgerne i relation til regionens akutte og præhospitale indsats. Danske Regioner har i 2018 præsenteret et oplæg med 24 nye indsatser på området, ligesom Sundhedsstyrelsen

i løbet af årsskiftet 2019/2020 vil præsentere en række anbefalinger på det akutte område. Begge dele skal være med til at sætte rammer og retning for det næste årtis videre udvikling af sundhedstilbud ved akut opstået sygdom og skade i Danmark.

Forligspartierne forventer, at Akut- og Praksisudvalget følger op på de kommende anbefalinger, og at eventuelle ændringer vil indgå i drøftelserne til budget 2021.

Inden for det akutte område er det ligeledes planen, at der i løbet af 2020 implementeres et nationalt fælles akutnummer 1-1-3, som skal fungere som én indgang for alle akutte – ikke-livstruende tilstande. Til implementering af 1-1-3 afsætter forligspartierne 1,7 mio. kr.

Akutlægebiler i Thisted og Hjørring

Forligspartierne har med budgetforliget for 2020 prioriteret 2,5 mio. kr. til etablering af en deldøgnsdækket akutlægebil i Thisted. Med etableringen af en akutlægebil i Thisted sikres den vestlige del af regionen dermed en hurtigere lægehjælp i akutte situationer, ligesom den lægefaglige behandling i højere grad kan igangsættes på ulykkesstedet. Da akutlægebilen i en opstartsperiode vil være afhængig af etablering af et vikarhold af læger til at bemane akutlægebilen, må det forventes, at akutlægebilen i Thisted først vil kunne etableres sommeren 2020. Forligspartierne understreger, at paramedicinerbilen i Thisted fortsat vil være i drift i de perioder på døgnet, hvor lægebilen ikke er i beredskab.

Forligspartierne har ligeledes prioriteret at permanentgøre akutlægebilen i Hjørring.

Frivillige ordninger

Forligspartierne anser Region Nordjyllands to frivilligordninger - 112 Akuthjælpere og SMS-Hjertestop som succesfulde og unikke med mere end 1.500 engagerede nordjyder. Der er enighed om at supplere de nuværende ordninger ved at indgå samarbejde med Trygfonden om indførelse af Hjerteløberordningen i Region Nordjylland. Forligspartierne noterer med tilfredshed, at Trygfonden har tilbudt finansiering af 5 års drift, hvorefter udgifterne skal afholdes af Den Præhospitale Virksomhed.

De to eksisterende ordninger i Region Nordjylland vil således fortsætte i uændret form, men fremover i paralleldrift med Hjerteløberordningen. En paralleldrift af de tre ordninger vil sikre en betydeligt mere fintmasket spredning af den frivillige indsats ved hjertestop og dermed øge sandsynligheden for hurtig hjælp ved hjertestop.

Personlig medicin

Patientbehandlingen har i disse år fået øget fokus på brugen af big data og genteknologi som en mulighed for skabe højere effektivitet af behandlingen. Skræddersyede forløb vil for en række sygdomsområder blive en helt central del af det regionale behandlingstilbud indenfor en overskuelig fremtid. Det er en udvikling, som nordjyske patienter skal kunne drage nytte af indenfor egen region. Det indebærer fx, at en række behandlinger kan gøres mere målrettede og dermed have færre bivirkninger, ligesom en række sygdomme vil kunne behandles tidligere, end man gør i dag.

Aalborg Universitetshospital har siden sin universitetsstatus i 2003 været igennem en rivende udvikling og er i dag et fuldt udbygget universitetshospital, hvor patientbehandlingen og forskningen går hånd i hånd. Den udvikling vil forligspartierne gerne fortsat styrke med personlig medicin som det næste udviklingstrin, og hvor den nyeste udvikling kommer patienter og uddannelse af fremtidens læger til gavn.

På kræftområdet er man allerede i gang med arbejdet mod at kunne tilbyde stadig flere kræftpatienter behandling på baggrund af en genetisk karakteristisk af deres tumorer. Udviklingen af personlig medicin indenfor kræftområdet og sjældne sygdomme er et centralt afsæt for det videre og vigtige arbejde med implementering af personlig medicin indenfor flere lægelige specialer. For at sikre, at den kliniske implementering og rådgivning er med fra start, afsættes der initialt et beløb primært til lægefaglige specialister og til begrænset klinisk aktivitet.

I 2019 etableredes Nationalt Genomcenter som en styrelse, og i samme forbindelse blev regionerne ved lov forpligtiget til at skulle aflevere data til en central national database. Forligspartierne tager med budget 2020 det første målrettede skridt mod udviklingen af personlig medicin i Region Nordjylland. Med etableringen af den første fase af et regionalt datastøttecenter som en særskilt funktion med fokus på området, og som, når det er fuldt udbygget, skal sikre håndteringen af nordjyske patienters data i relation til Nationalt Genom Center, ved patientbehandling og forskning. Hermed lægges fundamentet til at understøtte udvikling af personlig medicin i Region Nordjylland i de kommende år.

Der afsættes samlet set 3 mio. kr. i 2020. Forligspartierne noterer sig, at den videre udbygning af personlig medicin til såvel datastøttecenter som klinisk konsolidering vil skulle prioriteres ved de kommende års budgetforhandlinger.

Ledelse, samarbejde og videndeling

Forligspartierne tillægger samarbejdet mellem Region Nordjyllands hospitaler stor betydning. Det gode samarbejde er afgørende for, at de nordjyske borgere oplever et

ensartet og højt kvalitets- og serviceniveau uanset på hvilket hospital, de møder regionen. Samarbejdet er ligeledes essentielt for patienternes oplevelse af, at der er sammenhæng og viden om deres samlede forløb, når det involverer flere hospitaler eller matrikler. På samme måde ligger det forligspartierne meget på sinde, at hospitalerne løbende udveksler viden og erfaringer. Gode idéer og løsninger, der er udviklet og gør gavn ét sted, skal bredes ud og komme andre steder – og andre patienter – til gode i det omfang, det overhovedet er muligt.

Strategisk Sundhedsledelse, der består af Direktionen og hospitalsdirektørerne, bærer det øverste ledelsesmæssige ansvar for, at dette samarbejde og denne videndeling finder sted. Afsættet er fælles mål om bl.a. hurtig udredning, korte ventetider, patientinddragelse og høj kvalitet. Metoden er "Den nordjyske model", der tegner linjerne for, hvordan der skabes forbedringer i de enkelte afdelinger, afsnit og specialer – med efterfølgende spredning til andre områder.

Forligspartierne ønsker løbende at blive holdt orienteret om arbejdet med at skabe forbedringer og videndeling mellem hospitalerne på temamøderne i 2020. Det første tema skal være: Det udadvendte hospital med fokus på, hvordan hospitalerne understøtter samarbejdspartnerne i primærsektoren.

Digitaliseringsindsatser i klinikken

Understøttelsen af det moderne sundhedsvæsen kræver en fortsat investering i digitale løsninger. I Region Nordjylland indebærer det et bevidst fokus på en strategi, hvor digitalisering er fundamentet for fremtidens sundhedsvæsen. Forligspartierne lægger stor vægt på, at digitaliseringsindsatserne understøtter et mål om at sætte patienten og dennes data er i centrum på tværs af alle parter i sundhedsvæsenet. Ligeledes er indsatserne et væsentligt bidrag til sikring af, at Region Nordjylland kan håndtere et stigende antal patienter.

Samlet set afsætter forligspartierne yderligere 14 mio. kr. til initiativer på IT-området i 2020. Hertil kommer forligets prioriteringer vedrørende midler til digitaliseringsindsatser ved Nyt Aalborg Universitetshospital samt midler til IT på anlægsområdet.

Nedenstående er eksempler på de prioriterede indsatser i relation til arbejdet med digitalisering i klinikken.

Sikker og stabil drift

Forudsætningen for digitalisering er en sikker og stabil drift af it-systemerne. Udover en indsats, der sikrer en sikker og stabil drift og videreudvikling af de mange it-systemer, der tilsammen udgør "Den kliniske IT-arbejdsplads", er der et eksplicit fokus på at afsøge og sikre intelligent digital understøttelse i den kliniske hverdag.

Frigørelse af tid i klinikken

Digitalisering tænkes ind som et værktøj til at optimere arbejdsgangene i den kliniske hverdag, og det er en metode til at forbedre måden, kerneopgaven udføres på. Den teknologiske udvikling giver nye muligheder inden for behandlingen af patienterne i form af video, hjemmemonitorering, kunstig intelligens mv. Et klinisk personale med flere digitale hjælpemidler får mere viden til rådighed samt mere rækkevidde til borgeren i hjemmet eller i nærmiljøet.

Automatisering er en af flere muligheder for at frigøre tid i klinikken. Automatiseringer assisterer og fjerner således dele af den enkelte proces. Herved frigives mere af personalets tid til den patientnære kontakt, og kvaliteten kan øges samtidig med, at der sker færre fejl.

Ligeledes vil der blive implementeret en ny login-løsning i regionen, som vil være tidsbesparende og understøtte bedre arbejds gange.

Indsatser til gavn for patienten

En digitalt understøttet sundhedsfaglig ydelse over afstand giver borgeren muligheden for at få behandling i eget hjem og dermed reducere antallet af ambulante kontroller. Moderne teknologier bidrager til at levere en proaktiv eller en forebyggende indsats, understøtter sundhedsydelser og muliggør behandling eller sundhedsfagligt samarbejde over afstande og på tværs af sektorer.

Som eksempel har telesundhed fokus på relationen mellem patienten og de sundhedsfaglige understøttet af digitale løsninger. Området dækker over en række digitale indsatser, der flytter rammerne for, hvordan sundhedsydelser leveres.

Løsningen "Hospitalets videoambulatorie" retter sig mod patienter, som har langt til hospitalsbehandling, og løsningen støtter op om den digitale transformation af sundhedsvæsenet, og måden regionen leverer sundhedsydelser på. Med løsningen kan patienten spare turen til hospitalet og tilbydes behandling i nærområdet.

Ligeledes ønsker forligspartierne fortsat at udvide brugen af selvbooking. Det indebærer, at patienten kan logge på regionens hjemmeside og booke, ombooke eller

aflyse en konkret aftale. I løbet af 2020 udvides løsningen til flere områder, ligesom det bliver muligt for pårørende at booke en aftale på vegne af en patient.

Cyber- og informationssikkerhed

I forbindelse med den øgede sikkerhedstrussel er det nødvendigt at sikre regionens indsats og værn mod truslerne. Derfor prioriterer forligspartierne, at der i 2020 igangsættes flere initiativer indenfor cyber- og informationssikkerhed. Initiativerne øger den tekniske robusthed i den digitale infrastruktur, øger viden og kompetencer hos borgere, medarbejdere og virksomheder samt styrker den nationale koordinering og samarbejde omkring sikkerhed.

Initiativerne sikrer, at regionen bliver bedre til at forudse, forebygge, opdage og håndtere informationssikkerhedshændelser.

I budgetforliget for 2020 afsættes 2,9 mio. kr. til finansiering af regionens sikkerhedsindsatser.

De konkrete prioriteringer

Nedenfor er de konkrete prioriteringer i budget 2020 opgjort – på temaniveau. Der knyttes bemærkninger til udvalgte dele af prioriteringerne. For en nærmere specificering henvises til opgørelsen sidst i forliget.

Opdrift i budget 2020

Mio. kr.	Opdrift
Fra budgetkatalog	
Trædesten til fremtiden	42,2
Kapacitetsplanlægning	22,2
Akutområdet	4,2
Det nære sundhedsvæsen	3,0
Medicin og lægelige artikler	79,3
Personlig medicin	3,0
Digital transformation	16,9
Lighed i sundhed	1,6
Lægeuddannelse	35,1
Uafviselige udgifter på sundhedsområdet	32,3

Yderligere opdrift	
ITOP-pulje	4,0
Opdrift i alt	243,8

Finansiering af budget 2020

Mio. kr.	Finansiering
Fra budgetkatalog	
Kapacitetsplanlægning	1,8
Akutområdet	3,2
Medicin og lægelige artikler	15,0
Digital transformation	5,2
Fælles løsninger	27,0
Yderligere omprioriteringer	
Dansk Center for Partikelterapi – mindreudgift vedr. engangsmidler i 2020	2,0
Rammereduktion på ledelse	3,6
Teknologibidrag	52,0
Omprioriteringer i alt	109,8

Bemærkninger til konkrete omprioriteringer

Forligspartierne forudsætter, at omprioriteringerne udmøntes i tæt dialog med regionens MED-system.

Realisering af teknologibidrag

Det tilbageværende finansieringsbehov på 52 mio. kr., der skal til for at opnå balance med regionens samlede finansiering, findes gennem en regional rammereduktion.

Dette svarer til forudsætningerne i Økonomiaftalen, hvor det indgår, at regionerne årligt frigør ca. 0,5 mia. kr. til at imødegå opdrift. Det svarer for Region Nordjyllands vedkommende til i alt ca. 52 mio. kr., der skal kunne frigøres i form af det benævnte ”teknologibidrag”.

Det er med budgetlægningen forudsat, at virksomhederne i samarbejde med lokale ledelser og med inddragelse af MED-systemet, er bedst i stand til at identificere muligheder for at frigøre ressourcer gennem fx ny opgavetilrettelæggelse med vægt på at opnå størst mulig værdi for patienterne for de lavest mulige omkostninger. Dette kan indebære ophør med visse aktiviteter, omlægning af forløb og behandling og dermed være med til at begrænse klinisk "spild".

Samtidig vil det fortsat kunne ske med respekt for den faglige kvalitet og de gældende kliniske retningslinjer. Dette "patient- og klinisknære" fokus vil samtidig kunne sikre, at der kan tages behørig hensyn til specifikke problemstillinger og lokale forhold.

Generelt i virksomhedernes opgaveløsninger vil teknologibidraget skulle sikres ved, at der løbende arbejdes med optimering af alle processer og opgaver. Derfor skal der bredt arbejdes med arbejdstilrettelæggelse, optimering og reduktion af spild i alle dele af virksomhedernes funktioner og ikke alene, hvor der er tale om relationer til det "patientnære". Men alle funktioner er led i kæden, der skal understøtte, at de nordjyske patienter opnår mest mulig værdi, hvorfor forbedringsarbejdet med "det nære" er væsentligt i alle dele af koncernen.

Rammereduktion vedrørende ledelse

Forligspartierne ønsker, at der løbende i virksomhederne kigges på antallet af ledere, effektiviseringsmuligheder og ledelsesspænd blandt andet i forbindelse med vakante stillinger, og er enige om en rammereduktion på 3,5 mio. kr., som udmøntes lokalt.

Øvrige forudsætninger og hensigtserklæringer

Ophold ved Skagen Gigt- og Rygcenter i behandlingsfrie dage

Forligspartierne ønsker, at administrationen undersøger behovet for, at patienter ved Skagen Gigt- og Rygcenter på behandlingsfrie dage kan tage ophold på centeret eller i nærområdet.

Patientbefordring

Forligspartierne noterer sig, at ændringen i 2019 af befordringsreglerne er implementeret, og at de budgetterede mindreudgifter er realiseret. Udviklingen følges i Patientudvalget.

Specialektoren

Forligspartierne ønsker med budgetforliget for 2020 at understøtte målet om, at hvert enkelt menneske, der benytter regionens tilbud på social- og specialundervisningsområdet, får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse. Herudover er det fortsat vores vision at være kommunernes foretrukne samarbejdspartner og leverandør af specialiserede ydelser.

Specialektoren dækker et omskifteligt område, hvor det er nødvendigt hele tiden at vurdere, hvordan der kan skabes endnu bedre rammer for at løse opgaven. Det handler om at være proaktiv og turde udfordre de gængse rammer, så det til enhver tid er muligt at levere attraktive ydelser til borgerne og kommunerne.

Forligspartierne lægger stor vægt på, at der løbende arbejdes med at udvikle, udvide og/eller forny tilbuddene eksempelvis i form af at udpege strategiske fokusområder og indsatser samt anlægsprojekter.

Der er således fokus på følgende strategiske fokusområder og indsatser i budget 2020:

- Sikring af effektiv og kvalitativ drift af virksomhedens tilbud, så der skabes de bedst mulige rammer for at levere mere tid og den rette indsats til borgeren.
- Tilrettelæggelse af rammerne for en aktiv og sund tilværelse for de borgere, der benytter Specialektorens tilbud. Borgere med psykiske lidelser har i gennemsnit en højere sygelighed og en lavere levealder end resten af befolkningen. Dette kalder på en sammenhængende og koordineret indsats mellem borger, psykiatri og somatik samt det sociale område. Med fokus på at fremme og skabe lighed i sundhed for denne målgruppe, vil der i 2020 blive søsat et pilotprojekt på et af de socialpsykiatriske bosteder med det formål at implementere en model, der systematisk og tværsektorielt sætter fokus på borgerens sundhed.

Endelig understreger forligspartierne, at Specialektoren fortsat skal bidrage til at tage hånd om det udgiftspres, som kommunerne oplever på socialområdet, ved at gennemføre de aftalte besparelser på rammeaftalen, som er indgået i den Nordjyske Socialaftale. Dette medfører en samlet besparelse på 1% i budget 2020, hvoraf 0,5% er en generel takstreduktion, mens de resterende 0,5% findes i dialog med kommunerne, som følge af forhandling om målrettede ydelser til den enkelte borger.

Regional udvikling

På det regionale udviklingsområde imødeser forligspartierne, at der i første kvartal af 2020 vil blive vedtaget en ny Regional Udviklingsstrategi. Strategien vil bygge på tre indsatsområder: Et bæredygtigt og attraktivt Nordjylland, Et sammenhængende Nordjylland og Et kompetent Nordjylland.

Med strategien ønsker forligspartierne at sætte retning mod at blive Danmarks grønneste region – ikke mindst via ambitiøse lokale klimahandlingsplaner for egne institutioner, bæredygtige transportløsninger for den regionale kollektive trafik og et målrettet arbejde med kortlægning af jordforurening og beskyttelse af grundvandet.

Det er indsatser, som vil bidrage til en bæredygtig og balanceret udvikling i hele Nordjylland såvel som til Region Nordjyllands målrettede arbejde med FN's Verdensmål. Det gælder mere specifikt de verdensmål, der handler om klimaindsats, bæredygtig energi, bæredygtige byer og lokalsamfund, rent vand og partnerskaber for handling. Arbejdet med verdensmålene skal også ses i lyset af, at forligspartierne ønsker, at Region Nordjylland skal være i front i den vigtige indsats som såvel nationer, regioner, kommuner, private virksomheder og organisationer må yde for at opfylde målene.

Foruden de af FN's Verdensmål, som er knyttet til Region Nordjyllands egne specifikke indsatser inden for regional udvikling, ønsker forligspartierne også, at regionen bruger sit engagement og sin indflydelse til i strategiske partnerskaber med andre at arbejde hen imod de øvrige verdensmål. Her handler det blandt andet om at sikre et sundt liv for alle, og fremme trivsel for alle aldersgrupper, at sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse, og fremme alles muligheder for livslang læring samt at sikre robust infrastruktur, bæredygtige produktionsformer og innovation.

Et bæredygtigt og attraktivt Nordjylland

Klima og bæredygtighed

Danmark har tiltrådt Paris-aftalen, hvilket betyder, at vi som nation skal reducere CO₂-udledningen med 40% inden 2030, og i 2050 skal udledningen nå "netto-nul", hvilket vil sige, at der ikke udledes mere CO₂ end hvad jorden, planter, træer og havet kan omsætte. Dette svarer til 85-90% reduktion. På toppen af dette forventes regeringen at vedtage en klimalov med et meget ambitiøst mål om en reduktion på 70% i CO₂ allerede i 2030.

Region Nordjyllands bidrag som myndighed til opnåelse af klimamålene inden for egen virksomhed skal navnlig ske gennem nedbringelse af energiforbruget, grøn transport, mindre affaldsproduktion, øget genanvendelse og mindre ressourceforbrug. Forligspartierne ønsker, at disse indsatser opprioriteres i 2020.

Egne klimahandlingsplaner

I løbet af 2020 vil der blive vedtaget ambitiøse lokale klimahandlingsplaner for regionens forskellige hospitaler og øvrige institutioner. Klimahandlingsplanerne skal anvise konkrete initiativer til at reducere CO₂ udledningen og vil basere sig på løsninger, der passer til den enkelte institution. Handlingsplanerne vil blive understøttet af klimaregnskabet, der går så langt ned på institutionsniveau som muligt, for hermed at give det bedst mulige grundlag for handling.

Forligspartierne ønsker, at både den direkte og indirekte udledning skal nedbringes. Arbejdet med førstnævnte vil fokusere på bygninger og transport, mens sidstnævnte vil fokusere på nedbringelse af artikel og materialeforbrug samt grønne indkøb.

Samarbejde om regional klimaplan

Sideløbende med ovennævnte ønsker forligspartierne, at regionen sammen med de nordjyske kommuner udarbejder og vedtager en fælles operationel klimaplan i 2020, der skal sætte retning for, hvordan hele landsdelen inden 2030 kan opnå en markant reduktion i anvendelsen af fossil brændstof frem mod en fuldstændig uafhængighed i 2050. Fokus vil her være på, hvordan offentlig og privat sektor i fællesskab kan skabe et sammenhængende grønt energiforsyningssystem. Partnerskab er her den helt afgørende faktor for at opnå dette på tværs af sektorer.

Affaldshåndtering

Regionens forskellige hospitaler og andre institutioner møder forskellige barrierer omkring håndtering af affald: praktiske problemer med håndtering, men også at værdien af sorteret affald, fx plastic, ikke er høj nok, så det kan betale sig at sortere. Der er også forskellige retningslinjer i forskellige kommuner. Desuden er der et EU-affaldsdirektiv på vej, som man også skal indrette sig efter. Endelig mangler der fælles retningslinjer for affaldshåndtering i hele koncernen.

Forligspartierne ønsker derfor at kortlægge affaldsstrømme og procedurer i regionen. Resultatet af kortlægningen forventes at ville give et grundlag for handling og retningslinjer på tværs af koncernen, som kan give en bedre og mere bevidst affaldshåndtering.

Genbrug af hospitalsudstyr

Med inspiration fra Region Hovedstaden og i samarbejde med Aalborg Kommune, ønsker forligspartierne at gøre en indsats for at sikre mest muligt genbrug af hospitalsudstyr på tværs af regionens enheder.

Modellen bygger på, at alt overskydende udstyr sendes til en central enhed i Aalborg Kommune, som har erfaring med genbrug. Enheden gennemgår og sikrer, at udstyret er fuldt funktionsdygtigt således, at det ved behov kan benyttes, hvor i regionen der er behov. Det recirkulerede udstyr består fx af senge og medicoteknisk udstyr.

Udstyr, der ikke cirkuleres på regionens enheder inden for en rimelig periode (fx 9 måneder), kan enten sælges eller doneres via Danida til udviklingslande. Transportudgifter mv. i forbindelse med donationen kan finansieres af Danida efter ansøgning.

Projektet vil kræve et tilskud fra Regionen på mellem 1,0 og 1,9 mio. kr. alt efter ambitionsniveau.

Beløbet forventes dog tjent ind ved indtægter fra recirkulation af udstyr allerede det første år, stigende til den dobbelte indtjening efter et par års indkøring.

Plantning af træer

Forligspartierne ønsker at iværksætte en omfattende indsats med øget træplantning og "blomster-enge", der skal sikre, at der på regionens forskellige matrikler sker en tilplantning for herved at bidrage aktivt til reduktion af CO₂ og øget biodiversitet.

Finansiering af indsatser omkring klima og bæredygtighed

Den eksisterende klimapulje på 5,1 mio. kr. forhøjes med 2 mio. kr. for at kunne medfinansiere de ovennævnte initiativer i relevant omfang.

Miljø

En væsentlig del af Regionsrådets strategi for bæredygtighed er at fremme et rent og godt miljø i landsdelen. Derfor prioriterer forligspartierne, at der gennemføres følgende initiativer i 2020:

Øget kortlægning af forurenede grunde

På jordforureningsområdet er der gennem de seneste mange år prioriteret en øget indsats med kortlægning af forurenede grunde og gennemførelse af udvidede forureningsundersøgelser og afværgelse af jordforureninger, der truer grundvand, menneskers sundhed, overfladevand og miljøet. Denne øgede indsats har været finansieret af momsrefusioner og vil blive fortsat i 2020 med et beløb på 1,5 mio. kr.

Grundvand og pesticider

Forligspartierne afsætter 0,5 mio. kr. til undersøgelser af grundvandet ved mulige pesticidpunktkilder. Undersøgelser af grundvandets indhold af pesticider viser, at der flere steder kan påpeges pesticider i grundvandet, som hidrører fra punktkilder. Vi kender i dag ikke omfanget af pesticidforureningerne fra punktkilder, som fx tidligere tiders aktiviteter ved maskinstationer, vaskepladser og pesticidoplag. Forligspartierne noterer sig derfor, at målrettede undersøgelser er afgørende for at kunne afdække problemets størrelse. Disse undersøgelser vil samtidig være grundlaget for at kunne iværksætte den nødvendige afværgeindsats. Antallet af undersøgelser er her betydelig for, hvornår et overblik kan tilvejebringes.

Indsatsen over for punktkilderne er en del af regionens indsats efter reglerne i jordforureningsloven. Sikring af rent grundvand til drikkevandsformål er afhængig af flere forskellige indsatser. Ud over regionernes indsats overfor punktkilder er kommunerne og vandforsyningerne ansvarlig for indsats mod f.eks. landbrugets anvendelse af gødningsstoffer og pesticider på markerne (fladekilder). En koordineret indsats og samarbejde med kommunerne er afgørende for at sikre grundvandet mod forurening, og derfor lægges der med forslaget også op til en koordinering med vandforsyningernes overvågning af grundvandet.

Digitalisering af jordforureningsdata

Fremadrettet ibrugtages et IT-baseret værktøj kaldet GeoTizer til digitalisering af gamle miljødata. Systemet vil betyde en mere effektiv og sikker oprettelse af analoge data i en digital form – til gavn for både egen brug og samarbejde med eksterne myndigheder og rådgivere. Der afsættes 0,3 mio. kr. til formålet.

Verificering af råstoffer i kortlagte områder i Vendsyssel

Forligspartierne afsætter med budget 2020 0,5 mio. kr. til udførelse af ca. 35 borer for delt på fem kortlægningsområder i Vendsyssel. Boringerne foreslås udført til eftervisning af råstoffernes kvalitet og anvendelighed.

Efter reglerne i råstoflovens §5 er det Regionens opgave at udføre kortlægning af råstofforekomsterne på landjorden til brug for udarbejdelse af en råstofplan. I forhold til det konkrete forslag til budgettet er der fokus på kortlægning af sand, grus og stenforekomster i et område af regionen, hvor forekomsterne af kvalitetsmaterialer er begrænsede, og alternativer til disse typer materialer findes i stor afstand hertil. Kendskab til råstofforekomsterne er betydelig for dels forsyningssikkerhed og dels for at kunne forhindre at der planlægges for andet, fx byudvikling, etablering af infrastrukturanlæg og lignende inden for de udlagte graveområder.

Et sammenhængende Nordjylland

Ny plan for bæredygtig mobilitet

Forligspartierne ønsker med budgetforliget for 2020 at understrege, at god mobilitet er afgørende for Nordjylland. Der vil derfor i 2020 blive vedtaget en ny masterplan for mobilitet med udgangspunkt i en vision om bæredygtig mobilitet frem mod 2030, baseret på brugernes behov og deres faktiske og oplevede mobilitet. Her vil der blive set på alle brugere: Børn og unge, pendlere, virksomheder, turister og ældre. Bæredygtig mobilitet skal tænkes ind i både miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed, og balancere disse i forhold til den geografiske kontekst.

Fokusområder og mål vil være at:

- Fremme grønne transportformer
- Forbedre mobiliteten i landdistrikter
- Styrke udvekslingen mellem land og by
- Mindske trængsel i og omkring de større byer
- Styrke den regionale og internationale opkobling
- Forbedre trafiksikkerheden

Grønne busser

Forligspartierne afsætter i 2020 knap 1 mio. kr. til finansiering af merudgifter ved overgang til fem klimavenlige biogasbusser på de regionale ruter. Biogasbusserne skal erstatte dieseldrevne busser. I løbet af 2020 ventes der endvidere indgået aftale om, at resten af de regionale busser (63 busser) overgår til biogas i forbindelse NTs 25. udbud. Sidstnævnte får først budgetvirkning i 2021.

I 2020 iværksættes endvidere et længe planlagt pilotprojekt med afprøvning af tre brintbusser på udvalgte regionale og kommunale ruter. Forsøget vil vise, om brintbusser kan blive et bæredygtigt alternativ til konventionelle brændstoffer. Med henblik på etablering af tankningsfaciliteter til brint-busserne, afsætter forligspartierne også i 2020 et beløb på 1 mio. kr. til finansiering fra regional side.

Sikring af stabil togdrift

Region Nordjylland har siden august 2017 haft det økonomiske ansvar for den regionale togekørsel nord for Skørping. Denne overtagelse vil i årene fremover føre til en udvidelse af kørslen med op til 70%. Allerede fra 2019/20 er der planlagt en udvidelse med 25%. Togdriften bliver imidlertid udfordret i 2020, da der er udmeldt omfattende sporarbejder fra Banedanmarks side.

Det er sporarbejder af et omfang, som vil give store og umiddelbare konsekvenser for passagerne, men som også på sigt kan føre til færre passagerer. Forligspartierne vil følge udviklingen tæt.

I NTs budget for 2020, som indgår i Regionsrådets budget for 2020, er der afsat midler til erstatningskørsel med bus i de situationer, hvor der ikke kan køres med tog.

Optimering af den kollektive trafik

I budgettet for 2019 blev der afsat en pulje til kollektiv trafik på 5 mio. kr. til styrkelse af mobilitet indenfor den kollektive trafik. Denne pulje fortsættes i 2020 med en reduktion på 1,6 mio. kr. Puljen reduceres således med baggrund i, at der af tekniske årsager ikke kan åbnes nye stationer før efter 2024, som det ellers skete med Hjørring Øst i 2019. Forligspartierne er villige til at se på muligheden for nye stationer, når det igen teknisk kan lade sig gøre - under forudsætning af kommunal medvirken og medfinansiering.

Et kompetent Nordjylland

Uddannelse og sundhed

Som opfølgning på Sundhedsprofil 2018 og Nordjysk Uddannelsesindblik 2018, hvoraf det ses, at sundhedstilstanden for de unge (både fysisk og psykisk) påvirker deres livssituation, herunder fastholdelse i uddannelse, ønsker forligspartierne en stærkere indsats på dette område. Efter norsk forbillede udarbejdes og afprøves en model for, hvordan ungdomsuddannelserne kan fremme de unges fysiske og psykiske sundhedstilstand for at ruste dem til gennemførelse af uddannelse. Modellen kan eventuelt føre frem til en form for certificering, hvor skolerne skal opfylde en række kriterier for et godt sundheds- og trivselsmiljø. Der afsættes 0,3 mio. kr. til formålet.

Styrkelse af decentrale uddannelsesudbud

Udbuddet af uddannelsesmuligheder uden for de store byer er de sidste 10-20 år faldet. Det gælder lige fra ungdomsuddannelserne til de videregående uddannelser. Som afsæt for igangsætning af initiativer, der kan styrke de decentrale uddannelsesmuligheder, ønsker forligspartierne, at der udarbejdes en kortlægning/analyse af udviklingen i uddannelsesudbuddene i Nordjylland koblet med udviklingen i de unges uddannelsesvalg, uddannelsesniveau mv. inden for de seneste to årtier. I tilknytning hertil ønskes der oprettet en pulje til iværksættelse af initiativer, fx uddannelsesfællesskaber (campus), nye uddannelsesstilbud i yderområderne og forlagt uddannelse, hvor større uddannelsesinstitutioner opretter forløb udenfor de store byer. I 2020 afsættes 0,5 mio. kr. til forarbejde og analyse. Når resultatet heraf foreligger, vil forligsprojekterne se velvilligt på at finde midler til igangsætning af relevante initiativer.

Sundhedsinnovation

Et aktuelt emne for regionens innovationsindsats er digitalisering af processer og rutiner knyttet til pleje og behandling. Digitalisering kan bruges til både at sætte patienten endnu mere i centrum, fordi man principielt meget nemmere kan nå ud til den enkelte borger, samt til samtidig at effektivisere. Et andet aktuelt emne for innovation er en koordineret nordjysk indsats, der bidrager til realisering af regeringens plan for Life Science, jf. økonomiaftalen for 2019 med regeringen. Formålet med indsatsen vil være at udvikle nye innovative behandlingsmuligheder, styrke forskning og innovation, og øge eksporten inden for sundhedsteknologi.

Med henblik på at styrke innovationen og den digitale transformation på sundhedsområdet, afsætter forligspartierne i 2020 yderligere 4,2 mio. kr. oven i den eksisterende pulje på 10,2 mio. kr. Puljen kan søges af regionale institutioner og partnerskaber med gode ideer og/eller anvendes til at indfri særligt prioriterede initiativer på området, som Regionsrådet måtte prioritere.

Kultur

Kulturpulje

Region Nordjylland har gennem årlige investeringer (tilskud) siden 2007 sat et markant præg på udviklingen af det nordjyske kulturliv. Forligspartierne ønsker, at indsatsen på det kulturelle område fastholdes inden for rammerne af den nuværende kulturudviklingspulje på 5,1 mio. kr. Dette betyder også, at aktiviteterne i relation til Kulturmødet på Mors fortsættes uændret.

Nye samarbejdsprojekter

Forligspartierne noterer sig, at der har været politisk drøftelse mellem Region Nordjylland og Mariagerfjord Kommune om evt. afholdelse af et europæisk folkemøde i Mariager. I første omgang vil der være behov for at gennemføre et forprojekt.

Forprojektet har to hovedformål. Først og fremmest skal der udarbejdes en gennemgående analyse af det europæiske folkemøde, hvor der skabes klarhed over finansieringsbehovet til folkemødet samt de offentlige (primært kommunens) direkte og indirekte omkostninger ved afholdelse af et tilbagevendende internationalt event i Mariager. Det andet formål er at afsøge muligheden for ekstern økonomisk opbakning til afholdelse af selve folkemødet, så projektet evt. kan fortsætte videre ind i næste fase.

Byrådet i Mariagerfjord Kommune ser gerne, at det bliver et fælles nordjysk projekt og ønsker derfor, at Regionen engagerer sig i arbejdet. I første omgang i form af

medfinansiering til et forprojekt. Forligspartierne ser positivt på, at der bliver kigget på muligheder og er indstillet på at medfinansiere forprojektet med 0,2 mio. kr. Finansieringen vil ske indenfor den samlede ramme til regional udvikling. Da der også vil være et væsentligt perspektiv i et europæisk folkemøde i Mariager for Region Midtjylland, vil der også fra kommunens side blive søgt støtte i Region Midtjylland til gennemførelse af forprojektet.

Øvrigt

Der afsættes yderligere 0,3 mio. kr. under kontingenter og medlemskaber for at sikre tilstrækkelig finansiering af EU-kontoret efter bortfald af støtte fra Vækstforum. Dette vil sikre, at kontoret fortsat kan have fuld fokus på at hente finansiering hjem til Nordjylland fra EUs forskellige fonde.

Anlæg

Sundhedsområdet

I prioriteringen af anlægsbudgettet på sundhedsområdet har det været centralt for forligspartierne at sikre anskaffelse og implementering af regionens nye elektroniske patientjournal (NordEPJ) – samtidig med, at der afsættes midler til fortsættelse af de større igangværende anlægsprojekter. Det gælder særligt den fortsatte udflytning af funktioner til det nye universitetshospital i Aalborg Øst, etablering af et rensningsanlæg, fortsatte arealerhvervelser og vejtilslutninger samt igangsætning af etableringen af +Bussens infrastruktur.

Forligspartierne noterer sig yderligere, at det har været muligt at prioritere en række nye anlægsprojekter indenfor en stram anlægsramme. Det gælder blandt andet en rokodeplan i den dermatologiske funktion med samling på én etage med forbedrede arbejdsgange og flow på Aalborg Universitetshospital. Herudover styrkes den undervisningsmæssige indsats med nye og bedre undervisningslokaler på Regionshospitalet i Hjørring for at understøtte hospitalets uddannelsesmæssige forpligtelse for lægestuderende i 2. del af deres uddannelsesforløb. Ligeledes prioriteres midler til bedre behandlingsfaciliteter på et intensivt sengeafsnit i Psykiatrien i Brønderslev. Endelig er der også afsat en reservepulje på 5,1 mio. kr. til mindre anlægsarbejder, nedbrud mv.

I forbindelse med anlægsprioriteringen for 2020 er der indarbejdet perspektiver til gennemførelse af flere større anlægsinvesteringer frem mod år 2032. Der arbejdes med det "lange lys" på fortsat udflytning af yderligere kliniske funktioner fra Syd til Østmatriklen, sikring af drifts- og forsyningsikkerhed til Sygehusapotekets produktionsfaciliteter samt fortsættelse af den udarbejdede perspektivplan fra 2018 for Regionshospital Nordjylland i Hjørring med nybyggeri til blandt andet kliniske funktioner samt forskning og uddannelse.

Specialesektoren

I forhold til Specialesektorens virksomhed er det centralt, at der kan reageres hurtigt på ændringer i kommunernes efterspørgsel, og at tilbuddene tilpasses i overensstemmelse hermed. For at imødekomme dette vil der i 2020 være særligt fokus på udvidelse og ombygning af ungdomshjemmet ved Aktivitets- og Botilbud på tilbuddet Center for Døvblindhed og Høretab for at sikre længerevarende botilbud til målgruppen for voksne med døvblindhed. Desuden afsættes der fortsat midler i en udviklingspulje, således at Specialesektoren kan sikre, at de fysiske rammer på tilbuddene understøtter de skiftende behov både nu og fremadrettet.

Prioritering på sundhedsområdets drift

Budgetforlig - Sundhed		Budget 2020
		Mio.kr.
Opdriftskatalog 2020		
1.1 Trædesten til fremtiden		
1.1.1 NAU: Fortsættelse af opsparing og finansiering af bygningsudgifter		29,10
1.1.2 NAU: Digitaliseringsindsatser		6,30
1.1.3 NordEPJ – Ny elektronisk patientjournal		6,80
Total		42,20
1.2 Kapacitetsplanlægning		
1.2.1 Optimering af det billeddiagnostiske område		2,00
1.2.2 Udvidelse af kræftkapacitet - Kræftplan IV (12,7 mio.kr.)		-
1.2.3 Nye retningslinjer, vejledninger og anbefalinger samt uforudsete udgifter		5,00
1.2.6 Styrkelse af det ambulante område i Børne- og ungdomspsykiatrien		5,00
1.2.7 Styrkelse af psykoseområdet – Implementering af F-ACT teams		5,00
1.2.8 Permanentgørelse af Demensklinikken		5,20
Total		22,20
1.3 Akutområdet		
1.3.2 Etablering af nyt fælles 1-1-3 nummer		1,70
1.3.3 Akutlægebil i Thisted		2,45
Total		4,15
1.4 Det nære sundhedsvæsen		
1.4.2 Praksisplan for speciallæger – Udvidelse af kapacitet		1,00
1.4.3 Udviklingen med og i almen praksis		2,00
Total		3,00
1.5 Medicin og lægelige artikler		
1.5.1 Vækst i medicinudgifter		40,00
1.5.3 Særydelser		30,00
1.5.4 Lægelige artikler		6,40
1.5.5 Flash glukosemålere		2,90
Total		79,30

Budgetforlig - Sundhed		Budget 2020
		Mio.kr.
Opdriftskatalog 2020		
1.6 Personlig medicin		
1.6.1 Opstart af personlig medicin i Region Nordjylland		3,00
Total		3,00
1.7 Digital Transformation		
1.7.1 Digitalisering og IT – Udvikling i drift og projekter		14,00
1.7.2 Informationssikkerhed		2,90
Total		16,90
1.9 Lighed i sundhed		
1.9.1 Liaison somatik		1,00
1.9.2 Helbredsprofilen		0,60
Total		1,60
1.10 Lægeuddannelse		
1.10.1 Øget dimensionering i den lægelige videreuddannelse		33,30
1.10.2 Uddannelse af medicinstuderende		1,80
Total		35,10
1.11 Uafviselige udgifter på sundhedsområdet		
1. Tjenestemandspensioner		13,00
2. Barselsfond		8,00
3. Bortfald af indtægter fra kommunal finansiering		6,50
4. Systemudgifter vedrørende Praksisområdet		2,90
5. Patientafregning på fællesområdet		3,10
6. Helårsvirkninger og tekniske justeringer		-1,20
Total		32,30
Yderligere ønsker til udvidelser		
ITOP-pulje. Bedre arbejdsforhold, dialog, introforløb og arbejdsmiljø		4,00
Total		4,00
Opdriftskatalog - regional finansiering		243,75
Råderum Budget 2020, jf. Økonomaftalen		-134,00
Anslået finansieringsbehov, såfremt alt skal finansieres (A+B)		109,75

Budgetforlig - Sundhed		Budget 2020
		Mio.kr.
Omprioriteringskatalog		
1.2 Kapacitetsplanlægning		
1.2.10 Klimarejser		-1,30
1.2.13 Kompetencecenter for sårbare patienter - nyt navn og ny profil		-0,50
Total		-1,80
1.3 Akutområdet		
1.3.4 Tilbageløbsmidler Den Præhospitale Virksomhed		-3,20
Total		-3,20
1.5 Medicin og lægelige artikler		
1.5.2 Særlige medicinindsatser		-10,00
1.5.6 Artikler vedrørende Patienter i eget hjem		-5,00
Total		-15,00
1.7 Digital Transformation		
1.7.3 Finansiering af digitalisering ift. sundhedsinnovation		-4,20
1.7.4 Brug af IT-konsulenter		-1,00
Total		-5,20
1.8 Fælles løsninger		
1.8.1 Administrativ besparelse		-6,00
1.8.2 Indkøbsområdet		-10,00
1.8.3 Patienterstatninger		-5,00
1.8.4 Gennemgang af sundhedsområdets puljer		-6,00
Total		-27,00
Yderligere omprioritering		
Dansk Center for Partikkelterapi - mindredgifter éngangsmidler i 2020		-2,00
Rammereduktion på ledelse		-3,55
Total		-5,55
Konkret omprioritering		-57,75
Teknologibidrag		-52,00

Prioritering Regional udvikling

Regional udvikling - overblik		Budget 2020 (mio. kr.)
Udvidelses-/reduktionsforslag		
Fremskrevne "basis-ændringer"		
Fald i efterregulering på kollektiv trafik fra 21 mio. kr. i 2019 til 17,4 mio. kr. i 2020		3,5
Stigende entreprenærudgifter - stigende brændstofpriser og overgang til biogas på 9 ruter		4,1
Regionens forpligtigelse til +Bus er indfriet i 2019		-10,5
Diverse: Hovednet (-3,1 mio. kr.), brintbusser (+1,0 mio. kr.), miljødiesel (+0,7 mio. kr.), garanti NJ (-1,3 mio. kr.)		-2,7
Undersøgelser i 2019 iværksat om bl.a. pesticider og forekomst af råstoffer. Bortfalder teknisk i 2020		-2,7
Budgetbrikker		
Miljø: Pesticider (0,5 mio. kr.), digitalisering af jorddata (0,3 mio. kr.), verificering af råstoffer (0,5 mio. kr.)		1,3
Uddannelse: Sammenhæng mellem uddannelse og sundhed		0,3
Uddannelse: Styrkelse af decentrale uddannelsesudbud baseret på analyse af de unges uddannelsesvalg		0,5
EU-kontor: 0,3 mio. kr. til at sikre tilstrækkelig finansiering af EU-kontoret efter Vækstforum		0,3
Total udvidelser og reduktioner		-5,9
Råderum i økonomiaftale - negativ		1,3
Yderligere ønsker til udvidelse/reduktion		
Forhøjelse af klimapulje mhp madspild, affaldssortering, genbrug af hospitalsudstyr og "plante blomster og træer"		2,0
Reduktion i infrastrukturpulje		-1,6
Forhøjelse af innovationspulje med særligt fokus på it/digitalisering		4,2
Total		4,6
Samlet balance		0,0

Investeringsoversigt

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2020 til 2023	Forventes afholdt før 2020	2020	2021	2022	2023	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Aalborg Universitetshospital							
Reservationspulje Syd og Øst - bla. mindre ombygninger				30.000	32.000		62.000
Rokadeplan i den dermatologiske funktion - Aalborg		4.000					4.000
I alt Aalborg Universitetshospital		4.000		30.000	32.000		66.000
Øst-matriklen							
Arealerhvervelse	8.400	1.500	1.500				11.400
Udvidet Serviceby	138.059	25.071	61.573				224.703
Infrastrukturomkostninger ved regional finans. projekter	24.811	8.000	15.984	20.880			69.675
Vej- og stitilslutninger	7.799	8.205	13.310				29.314
Onkologi, incl. én acceletator	8.837	2.000	35.097	64.622			110.556
Onkologi, ekstra accelerator				19.123	10.588		29.711
Koblingszone - SUND	10.110	7.428	25.901				43.439
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center		3.165	12.149				15.314
Flytning af pavilloner samt indkøb af nye	2.000	8.780					10.780
Flytning af Projektafdelingen til servicebyen		5.717	2.450				8.167
Bustrace til +Bus, projektering/forundersøgelse		2.000					2.000
Rensningsanlæg		30.000	10.000				40.000
Næste etape							
Fremrykket udflytning af funktioner fra matrikel Syd til Øst	3.000	3.191	9.188	22.853	124.553	347.626	510.411
Udflytning af Onkologi samt øvrigt Syd						700.000	700.000
I alt Øst-matriklen	203.016	105.057	187.152	127.478	135.141	1.047.626	1.805.470

Budgetaftale

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2020 til 2023	Forventes afholdt før 2020	2020	2021	2022	2023	Efterfølgende år	Overslag i alt
Psykiatri Øst-matriklen							
Psykiatri - etape 1	202.961	85.351	5.105				293.417
Satspuljemidler (83 mio. kr.)	-83.000						-83.000
I alt Psykiatri - Øst-matriklen	119.961	85.351	5.105				210.417
Regionshospital Nordjylland							
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	206.685	10.799					217.484
Undervisningslokaler til medicinstuderende - Hjørring		3.000					3.000
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring			7.323	40.867	63.959	158.562	270.711
Fortsættelse af perspektivplan, del 1 Laboratorier - Hjørring						130.000	130.000
Fortsættelse af perspektivplan, del 2 Forskning/udd. samt Parkeringspladser - Hjørring						120.000	120.000
I alt Regionshospital Nordjylland	206.685	13.799	7.323	40.867	63.959	408.562	741.195
Sygehusapoteket							
Cytostatika- og antibiotikaproduktion						120.000	120.000
I alt Sygehusapoteket						120.000	120.000
Psykiatrien Brønderslev							
Bygningsændringer			520	4.755			5.275
I alt Psykiatrien Brønderslev			520	4.755			5.275
Fælles puljer							
NordEPJ		21.000	31.000	28.000			80.000
Elevatordpulje	15.307	893					16.200
APV (arbejds miljøforbedringer)		3.500	3.500	3.500	3.500		
Forundersøgelser mm		4.500	3.500	3.500	3.500		
IT-investeringer		15.000	15.000	15.000	15.000		
Reservepulje til mindre anlægsarbejder		5.100	5.100	5.100	5.100		
I alt fælles puljer	15.307	49.993	58.100	55.100	27.100		
Total		258.200	258.200	258.200	258.200		

Den budgetterede omsætning ved Kvalitetsfondsprojektet Nyt Aalborg Universitetshospital udgør 1,093 mia. kr. i 2020 svarende til forudsætningerne i Økonomiaftalen.

Budgetaftale

Investeringsoversigt for Specialektoren 2020 til 2023	Forventes affholdt før 2020	2020	2021	2022	2023	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Nyt specialbørnehjem Nord	11.000	15.800	19.000	7.400			42.200
10 boliger på CDH til voksne med døvblindhed		11.500					11.500
14 boliger ved CDH til voksne med høretab		7.000					18.000
Fællespulje		5.000	5.000	5.000	5.000		20.000
Udviklingspulje		15.000	15.000	15.000	15.000		60.000
Anlægsramme		54.300	39.000	27.400	20.000		140.700
Investeringsramme - øvrige driftsmidler		2.500	2.500	2.500	2.500		
I alt anlægs- og investeringsramme		56.800	41.500	29.900	22.500		150.700

2 Sundhedsområdet

Region Nordjyllands aktiviteter indenfor sundhedsområdet udgør størsteparten af regionens drift. De samlede nettodriftsudgifter udgør i alt ca. 12,2 mia. kr.

Udgifterne til hospitalsområdet udgør ca. 77 pct. af Region Nordjyllands samlede sundhedsudgifter, mens udgifterne til praksis (sygesikring mv.) - inklusiv medicin - udgør ca. 19 pct. De resterende 4 pct. kan henføres til den centrale administration af området inklusiv andele af fællesudgifter samt renter.

Hovedtræk på sundhedsområdets drift i 2020 er:

mio. kr. (udgifter)	Budget 2020
Hospitalsområdet	9.341
Patientforløb - praksis	2.349
Administration mv.	463
Driftsudgifter i alt	12.153

Den følgende bevillingsoversigt er udarbejdet efter de udgiftsbaserede principper, som også ligger til grund for såvel regionens interne styring som statens styring af regionerne.

Bevillingsoversigt

Sundhedsområdet	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
BALANCE SUNDHEDSOMRÅDET	13.523.054.004	130.100.000	13.653.154.004
	-13.657.054.004	3.900.000	-13.653.154.004
DRIFTSUDGIFTER I ALT	12.170.472.308	130.100.000	12.300.572.308
	-150.910.308	3.900.000	-147.010.308
<u>VIRKSOMHEDER</u>			
Aalborg Universitetshospital	5.676.983.100	14.230.000	5.691.213.100
Løn	3.497.115.950	-14.070.000	3.483.045.950
Andre udgifter	2.217.944.755	28.300.000	2.246.244.755
Indtægter	-38.077.605		-38.077.605
Regionshospital Nordjylland	1.124.059.006	-12.860.000	1.111.199.006
Løn	825.075.425	240.000	825.315.425
	-1.098.912		-1.098.912
Andre udgifter	312.204.183	-13.100.000	299.104.183
Indtægter	-12.121.690		-12.121.690
Psykiatrien i Region Nordjylland	753.432.737	6.840.000	760.272.737
Løn	666.542.173	6.840.000	673.382.173
	-649.404		-649.404
Andre udgifter	115.059.524		115.059.524
Indtægter	-27.519.556		-27.519.556
Nyt Aalborg Universitetshospital	0	9.100.000	9.100.000
Den præhospitale virksomhed	393.438.385	-3.520.000	389.918.385
Løn	50.770.725	-900.000	49.870.725
Andre udgifter	342.667.660	-2.620.000	340.047.660
Sygehusapoteket	45.964.233	1.480.000	47.444.233
Løn	83.137.756		83.137.756
Andre udgifter	609.512.439	1.480.000	610.992.439
Salgsindtægter	-643.115.853		-643.115.853
Indtægter	-3.570.110		-3.570.110

Sundhedsområdet	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
FÆLLESOMRÅDET			
Sundhedsydelse i Specialesektor	6.719.374		6.719.374
Løn	6.670.327		6.670.327
Andre udgifter	49.047		49.047
Rehabiliteringscenter for Flygtninge	13.368.011	-110.000	13.258.011
Løn	11.542.460	-10.000	11.532.460
Andre udgifter	1.825.551	-100.000	1.725.551
Udgifter til patienter i eget hjem	187.805.265	-5.000.000	182.805.265
Andre udgifter	197.638.814	-5.000.000	192.638.814
Indtægter	-9.833.549		-9.833.549
Hospice	44.854.312		44.854.312
Hospice Vangen	27.398.960		27.398.960
Hospice Vendsyssel	17.455.352		17.455.352
Digitalisering og IT (Sundhed)	278.656.037	18.960.000	297.616.037
Løn	84.119.582	-40.000	84.079.582
Systemdriftudgifter	194.536.455	19.000.000	213.536.455
Behandling af nordjyske patienter i andre regioner	122.305.344	44.600.000	166.905.344
Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse	-7.611.123		-7.611.123
Behandling af patienter på privathospitaler mv.	4.842.849		4.842.849

Sundhedsområdet	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
Fællesudgifter	518.183.615	49.750.000	567.933.615
Uddannelsesområdet:			
<i>Praktikvejlederudd.</i>	1.057.451		1.057.451
<i>Anæstesisygeplejerskeudd.</i>	12.392.500		12.392.500
<i>Intensivsygeplejerskeudd.</i>	12.896.773		12.896.773
<i>Ernæringsassistentudd.</i>	3.887.582		3.887.582
<i>Efter- og videreudd. prof.bachelor</i>	1.903.413		1.903.413
<i>Akutuddannelse læger og sygepl.</i>	636.238		636.238
<i>SOSU elever</i>	36.297.845		36.297.845
<i>Praksislægeuddannelsen</i>	60.762.548	21.470.000	82.232.548
<i>Lægestabe</i>	18.262.136		18.262.136
Tværsæktorielt samarbejde			
<i>Sundhedsaftaler</i>	15.801.858	-2.300.000	13.501.858
<i>Mobil blodprøvetagning</i>	-319.500		-319.500
Sundhedstjenesteforskning	1.915.114		1.915.114
Patienterstatn./Styrelsen f. pt.klager	103.764.436	-5.000.000	98.764.436
Kvalitetsdatabase	5.419.092		5.419.092
Sundhedsportal	4.327.439		4.327.439
Fælles regionale sundhedsudgifter	60.721.563	780.000	61.501.563
Medicinrådet	4.842.462		4.842.462
Business Region North Denmark	1.460.943		1.460.943
Glukosemålere	4.855.200	2.900.000	7.755.200
Særlige medicinindsatser	2.434.500		2.434.500
Klimaindsatser på sygehuse	462.676		462.676
Landsdækkende initiativer	6.580.827		6.580.827
Ny finans.model Statens Serum Inst.	3.303.504	-2.000.000	1.303.504
Pulje ubalance Den Præh. Virksomhed	3.034.500		3.034.500
Synlighed og åbenhed om resultater	420.000		420.000
Screening for tarmkræft	1.901.000		1.901.000
Understøttelse Politiske målsætninger	3.000.000	-3.000.000	0
Fællesregional forebyggelsespulje	1.059.534		1.059.534
Understøttelse af ny styring	1.528.174		1.528.174
ITOP-pulje	0	4.000.000	4.000.000
Pensioner	73.278.135	9.000.000	82.278.135
Apparaturanskaffelser (leasing)	114.693.333	20.000.000	134.693.333
Pulje Nationale overenskomstinitiativer	5.711.199		5.711.199
Indtægter færdigbehandlede patienter	-4.698.105		-4.698.105
Indtægter hospice	-13.805.470		-13.805.470
Indtægter genoptræning	-25.470.853	6.500.000	-18.970.853
Indtægter adm. vederlagsfri fysioterapi	-1.076.934		-1.076.934
Indtægter fra Amgros	-5.057.500	-2.600.000	-7.657.500

Sundhedsområdet	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
PULJER	56.081.838	-600.000	55.481.838
Forligspuljer til senere udmøntning:			
Kræftplan IV (2018)	14.651.663	-12.700.000	1.951.663
Optimering af det billeddiagnostiske område	0	2.000.000	2.000.000
Nye retningslinjer, vejledninger og anbefalinger	0	5.000.000	5.000.000
Komp.center for sårbare patienter - nyt navn/ny profil	0	-500.000	-500.000
Sundhedsstyrelsens anbefalinger for akutområdet	0	1.500.000	1.500.000
Akutlægebil i Thisted	0	2.500.000	2.500.000
Praksisplan for speciallæger - Udvidelse og kapacitet	0	1.000.000	1.000.000
Helbredsprofilen	0	600.000	600.000
Tekniske justeringer - overførsler	26.509.873		26.509.873
Lov- og cirkulæreændringer m.v.			
Reservation screening for tarmkræft	818.519		818.519
Lov- og cirkulæreændringer tidligere år	156.783		156.783
Andre reguleringer 2020	2.964.000		2.964.000
Medfinansiering af nationale IT-projekter	-6.374.000		-6.374.000
Skæv profil gamle IT-projekter	6.177.000		6.177.000
Reservation til p/l regulering	11.178.000		11.178.000
PRAKSISOMRÅDET	2.346.892.686	2.000.000	2.348.892.686
Almen lægehjælp	1.089.470.926	2.000.000	1.091.470.926
Speciallægehjælp	309.817.649		309.817.649
Medicin	638.490.000		638.490.000
Tandlægebehandling	146.828.764		146.828.764
Fysiurgisk behandling	44.291.466		44.291.466
Kiropraktorer	12.812.943		12.812.943
Briller	17.596		17.596
Rejsesygeforsikring	944.593		944.593
Fodterapeuter	14.281.952		14.281.952
Psykologhjælp	37.211.130		37.211.130
Lægeundersøgelser af børn	8.109.507		8.109.507
Vaccinationer	7.811.990		7.811.990
Profylaktiske svangreundersøgelser	6.729.430		6.729.430
Påvirkning af praksissektor og kons.	1.189.599		1.189.599
Ernæringspræparater	14.736.783		14.736.783
Sundhedshuse	6.612.058		6.612.058
Sundhedskort	1.108.995		1.108.995
Blanketter	678.496		678.496
Sundhedshuse udvikling	2.529.346		2.529.346
Specialiseret tandlægetilbud	3.219.465		3.219.465

Sundhedsområdet	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
ADMINISTRATION MV. AF SUNDHEDSOMRÅDET	453.586.332	9.130.000	462.716.332
Central administration på sundhedsområdet	51.915.584	1.180.000	53.095.584
Andel af fællesadministration	383.470.748	7.950.000	391.420.748
Renter	18.200.000		18.200.000
ANLÆG I ALT	1.352.581.696 -19.624.000		1.352.581.696 -19.624.000
Anlægsudgifter	1.352.581.696		1.352.581.696
Anlægsudgifter øvrig anlæg - brutto	259.481.000		259.481.000
Kvalitetsfondsprojekt	1.093.100.696		1.093.100.696
Anlægsindtægter	-19.624.000		-19.624.000
Anlægsindtægter	-19.624.000		-19.624.000
FINANSIERINGSMÆSSIGE REGULERINGER KVALITETSFONDSPROJEKT	0 -1.093.100.696		0 -1.093.100.696
Reguleringer i alt	-1.093.100.696		-1.093.100.696
Hensættelser	137.200.000		137.200.000
Finansiering af hensættelser	-137.200.000		-137.200.000
Forbrug af hensættelser/frigivelse	-1.093.100.696		-1.093.100.696

Sundhedsområdet	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
FINANSIERINGELEMENTER I ALT	-12.393.419.000		-12.393.419.000
Statsligt bloktilskud	-10.229.964.000		-10.229.964.000
Nærhedsfinansiering	-158.489.000		-158.489.000
Kommunal medfinansiering	-2.057.200.000		-2.057.200.000
Kompensationsordning KMF (2012)	-59.000.000		-59.000.000
Kompensationsordning KMF (2017)	182.396.000		182.396.000
Omfordeling effektiviseringsgevinster	-13.692.000		-13.692.000
Likviditetsfinansiering af anlægsudgifter	-41.320.000		-41.320.000
Likviditetsfinansiering af renteudgifter m.v.	-16.150.000		-16.150.000
Afdrag på gæld	135.000.000		135.000.000
Refinansiering af afdrag	-54.000.000		-54.000.000
Likviditetsfinansiering af afdrag	-81.000.000		-81.000.000

Rammer for sundhedsvæsenet

De nordjyske hospitaler skal sikre, at alle nordjyske borgere til enhver tid får den pleje og behandling, de har behov for. Pleje og behandling skal ske med patienten i centrum - og naturligvis med fokus på såvel høj kvalitet som effektiv ressourceudnyttelse.

Sundhedsloven og den regionale planlægning

Sundhedsloven er det lovgivningsmæssige udgangspunkt, som fastlægger befolkningens ret til at modtage sundhedsydelser, herunder en række grundlæggende rettigheder i form af:

- Let og lige adgang til sundhedsvæsenet
- Behandling af høj kvalitet
- Sammenhæng mellem ydelserne
- Valgfrihed
- Let adgang til information
- Et gennemslagsligt sundhedsvæsen
- Kort ventetid på behandling

Ifølge sundhedsloven har sundhedsvæsenet til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte.

Det regionale sygehusvæsens opgaver tager udgangspunkt i såvel nationalt fastsat lovgivning som i faglige retningslinjer og anbefalinger.

Behandling af sygdom er imidlertid ikke alene en regional opgave, men en opgave der i vid udstrækning sker tværsektorielt i samarbejde med almen praksis, speciallægepraksis og kommuner. Et godt samarbejde mellem alle aktører er en forudsætning for at skabe gode og sammenhængende patientforløb for patienterne, og Region Nordjylland har og vil fortsat have stor opmærksomhed på at udvikle og styrke samarbejdet mellem alle aktørerne på sundhedsområdet.

Indenfor de nationalt fastsatte rammer, drives de nordjyske hospitaler i henhold til de rammer, Regionsrådet definerer. Rammerne er beskrevet i en række planer, der sætter kursen for de respektive dele af det nordjyske sygehusvæsen, herunder også det præhospitalt beredskab, almen- og speciallægepraksis såvel som de nordjyske hospitaler. Det samlede plankompleks udgør regionens sundhedsplan, der udarbejdes én gang indenfor hver valgperiode, og blev senest godkendt af Regionsrådet i 2017.

Det løbende plan- og udviklingsarbejde på de nordjyske hospitaler er med til at sikre den omlægning, der skal ske mellem matrikler samt fra stationær til ambulant behandling frem imod Nyt Aalborg Universitetshospital står klar. Yderligere opmærksomhedspunkter er optimal udnyttelse af apparatur og fysiske rammer.

Målsætninger og styring

Målsætninger om hurtig udredning og korte ventetider

I budgettet for 2020 blev de politiske målsætninger i forhold til hurtig udredning og behandling fastholdt:

Respekt for patientens tid med hurtig udredning:

- Udredningsretten skal overholdes, jf. bekendtgørelsen
- 75 % af patienterne skal, ved udgangen af 2020, udredes indenfor 30 dage på vores hospitaler.

Respekt for patientens tid med kortere ventetid til behandling:

- Ventetiden til operation må ikke overstige 45 dage. Målsætningen skærpes dermed sammenlignet med tidligere års 50 dage.

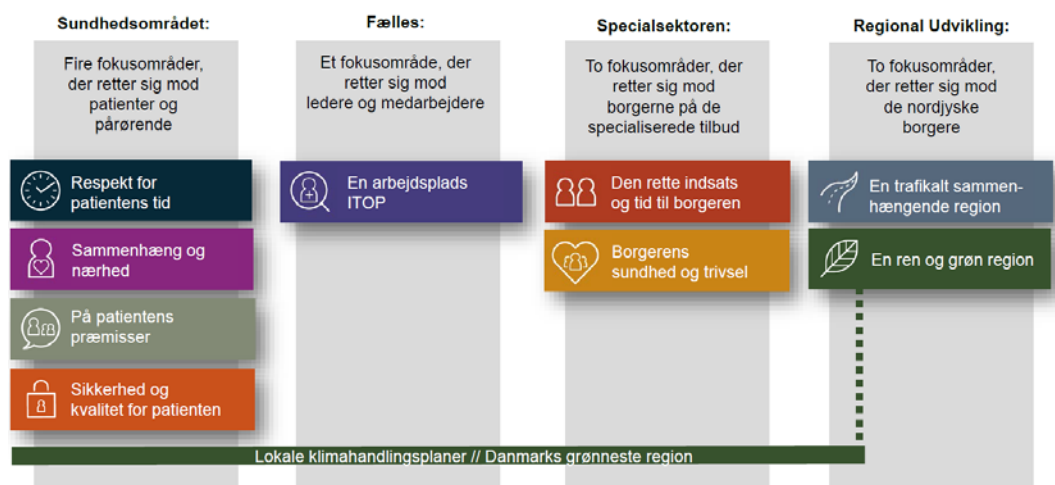
Ventetid til kræftbehandling skal reduceres:

- 90 % af kræftpakkeforløbene skal gennemføres indenfor de fastsatte forløbstider.

Strategiske fokusområder

De politiske målsætninger om hurtig udredning og korte ventetider indgår - sammen med øvrige politiske og administrative indsatser og mål - i regionens strategiske fokusområder. Fokusområderne er således den administrative oversættelse af, hvad regionen skal bruge kræfterne på i 2020 for at skabe værdi for de nordjyske patienter og borgere.

Fokusområderne er:

I 2020 er der fire fokusområder for sundhed, der retter sig mod de nordjyske patienter og borgere. Der er ét, der går på tværs og retter sig mod regionen som arbejdsplads og dermed mod ledere og medarbejdere. Der er to for Speciaalsektoren, der retter sig mod borgerne på de specialiserede tilbud. Og der er to for Regional Udvikling, der retter sig mod de nordjyske borgere i bredere forstand. Målene for klima i sidstnævnte gælder også alle regionens egne virksomheder i form af lokale klimahandlingsplaner, som alle er forpligtet på i 2020 – i bestræbelserne på at være Danmarks grønneste region.

En væsentlig del af fokusområderne – og indholdet i dem - er en fortsættelse fra tidligere år. Det gælder fx hurtig udredning, korte ventetider, høj kvalitet, øget inddragelse af patienter og et fortsat stort fokus på digitalisering og på at løse flere opgaver tættere på nordjyderne – sammen med kommuner og praksis. Samtidig er der også nye elementer som fx det markante og gennemgående tryk på klima.

De nationale mål for sundhed

De otte nationale mål for sundhed blev aftalt mellem Danske Regioner, Sundheds- og Ældreministeriet og KL i 2016 som fælles mål for det samlede sundhedsvæsen. De nationale mål er illustreret nedenfor. Som det ses, er Region Nordjyllands politiske målsætninger hentet direkte fra det nationale mål om "Hurtig udredning og behandling". Alle otte mål indgår i de strategiske fokusområder. Sammenhængen mellem de nationale mål og de strategiske fokusområder fremgår også af illustrationen.

NATIONALE MÅL : BEDRE KVALITET, SAMMENHÆNG OG GEOGRAFISK LIGHED I SUNDHEDSVÆSENET

BEDRE
SAMMEN-
HÆNGENDE
PATIENT-
FORLØB

STYRKET
INDSAT
FOR KRONISKE
OG ÆLDRE
PATIENTER

FORBEDRET
OVERLEVELSE
OG PATIENT-
SIKKERHED

BEHANDLING
AF HØJ
KVALITET

HURTIG
UDRENNING
OG
BEHANDLING

OGET
PATIENT-
INDDRAGELSE

FLERE
SUNDE LEVEÅR

MERE
EFFEKTIVT
SUNDHEDS-
VÆSEN

INDIKATORER

AKUTTE SOMATISKE/PSYKIATRISKE GENNIDJEGGELSER INDEN FOR 30 DAGE

VENTETID TIL GENOPTRÆNING
SOMATISKE/PSYKIATRISKE FÆRDIGBEHANDLINGSDAGE PÅ SYGEHUSE

AJOURFØRTE MEDICINOPLYSNINGER (PRAKTISERENDE LÆGE)

TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET (SOMATISK/PSYKISK SYGE)

FULD FORT UNGDOMSUDDANNELSE BLANDT UNGE MED PSYKISKE LIDELSER

SYGEHUSAKTIVITET PR. KRONIKER (KOL/DIABETES) FOREBYGGELIGE SYGEHUSOPHOLD BLANDT ÆLDRE

OVERBELEGNING PÅ MEDICINSKE AFDELINGER BRUG AF ANTI-PSYKOTIKA VED PATIENTER MED DEMENS

5 ÅRS OVERLEVELSE EFTER KRÆFT HJERTEOGKARTELIDELSE

OVERDØDELIGHED VED PSYKISK SYGDOM SYGEHUSERHVERVEDE INFEKTIONER OVERLEVELSE VED UVENTET HJERTESTOP

INDLØSTE RECEPTER PÅ ANTIBIOTIKA I ALMEN PRAKSIS FORBRUG AF OPIOIDER I ALMEN PRAKSIS*

OPFYLDELSE AF KVALITETSMÅL I DE KLINISKE KVALITETSDATABASER*

INDLAGTE PATIENTER I PSYKIATRIEN, DER BÆLTÆKSERES

VENTETID TIL PLANLAGT SYGEHUSOPERATION OG TIL PSYKIATRIEN

SOMATISKE/PSYKIATRISKE PATIENTER UDRETT INDEN FOR 30 DAGE KRÆFTPÅKKEFORLØB GENNEMFØRT INDEN FOR TIDEN

PATIENT TILFØRSEL TIL SYGEHUSOPERATION OG TIL PSYKIATRIEN

PATIENTOPLEVELSE INDDRAGELSE (SOMATISK/PSYKIATRIEN)

MIDDELLEVEVETID DAGLIG PSYGERI I BEFOLKNINGEN

LIGGETID PR. INDLEGGELSE PRODUKTIVITET PÅ SYGEHUSENE

Region Nordjyllands strategiske fokusområder

Sikkerhed og kvalitet for patienten

Respekt for patientens tid

Sikkerhed og kvalitet for patienten

Sikkerhed og kvalitet for patienten

Respekt for patientens tid

På patientens præmisser

Alle ni fokusområder

Sammenhæng og nærhed

Fra mål til virkelighed - Den nordjyske model

"Den Nordjyske Model" er metoden til, hvordan der skal arbejdes i regionen for at gøre de strategiske fokusområder til virkelighed. Det handler for det første om at oversætte de fælles målsætninger gennem ledelsessystemet, så det er tydeligt, hvor den enkelte arbejdsplads kan gøre en forskel. Dernæst handler det om et forbedringsarbejde på de enkelte arbejdspladser, hvor ledere og medarbejdere i fællesskab afdækker og realiserer potentielle forbedringer. Og endelig handler det om at sprede og dele gode erfaringer, så de kommer andre steder – og ikke mindst patienter og borgere - til gode.

I 2020 er der rettet fokus på at blive endnu bedre til arbejdet forbedringsarbejdet. Det gælder især "tilbageløbet" i "Den Nordjyske Model", der rummer evnen til at få idéer og løsninger, der er udviklet ét sted, til at sprede sig så bredt i regionen som overhovedet muligt.

Forskning og universitetssamarbejde

I relation til medicinuddannelsen på Aalborg Universitet har Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland og Aalborg Universitet et tæt samarbejde. Dette samarbejde udbygges i de kommende år med et øget årligt optag fra 100 på kandidatdelen i 2018 til forventeligt 150 fra september 2020.

Der er opbygget den fornødne forsknings- og undervisningsmæssige kapacitet på regionens hospitaler og på universitetet – en kapacitet som løbende forbedres og udbygges. I de kommende år er et nationalt satsningsområde *personlig medicin*, hvilket fordrer at Region Nordjylland på linje med øvrige regioner, bidrager til denne udvikling. Med personlig medicin skræddersyer hospitalerne behandlingen på baggrund af eksempelvis genetiske information fra patienten.

Et stærkt forskningsmiljø betyder også, at vi kan tilbyde den - for patienterne - bedste og nyeste behandling, og dermed kortere sygdomsforløb. I sidste ende vil sundhedsforskningen dermed kunne bidrage til flere gode leveår og øget vækst i regionen. Det betyder samtidig, at det bliver et attraktivt sted at bo, arbejde og etablere flere erhvervsvirksomheder. Et styrket forskningsmiljø giver også en bedre mulighed for at opretholde og udvikle den specialiserede behandling tæt på de nordjyske borgere.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Sundhedsvæsenet står i de kommende år overfor en række store udfordringer. Flere ældre med flere kroniske sygdomme sammenholdt med bedre muligheder for at behandle patienterne med ny dyr teknologi kommer til at skabe et ressourcemæssigt

pres på hospitalerne, Udviklingen vil betyde, at det bliver endnu vigtigere, at sikre den rigtige arbejdsfordeling mellem region, kommune og almen praksis.

Danske Regioner har i 2018 præsenteret en række anbefalinger for et styrket samspil mellem hospitaler og kommuner. Udover en styrket specialistrådgivning peges der på flere udgående funktioner samt øget vidensdeling mellem sektorerne. Endelig fremgår det, at der i højere grad skal være et fælles populationsansvar, så der eksempelvis samarbejdes bredere med kommunerne om ex. tidlig opsporing og forebyggelse. Dette forudsætter samarbejde og anvendelse af data på en ny måde.

Et vigtigt fokusområde i 2020 bliver derfor den fortsatte udvikling af det nære sundhedsvæsen. Et vigtigt omdrejningspunkt er i denne sammenhæng et fortsat fokus på at udvikle løsninger, så flere patienter behandles tættere på eget hjem.

I den nye nordjyske sundhedsaftale er den organisatoriske ramme for arbejdet lagt. Der er etableret fire administrative klyngestyregrupper og fire politiske klynger med deltagelse af kommuner, almen praksis og hospitaler. Klyngerne er geografisk opdelt i Nord, Syd, Vest og Midt. Det er i disse klynger, at udgangspunktet for arbejdet omkring det nære sundhedsvæsen skal udvikles. Dermed sikres det, at der laves lokale løsninger, som er tilpasset den konkrete klynges organisering i både kommuner, almen praksis og på hospitalet.

Flere andre initiativer har også fokus på udviklingen af det nære sundhedsvæsen. Der er således vedtaget en regional strategi for lægedækning, hvormed der er fokus på initiativer, der skal medvirke til at sikre lægedækningen i Region Nordjylland. Som supplement hertil er der sendt ansøgninger til Sundheds- og Ældreministeriet med anmodning om mulighed for at drive regionsklinikker i en 6-årig periode. I 2017 fik regionen tilladelse hertil i to kommuner, Hjørring Kommune og Morsø Kommune, og i 2019 har regionen fået tilladelse for Vesthimmerlands Kommune, Thisted Kommune og Jammerbugt Kommune. Ambitionen med ansøgningerne er dels at medvirke til at sikre lægedækning for alle borgere, men også at afprøve nye måder at organiseres sig på samt skabe en ny platform for samdrift mellem almen praksis og hospitalerne. Derudover arbejder regionen løbende på – inden for overenskomstens rammer – at bringe forskellige værktøjer som fx licensklinikker i spil med henblik på at sikre lægedækningen.

Lægedækning er et centralt element i det nære sundhedsvæsen. Et andet centralt element er det tætte og gode samarbejde, som hospitalerne har med de nordjyske kommuner og som hver dag udvikles med henblik på at levere velkoordinerede patientforløb tæt på borgeren.

Sundhedshuse

Sundhedshuse giver mulighed for at sikre forebyggelse, behandling og rehabilitering tæt på borgeren. Med eksisterende og evt. udvidede eller nye sundhedshuse etableres således fysiske rammer for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Regionsrådet forventes primo 2020 at vedtage nye principper for drifts og udvikling af sundhedshuse i Region Nordjylland, der skal give en rammesætning for udviklingen på området fremadrettet. Principperne skal således spille ind i Praksisplanen med henblik på at understøtte rekruttering til almen praksis særligt i de lægedækningstruede områder. Principperne skal ligeledes give en retning for samarbejdsflader med kommuner, almen praksis og andre aktører omkring sundhedshuse.

I Finansloven 2017 er der afsat 800 mio. kr. til en pulje til læge- og sundhedshuse, hvoraf Sundheds- og Ældreministeriet primo 2018 og igen primo 2019 har opslået ansøgningsrunder, begge af 200 mio. kr. Der er således fortsat 400 mio. kr. i den oprindelige pulje. Det vides endnu ikke, hvordan pengene udmøntes, men forventeligt opslås en ansøgningsrunde med 200 mio. kr. hhv. primo 2020 og 2021. Region Nordjylland og de nordjyske kommuner har modtaget en række bevillinger fra puljen både i 2018 og 2019, hvor der hver gang har fulgt et krav om en vis egenfinansiering af projekterne, og dette forventes også at være et kriterium ved eventuelle fremtidige puljeopslag.

Nyt universitetshospital i Aalborg Øst

Byggeriet af Nyt Aalborg Universitetshospital er godt undervejs. Der arbejdes fortsat med de indvendige arbejder (vægge, installationer, malearbejder osv.) samt lukning af facader i indre gårdrum og foyerområde. Byggeriet forventes afsluttet i 2021, hvorefter der vil være en idriftsættelsesperiode i 2021-2022 med henblik på ibrugtagning af hospitalet i 2022.

I øjeblikket pågår lukning af huset til Servicebyen. Støbning af tunnel mellem serviceby og hospitalsbyggeri er færdig i december 2019, hvorefter de indvendige arbejder i tunnelen påbegyndes.

Aflevering af Psykiatribyggeriets 1. etape nærmer sig. Endvidere har Regionsrådet i marts 2019 godkendt en etape to på 15.000 kvm indeholdende en fremrykning af de øvrige funktioner fra Mølleparkvej. Etape 2 opføres som et OPP projekt, og det forventes udbudt medio 2020.

Projektforslag til Steno Diabetes Center Nordjylland er i høring, og projektet forventes udbudt medio 2020.

Budgetbemærkninger

Aalborg Universitetshospital

Aalborg Universitetshospital varetager samtlige lægelige specialer.

Hospitalet udbyder et bredt spektrum af ydelser på hovedfunktions-, regionsfunktions- og højt specialiseret niveau. Varetagelsen af samtlige funktioner sker i overensstemmelse med anvisningerne i specialevejledningerne for de respektive specialer. Inden for flere regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner varetager Aalborg Universitetshospital aktiviteten for hele Region Nordjylland og får desuden henvist patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har kontinuerligt fokus på at udbygge forskning og kvalitet inden for såvel basis som højt specialiserede funktioner og varetager uddannelse og videreuddannelse.

Normerede senge	1. januar 2019	Ændringer	1. januar 2020
7 døgn-senge	767	-38 +16	745
6 døgn-senge	4		4
5 døgn-senge	25	-3	22
4 døgn-senge	3		3
3 døgn-senge	2		2
Aalborg UH excl. vugger	801	-25	776
Vugger	28		28
Total Aalborg UH	829	-25	804

Derudover indeholder omstillingsplan 2020 op mod 23 yderligere sengelukninger på det medicinske- og ortopædkirurgiske område. Disse senge vil blive lukket trinvist i løbet af 2020.

Fysiske rammer

Aalborg Universitetshospital består af afsnit syd og nord i Aalborg, Farsø, Hobro og pr. 1. maj 2018 er hospitalet i Thisted også blevet en del af Aalborg Universitetshospital.

spital. Derudover er dialysefunktionen i Hjørring samt hele det ortopædkirurgiske speciale i Region Nordjylland en del af Aalborg Universitetshospital. Specialet er placeret syd-matriklen samt på matriklerne i Hjørring, Farsø, Frederikshavn og Thisted.

Planlægningsarbejdet vedrørende etablering af et nyt Aalborg Universitetshospital er et markant fokusområde. Afsættet bliver – i et samarbejde mellem klinikere, brugere og administration – at sikre, at hospitalsbyggeriet bæres frem i forhold til de faglige udviklingstendenser.

Hospitalsvæsenet er konstant under udvikling og forandring. Kravene til eksempelvis teknologi, behandling, forskning og uddannelse ændres kontinuerligt. Derfor vil der frem til et nyt Aalborg Universitetshospital stå færdigt, være behov for at sikre en ud- og ombygning på flere områder på de eksisterende hospitalsmatrikler.

Økonomi og aktivitet

Aalborg Universitetshospital:

- Løn for 2020 udgør	3.483,0 mio.kr.
- Andre udgifter for 2020 udgør	2.246,2 mio.kr.
- Indtægter for 2020 udgør	-38,1 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2020 udgør *5.691,1 mio. kr.*

Aalborg Universitetshospitals omsatte aktivitet for 2018 udgjorde:

Aalborg Universitetshospital	Aktivitet
Indlæggelser/udskrivninger	85.711
Ambulante besøg	785.288
Operationer	100.569
DRG-værdi mio. kr.	5.106

Regionshospitalet Nordjylland

Regionshospitalet Nordjylland har status som et regionshospitalet med fælles akutmodtagelse på matriklen i Hjørring. Der tilbydes behandling og diagnosticering indenfor 15 lægelige specialer. Endvidere huses en del af den ortopædkirurgiske funktion under Klinik Hoved-Orto, Aalborg Universitetshospital på Regionshospitalet Nordjylland.

Hospitalet betjener den nordlige del af regionen med specialiseret sygehusbehandling af høj faglig kvalitet, ligesom hospitalet har lokalsygehusfunktion for borgere fra fire af de nordjyske kommuner svarende til et optageområde på ca. 180.000 indbyggere.

Herudover har hospitalet regionsdækkende opgaver i forhold til specifikke behandlinger, hvor hospitalet modtager patienter fra hele Region Nordjylland. Dette gør sig gældende inden for neurorehabilitering, vandladningsforstyrrelser og venekirurgi.

Der er på Regionshospitalet Nordjylland stor fokus på uddannelsesopgaven, og der modtages såvel stud. scient. med. som stud. med. fra Aalborg Universitet. Endvidere er Center for Klinisk Forskning etableret i et samarbejde mellem hospitalet og Aalborg Universitet. Endelig har hospitalets indviet et trænings- og simulationslaboratorium "VenSim" i april 2016, hvor der sikres uddannelse og vedligeholdelse af de uddannelser medarbejdere har brug for. Dette for at sikre, at der kan gives patienterne den bedste behandling og sikre patientsikkerheden 24/7/365.

Normerede senge	1. januar 2019	Ændringer	1. januar 2020
7 døgn-senge	254	-12	242
Regionshospitalet Nordjylland excl. vugger	239	-12	227
Vugger	15		15
Total Regionshospitalet Nordjylland	254	-12	242

Sengemassen på Regionshospitalet Nordjylland vurderes løbende i dialog med afdelingerne.

Fysiske rammer

Regionshospitalet Nordjylland er geografisk og fysisk spredt med et akuthospital i Hjørring, et lokalhospitalet med elektive-/dagkirurgiske funktioner i Frederikshavn, et genoptræningshospitalet i Brønderslev og et Gigt- og Rygcenter i Skagen.

Matriklen i Hjørring vil også i de kommende år bære præg af byggeri og renoveringer af forskellige funktioner afledt af politiske besluttede handle- og perspektivplaner.

Økonomi og aktivitet

Regionshospitalet Nordjylland:

- Løn for 2020 udgør 824,2 mio.kr.
- Andre udgifter for 2020 udgør 299,1 mio.kr.
- Indtægter for 2020 udgør -12,1 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2020 udgør 1.111,2 mio. kr.

Regionshospitalet Nordjyllands omsatte aktivitet for 2018 udgjorde:

Regionshospitalet Nordjylland	Aktivitet
Indlæggelser/udskrivelser	25.133
Ambulante besøg	200.703
Operationer	17.289
DRG-værdi mio. kr.	1.150

Psykiatrien

Psykiatriens funktion er indenfor de lægelige specialer psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri. Psykiatrien varetager behandling på hovedfunktionsniveau og regionsfunktionsniveau for alle sygdomsområder indenfor specialerne. Psykiatriens optageområde er hele Region Nordjylland. Psykiatrien i Aalborg er en del af det universitære samarbejde på sundhedsområdet mellem Region Nordjylland og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aalborg Universitet, og benævnes i den forbindelse "Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital".

Psykiatrien, Region Nordjylland er organiseret i to klinikker:

- *Klinik Psykiatri Syd* (børne- og ungdomspsykiatri, almen voksenpsykiatri (herunder psykiatrisk skadestue) samt retspsykiatri - geografisk placeret i Aalborg og Aalborg Øst)
- *Klinik Psykiatri Nord* (almen voksenpsykiatri, ældrepsykiatri samt de særlige pladser - geografisk placeret på Brønderslev Psykiatriske Sygehus og med sengeafsnit i Frederikshavn og Thisted).

Psykiatrien har endvidere forskningsafdelinger i børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri, et Center for pårørende og forskellige administrative funktioner.

Psykiatrien, Region Nordjylland ventes pr. 1. januar 2020 at have 270 normerede sengepladser. Dette er inklusiv 16 særlige sengepladser i Psykiatrien, som er etableret i 2018. Hertil kommer en betydelig kapacitet til ambulant behandling. Antallet af sengepladser er udvidet med 4 sengepladser i forhold til 1. januar 2019. Det er i forbindelse med, at der i Finansloven for 2019 er afsat budgetmidler til opkvalificering af sengepladser i voksenpsykiatrien.

Normerede senge	1. januar 2019	Ændringer	1. januar 2020
7 døgn-senge	232	4	236
5 døgn-senge	18		18
Særlige pladser	16		16
Total Psykiatrien	266	4	270

Fysiske rammer

Psykiatrien har sengeafsnit på fem matrikler samt ambulant behandling på ni matrikler. Psykiatrien har én Psykiatrisk skadestue/modtagelse i Aalborg.

Psykiatriens fysiske rammer omfatter:

- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Mølleparkvej (105 sengepladser med 79 enestuer)
- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Brandevej (36 sengepladser, alle enestuer)
- Brønderslev Psykiatriske Sygehus (81 sengepladser, alle enestuer + 16 særlige pladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Frederikshavn (16 sengepladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Thisted (16 sengepladser, alle enestuer)
- Endvidere råder psykiatrien over lokaler til ambulant behandling i Brønderslev, Aalborg, Aalborg Øst, Brovst, Hjørring, Frederikshavn, Hobro, Thisted og Nykøbing Mors.

Økonomi og aktivitet

Psykiatrien:

- Løn for 2020 udgør	672,7 mio.kr.
- Andre udgifter for 2020 udgør	115,1 mio.kr.
- Indtægter for 2020 udgør	-27,5 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2020 udgør *760,3 mio. kr.*

Psykiatriens omsatte aktivitet for 2018 udgjorde:

Psykiatrien	Aktivitet
Udskrivninger	3.711
Ambulante besøg	110.571
Sengedage	81.539

Den Præhospitale Virksomhed

Den Præhospitale Virksomhed har ansvaret for regionens præhospitale beredskab, hvorunder AMK-Vagtcentralen ligeledes er en del af. Den Præhospitale Virksomhed har ansvaret for drift og udvikling indenfor præhospital behandling, alarmering og disponering, planlægning af sundhedsberedskab og præhospitale uddannelser.

Regionens øvrige præhospitale enheder bestående af 2 akutlægebiler, 5 paramedicinerbiler og 2 akutbiler drives af Den Præhospitale Virksomhed fra 2020.

Udgifterne til den siddende transport (vognmænd og anden befordringsgodtgørelse) afholdes af hospitaler og institutioner og indgår i deres budgetter.

Budget 2020 for Den Præhospitale Virksomhed udgør samlet set 389,9 mio. kr., fordelt på 49,9 mio. kr. på løn og 340,0 mio. kr. på andre udgifter.

Sygehusapoteket

Sygehusapoteket forsyner de somatiske hospitaler og Psykiatrien i regionen med lægemidler, data og farmaceutiske serviceydelser. Sygehusapoteket drives ud fra Region Nordjyllands ønske om at sikre en rationel lægemiddelforsyning til leveranceområdet, og under hensyntagen til, at Region Nordjylland er interessent i AMGROS I/S.

Sygehusapotekets ydelser omfatter primært:

- Indkøb og pakning af lægemidler til de enkelte hospitals/sygehus afsnit og udvalgte grupper af hjemmepatienter.
- Lægemiddelinformation, som rummer rådgivning og information om lægemidler og brugen af dem.
- Klinisk farmaci, hvor Sygehusapotekets personale sikrer indkøb og hjælp til styring af relevant medicinbeholdning på samt relevant lægemiddelinformation til det enkelte sygehusafsnit. Derudover bidrager klinisk farmaci til øget kvalitet og patientsikkerhed via klinisk farmaceutiske serviceydelser samt udfører lovpligtige medicinskabseftersyn.
- Serviceproduktion, der varetager produktion af koblede antibiotika og produktion i mindre skala til den enkelte patient, herunder understøtter IV-hjemmebehandling.
- Cytostatikaproduktion, hvor cytostatikakure færdigtilberedes til den enkelte patient og pakning af akutbakker til f.eks. hjertestop.

Sygehusapoteket arbejder i ydelserne med at fremme sikre og økonomiske fordelagtige lægemidler til gavn for de nordjyske patienter.

Fysiske rammer

Sygehusapotekets aktiviteter foregår hovedsageligt på Porsvej 1 i Aalborg. Herudover har Sygehusapoteket mindre produktionslokaler i Medicinerhuset, kontorfunktion i Urban, samt klinisk personale decentralt på regionens sygehusematrikler.

Økonomi og aktivitet

Sygehusapoteket:

- Løn for 2020 udgør	83,1 mio.kr.
- Andre udgifter for 2020 udgør	611,0 mio.kr.
- Salgsindtægter for 2020 udgør	-643,1 mio.kr.
- Indtægter for 2020 udgør	-3,6 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2020 udgør	47,4 mio. kr.
---	---------------

Fællesområdet

Sundhedsydelser i specialesektor

Nedenstående tilbud i Specialesektoren leverer ydelser, der reelt vedrører regionens sundhedsområde. Der er indgået aftale med sundhedsområdet om omfang og finansiering af ydelserne:

- Center for Døvblindhed og Høretab
- Institut for Syn og Hørelse

Budget 2020 udgør 6,7 mio. kr.

Rehabiliteringscenter for flygtninge

Rehabiliteringscenter for flygtninge yder tværfagligt tilrettelagt behandling til traumatiserede flygtninge, som har symptomer på PTSD (Posttraumatisk belastningsreaktion) som følge af i andet land at have været udsat for krig, organiseret vold eller tortur, etnisk udrensning, ophold i fængsel eller fangelejligheder o.l.

Centret leverer ydelser i henhold til Sundhedsloven.

Budget 2020 udgør 13,3 mio. kr.

Patienter i eget hjem

Udgifterne til patienter i eget hjem administreres dels af sygehusene dels af forvaltningen, men indgår ikke i sygehusenes budgetrammer. Budget 2020 udgør 187,8 mio. kr. og vedrører hovedsageligt:

Ilt til patienter

Udgifterne består af leverance af ilt, stationært ilt-anlæg og bærbare ilt-flasker samt elforbrug til iltapparater, der står i patientens eget hjem.

Respiratorpatienter

Her afholdes udgifter til aflønning af faste døgnvagter i patientens hjem, samt anskaffelse af respiratorisk udstyr og andet nødvendigt materiale til respiratorbehandling. Regionen refunderer kommunen den del af udgiften, som vedrører selve sygehusbehandlingen. Udgifterne til pleje- og bistandsmæssige opgaver afholdes af kommunerne i henhold til serviceloven. Der aftales et fordelingsforhold mellem Region Nordjylland og kommunen i hvert enkelt tilfælde.

Høreapparater

Fra og med 1. januar 2013 overtog regionerne myndigheds- og finansieringsansvaret for udlevering af høreapparater. Udgifterne afholdes under "patienter i eget hjem" og omfatter udgifter til behandling og udlevering i privat regi, samt udgifterne til udlevering i offentlig regi.

Øvrige

Endeligt afholdes der udgifter til Cochlear Implantater, batterier til disse samt parenteral ernæring.

Hospice

Region Nordjylland yder driftstilskud til den selvejende institution KamillianerGaardens Hospice samt til Hospice Vendsyssel.

KamillianerGaardens Hospice er i 2019 blevet udvidet til i alt 15 pladser. Dette er sket som led i etablering af et helt nyt hospice i Aalborg (som erstatning for det nuværende). Etableringen er sket som et offentlig-privat partnerskab.

På Hospice Vendsyssel findes 9 pladser.

Budget 2020 vedrørende driftstilskud til de to hospice-enheder udgør 44,9 mio. kr.

Digitalisering og IT (Sundhed)

Se beskrivelse af IT-området under "Administrationen".

Budget for 2020 udgør 297,6 mio. kr.

Behandling af nordjyske patienter i andre regioner

En del borgere fra Region Nordjylland, der har behov for sygehusbehandling, bliver behandlet på sygehuse i andre regioner. Patienterne behandles jf. Sundhedsstyrelsens specialeplan på ét af tre forskellige specialiseringsniveauer; hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau eller højt specialiseret niveau.

Patienter med behov for højt specialiseret behandling håndteres hovedsageligt på universitetshospitalerne i Århus og Odense, samt Rigshospitalet og Hvidovre hospital. Nordjyske patienter behandles oftest uden for regionen, fordi den specifikke behandling ikke indgår i de specialer, der må varetages på Aalborg Universitetshospital.

Patienter på andet behandlingsniveau end højt specialiseret, behandles i andre regioner under ordningen for frit sygehusvalg. Ordningen betyder, at patienter frit kan vælge, hvilket sygehus i landet de vil have behandling på. Patienterne henvises enten

direkte fra den praktiserende læge til et sygehus udenfor regionen, eller de viderehenvises fra et sygehus i Region Nordjylland til behandling uden for regionen.

Region Nordjylland har et decentralt budgetansvar på samhandelsområdet. Det vil sige, at hospitalerne afregnes, når patienter behandles uden for regionen eller i privat regi. Størstedelen af afregningen vedrørende behandlingen af nordjyske patienter i andre regioner ligger derfor på hospitalerne.

Den resterende del af budgettet anvendes til udgifter, som ikke kan fordeles ud til sygehusene på en meningsfuld måde. Dette dækker blandt andet behandling i udlandet og kørsel. Derudover afholder området også udgifter i forbindelse med reguleringer vedrørende tidligere år samt udgiften til blødermedicin

Budget 2020 udgør 124,6 mio. kr.

Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse

Borgere fra andre regioner har mulighed for at blive behandlet på Region Nordjyllands sygehuse. Enten under ordningen om frit sygehusvalg – eller begrundet i et behov for en specifik behandling på højt specialiseret niveau. Enkelte afdelinger kan dog afvise at behandle frit valgs-patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har i kraft af sin status som universitetshospital en lang række højt specialiserede afdelinger. Det betyder, at patienter fra hele landet (dog særligt Region Midtjylland), der har behov for den højt specialiserede behandling, henvises til Aalborg Universitetshospital til behandling, enten fordi behandlingen ikke findes i patientens egen region, at ventetiden er kortere i Region Nordjylland, eller fordi patienten ønsker at modtage behandlingen i Aalborg.

Indtægterne fra behandlingen af patienter fra andre regioner tilfalder det enkelte hospital. Den resterende del af budgettet vedrører indtægter fra udlændinge, herunder opkrævning for akut-behandling. Disse indtægter bliver ikke fordelt til sygehusene, da det ikke er muligt på en fornuftig måde at opdele indtægterne på de enkelte sygehuse. Området dækker ligeledes af for konsekvenserne af reguleringer vedrørende tidligere år.

Budget 2020 udgør -7,6 mio. kr.

Behandling af patienter på privathospitaler mv.

Patienter som skal vente mere end 30 dage på udredning, behandling eller diagnostik undersøgelse, vil ofte have ret til udvidet frit sygehusvalg. Det udvidede frie sygehusvalg betyder bl.a., at patienterne har mulighed for at søge udredning og behandling i privat regi.

Region Nordjylland har derfor aftaler med en række privathospitaler. Enten som udbudsftaler, hvor regionen tilkøber en kapacitet i privat regi, eller som aftalesygehuse, som patienterne kan benytte, når regionens egne hospitaler ikke kan leve op til retten til hurtig udredning og/eller behandling. Udgifterne til behandling af nordjyske patienter på privathospitaler ligger på de enkelte hospitaler.

Det resterende budget anvendes til betaling af hospitalsbehandling foretaget på aftaler hos praktiserende speciallæger samt kørselsudgifter i forbindelse med behandling på privathospitaler der har indgået udbudsftale.

Budget 2020 udgør 4,8 mio. kr.

Fællesudgifter

På sundhedsområdet er afsat midler i budgettet til afholdelse af en række udgiftselementer, som er fælles for sundhedsområdet. Der er typisk tale om udgifter, der ikke entydigt kan - eller bør - henføres til den enkelte driftsenhed. Eksempler herpå er udbetalinger af tjenestemandspension, løn til sygeplejersker i specialuddannelse, udgifter til patienterstatning og Styrelsen for Patientsikkerhed, udgifter til Regionens deltagelse i nationale strategier, udgifter til patienttilfredshedsundersøgelser mv. Budgetansvaret og -opfølgningen for disse områder påhviler administrationen.

Budget 2020 udgør 566,9 mio. kr.

Puljer

I budget 2020 er afsat 55,5 mio. kr. i række centrale puljer. Udmøntningen af disse puljer afventer nærmere sagsbehandling og heraf følgende sagsfremstilling i forhold til Regionsrådet.

De to første af nedenstående skemaer viser, hvordan de enkelte indsatser og reduktioner fra budgetforliget for 2020 er indarbejdet i det endelige budget. Det tredje skema viser de indsatser og omprioriteringer der afventer politisk stillingtagen.

Nr.	Indsats	Budget 2020 (mio. kr.)	Udmøntes til
1.1.1	NAU: Fortsættelse af opsparing og finansiering af bygningsudgifter	29,1	Sundhed Fælles, Nyt Aalborg UH
1.1.2	NAU: Digitaliseringsindsatser	6,3	Digitalisering og IT
1.1.3	NordEPJ – Ny elektronisk patientjournal	6,8	Digitalisering og IT
1.2.6	Styrkelse af det ambulante område i Børne- og ungdomspsykiatrien	5,0	Psykiatrien
1.2.7	Styrkelse af psykoseområdet – Implementering af F-ACT teams	5,0	Psykiatrien
1.2.8	Permanentgørelse af Demensklubben	5,2	Aalborg UH, Psykiatrien
1.3.2	Etablering af nyt fælles 1-1-3 nummer	1,7	Sundhed Fælles
1.4.1	Det udadvendte hospital	-	Aalborg UH og Regionshospital Nord.
1.4.4	Udviklingen med og i almen praksis	2,0	Praksisområdet
1.5.1/3	Vækst i medicinudgifter og Særydelser	70,0	Hospitaler, Sundhed Fælles
1.5.4	Lægelige artikler	6,4	Aalborg UH
1.5.5	Flash glukosemålere	2,9	Sundhed Fælles
1.6.1	Opstart af personlig medicin i Region Nordjylland	3,0	Aalborg Universitetshospital, Sundhed Fælles
1.7.1	Digitalisering og IT – Udvikling i drift og projekter	14,0	Digitalisering og IT, hospitaler
1.7.2	Informationssikkerhed	2,9	Digitalisering og IT, Administrationen
1.9.1	Liaison somatik	1,0	Psykiatrien
1.10.1	Øget dimensionering i den lægelige videreuddannelse	33,3	Somatiske hospitaler, Sundhed Fælles
1.10.2	Uddannelse af medicinstuderende	1,8	Regionshospital Nordjylland
1.11	Uafviselige udgifter på sundhedsområdet	32,3	Sundhed Fælles, Hospitaler mf.
NY	ITOP-pulje. Bedre arbejdsforhold, dialog, introforløb og arbejdsmiljø	4,0	Sundhed Fælles
Total		232,7	

Nr.	Reduktioner	Budget 2020	
		(mio. kr.)	Udmøntes til
1.2.10	Klimarejser	-1,3	Sundhed Fælles, Aalborg UH
1.3.4	Tilbageløbsmidler Den Præhospitale Virksomhed	-3,2	Den Præhospitale Virksomhed
1.5.2	Særlige medicinindsatser	-10,0	Aalborg Universitetshospital
1.5.6	Artikler vedrørende Patienter i eget hjem	-5,0	Patienter i eget hjem
1.7.3	Finansiering af digitalisering ift. sundhedsinnovation	-4,2	Digitalisering og IT
1.7.4	Brug af it-konsulenter	-1,0	Digitalisering og IT
1.8.1	Administrativt omprioriteringsbidrag	-6,0	Administrationen
1.8.2	Indkøbsområdet	-10,0	Hospitaler og Sundhed Fælles
1.8.3	Patienterstatninger og Styrelsen for Patientklager	-5,0	Patienterstatninger og Styrelsen for Patientklager
1.8.4	Gennemgang af sundhedsrådets puljer	-6,0	Sundhed Fælles
NY	Dansk Center for Partikelterapi - mindredgifter éngangsmidler i 2020	-2,0	Centralt samhandels- og privatområde
NY	Rammerreduktion på ledelse	-3,6	Virksomheder, Administration mf.
NY	Teknologibidrag	-52,0	Sygehusområdet
Total		-109,3	

		Budget 2020
Nr.	Puljer til senere udmøntning	(mio. kr.)
Forligspuljer budget 2020		
1.2.1	Optimering af det billeddiagnostiske område	2,0
1.2.3	Nye retningslinjer, vejledninger og anbefalinger	5,0
1.2.13	Kompetencecenter for sårbare patienter - nyt navn og ny profil	-0,5
1.3.1	Sundhedsstyrelsens anbefalinger for akutområdet (omkonvertering)	1,5
1.3.3	Akutlægebil i Thisted	2,5
1.4.2	Praksisplan for speciallæger – Udvidelse af kapacitet	1,0
1.9.2	Helbredsprofilen	0,6
Øvrige puljer		
	Kræftplan IV (2018)	2,0
	Tekniske justeringer – overførsler	26,5
	Lov- og cirkulæreændringer mv.	3,7
	Reservation til p/l reguleringer	11,2
Total		55,5

Praksisområdet

Praksisområdet omfatter følgende hovedområder: Almen lægehjælp, speciallægehjælp, tilskudsmedicin, tandlægehjælp, fysioterapi, kiropraktik, psykologhjælp, fodterapi, ernæringspræparater, lægeundersøgelse af børn, vaccinationer, profylaktiske svangerundersøgelser samt specialiserede tandlægetilbud, (til særlige patientgrupper med kræft, Sjøgrens syndrom eller sjældne sygdomme).

Regionernes aftalesystem med de praktiserende læger og andre ydere er grundlaget for opbygningen af praksissektoren, hvor de praktiserende læger varetager den behandling, som kan foregå i almen praksis. Hvor det er nødvendigt, henviser den praktiserende læge patienten til sygehusbehandling, behandling hos en praktiserende speciallæge eller anden behandling i regi af praksissektoren. Hovedparten af de patienter, der konsulterer de praktiserende læger eller speciallæger, færdigbehandles her. En velfungerende praksissektor er således et vigtigt element i forhold til at sikre sammenhæng i patientforløb og har betydning for kapaciteten på sygehusene og overholdelse af ventelistegarantien.

Almen lægehjælp og speciallægehjælp er fuldt ud finansieret af det offentlige. Desuden giver regionen tilskud til medicin, tandlæge- og tandplejehjælp, fysioterapi, kiropraktik, fodterapi og psykologhjælp

Overordnede målsætninger for Patientforløb – Nære Sundhedstilbud

De overordnede målsætninger for Patientforløb - Nære Sundhedstilbud er:

- At medvirke til at understøtte Region Nordjyllands målsætning om sammenhængende og effektive patientforløb til gavn for borgerne.
- At levere det borgernære tilbud til borgerne i Region Nordjylland i forhold til forebyggelse, diagnosticering og behandling af sygdomme. Dette skal ske ud fra hensyn til kvalitet, effektivitet og økonomi.
- At sikre en effektiv sygdomsbehandling og forebyggelsesindsats indenfor de rammer, som de til enhver tid gældende overenskomster og lokale aftaler giver.
- At sikre, at der kontinuerligt er fokus på kvalitetsudvikling indenfor praksisområdet.
- At medvirke til at styrke og udbygge sammenhængen og samarbejdet mellem regionens primære sundhedstilbud og øvrige sundhedsområder på tværs af områder.
- At arbejde strategisk med at understøtte rekruttering af alment praktiserende læger og speciallæger.

Handlingsplan

På praksisområdet er der i henhold til lovgivning og overenskomster lagt op til, at der i hver valgperiode udarbejdes en praksisplan. I 2019/2020 arbejdes der med at udarbejde praksisplaner for almen praksis, fysioterapi, kiropraktik og fodterapi. Fokus vil være på kapacitetsvurdering, udvikling af områderne herunder i forhold til at understøtte sammenhæng i patientforløbet.

Regionsrådet vedtog december 2018 en strategi for lægedækning på almen praksis området. Strategien skal understøtte en sikring af lægedækningen i alle dele af regionen både på kort og længere sigt. Der skal i den forbindelse prioriteres mere varige løsninger i forhold til lægedækningen og sikres et mere robust administrationsgrundlag. Arbejdet med forankring af strategien er pågående og sker bl.a. som en del af praksisplan på området.

Med henblik på at imødegå situationer med lægedækningsudfordringer arbejder Nære Sundhedstilbud kontinuerligt på at gøre regionen til et attraktivt sted at nedsætte sig og virke som praktiserende læge. I 2020 vil arbejdet med en mere proaktiv tilgang fortsætte, herunder i forhold til samarbejdet med almen praksis kommunerne i regionen.

I 2020 vil Nære Sundhedstilbud søge at igangsætte en indsats med henblik på at styrke udviklingsperspektivet i almen praksis og herunder også skabe synergi i forhold til indsatserne for rekruttering på området. Afgrænsede og klart definerede forsøgsprojekter med fokus på at skabe mere effektive og sammenhængende patientforløb, herunder tværsektorielt, søges efterfølgende udbredt generelt.

Ressourceudvikling

Overordnet ressourceudvikling i perioden fra 2017-2020.

<i>Mio. kr.</i>	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Budget 2020
Almen Lægehjælp	977,5	1.003,3	1.066,5	1.091,5
Speciallægehjælp	287,8	289,5	303,1	309,8
Tandlægehjælp	166,7	154,8	145,5	146,8
Fysioterapi	43,6	43,4	40,8	44,3
Øvrige områder	96,5	112,7	106,6	118,0
I alt ekskl. medicin	1.572,1	1.603,7	1.662,6	1.710,4
Medicin	625,7	624,1	637,0	638,5
I alt	2.197,8	2.227,8	2.299,6	2.348,9

Ressourceopgørelsen er i årets priser

"Øvrige områder" indeholder blandt andet udgifter til kiropraktorer, fodterapeuter, psykologhjælp, profylaktiske svangerundersøgelser, lægeundersøg

Administration på sundhedsområdet

Regionens administrative enheder er beskrevet i budgetbemærkningerne vedr. Administrationen, som følger senere i denne publikation.

Investeringer på Sundhedsområdet

I prioriteringen af anlægsbudgettet på sundhedsområdet har det været centralt for forligspartierne at sikre anskaffelse og implementering af regionens nye elektroniske patientjournal (NordEPJ) – samtidig med, at der afsættes midler til fortsættelse af de større igangværende anlægsprojekter. Det gælder særligt den fortsatte udflytning af funktioner til det nye universitetshospital i Aalborg Øst, etablering af et rensningsanlæg, fortsatte arealerhvervelser og vejtilslutninger samt igangsætning af etableringen af +Bussens infrastruktur.

Forligspartierne noterer sig yderligere, at det har været muligt at prioritere en række nye anlægsprojekter indenfor en stram anlægsramme. Det gælder blandt andet en rokadeplan i den dermatologiske funktion med samling på én etage med forbedrede arbejdsgange og flow på Aalborg Universitetshospital. Herudover styrkes den undervisningsmæssige indsats med nye og bedre undervisningslokaler på Regionshospitalet i Hjørring for at understøtte hospitalets uddannelsesmæssige forpligtelse for lægestuderende i 2. del af deres uddannelsesforløb. Ligeledes prioriteres midler til bedre behandlingsfaciliteter på et intensivt sengeafsnit i Psykiatrien i Brønderslev. Endelig er der også afsat en reservepulje på 5,1 mio. kr. til mindre anlægsarbejder, nedbrud mv.

I forbindelse med anlægsprioriteringen for 2020 er der indarbejdet perspektiver til gennemførelse af flere større anlægsinvesteringer frem mod år 2032. Der arbejdes med det "lange lys" på fortsat udflytning af yderligere kliniske funktioner fra Syd til Øst-matriklen, sikring af drifts- og forsyningssikkerhed til Sygehusapotekets produktionsfaciliteter samt fortsættelse af den udarbejdede perspektivplan fra 2018 for Regionshospital Nordjylland i Hjørring med nybyggeri til blandt andet kliniske funktioner samt forskning og uddannelse.

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2020 til 2023	Forventes afholdt før 2020	2020	2021	2022	2023	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Aalborg Universitetshospital							
Reservationspulje Syd og Øst - bla. mindre ombygninger				30.000	32.000		62.000
Rokadeplan i den dermatologiske funktion - Aalborg		4.000					4.000
I alt Aalborg Universitetshospital		4.000		30.000	32.000		66.000
Øst-matriklen							
Arealerhvervelse	8.400	1.500	1.500				11.400
Udvidet Serviceby	138.059	25.071	61.573				224.703
Infrastrukturumkostninger ved regional finans. projekter	24.811	8.000	15.984	20.880			69.675
Vej- og stitilslutninger	7.799	8.205	13.310				29.314
Onkologi, incl. én acceletator	8.837	2.000	35.097	64.622			110.556
Onkologi, ekstra accelerator				19.123	10.588		29.711
Koblingszone - SUND	10.110	7.428	25.901				43.439
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center		3.165	12.149				15.314
Flytning af pavilloner samt indkøb af nye	2.000	8.780					10.780
Flytning af Projektafdelingen til servicebyen		5.717	2.450				8.167
Bustrace til +Bus, projektering/forundersøgelse		2.000					2.000
Rensningsanlæg		30.000	10.000				40.000
Næste etape							
Fremrykket udflytning af funktioner fra matrikel Syd til Øst	3.000	3.191	9.188	22.853	124.553	347.626	510.411
Udflytning af Onkologi samt øvrigt Syd						700.000	700.000
I alt Øst-matriklen	203.016	105.057	187.152	127.478	135.141	1.047.626	1.805.470

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2020 til 2023	Forventes afholdt før 2020	2020	2021	2022	2023	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Psykiatri Øst-matriklen							
Psykiatri - etape 1	202.961	85.351	5.105				293.417
Satspuljemidler (83 mio. kr.)	-83.000						-83.000
I alt Psykiatri - Øst-matriklen	119.961	85.351	5.105				210.417
Regionshospital Nordjylland							
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	206.685	10.799					217.484
Undervisningslokaler til medicinstuderende - Hjørring		3.000					3.000
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring			7.323	40.867	63.959	158.562	270.711
Fortsættelse af perspektivplan, del 1 Laboratorier - Hjørring						130.000	130.000
Fortsættelse af perspektivplan, del 2 Forskning/ udd. samt Parkeringspladser - Hjørring						120.000	120.000
I alt Regionshospital Nordjylland	206.685	13.799	7.323	40.867	63.959	408.562	741.195
Sygehusapoteket							
Cytostatika- og antibiotikaproduktion						120.000	120.000
I alt Sygehusapoteket						120.000	120.000
Psykiatrien Brønderslev							
Bygningsændringer			520	4.755			5.275
I alt Psykiatrien Brønderslev			520	4.755			5.275
Fælles puljer							
NordEPJ		21.000	31.000	28.000			80.000
Elevatorpulje	15.307	893					16.200
APV (arbejdsmiljøforbedringer)		3.500	3.500	3.500	3.500		
Forundersøgelser mm		4.500	3.500	3.500	3.500		
IT-investeringer		15.000	15.000	15.000	15.000		
Reservepulje til mindre anlægsarbejder		5.100	5.100	5.100	5.100		
I alt fælles puljer	15.307	49.993	58.100	55.100	27.100		
Total		258.200	258.200	258.200	258.200		

Den budgetterede omsætning ved Kvalitetsfondsprojektet Nyt Aalborg Universitetshospital udgør 1,093 mia. kr. i 2020 svarende til forudsætningerne i Økonomiaftalen.

3 Specialektoren

Specialektoren driver Region Nordjyllands tilbud inden for social- og specialundervisningsområdet. I det følgende præsenteres budgettet for Specialektoren tilbud samt administrationen.

Budgettet for Specialektoren afspejler den styringsramme, som virksomheden er underlagt under Den Nordjyske Socialaftale og for ydelser leveret til den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) ved Socialstyrelsen. Samlet udgør det 702,9 mio. kr. Dertil forventes en ikke-budgetteret omsætning vedrørende tillægsydelser på anslået 70 mio. kr.

Større ændringer i driften af tilbuddene aftales i den årlige rammeaftale, som indgås mellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland.

Større ændringer for Specialektorens budget 2020 omfatter:

- Samling af aktiviteter på hjerneskadeområdet ved udvidelse af Neurocenter Østerskoven og nedlukning af Rehabiliteringscenter Strandgaarden
- Nyt tilbud: Bostedet Aars, som erstatning for Bostedet Skovvænget og Bostedet Vestervang
- Besparelse på 0,5 % af virksomhedens budget jf. aftale om takstreduktion i rammeaftale med kommunerne

Nedenfor fremgår Specialektorens bevillingsoversigt for 2020.

Virksomheden løser desuden opgaver, der hører under Region Nordjyllands sundhedsområde.

Bevillingsoversigt

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
	Kr.	Kr.	Kr.
Balance Specialektoren			
Specialektorens område			
Omsætning netto i alt	0	4.514.700	4.514.700
Driftsomkostninger	687.089.691	-13.614.261	673.475.430
Overført fra centralt budget samt fælles	34.092.881	-148.846	33.944.035
Indtægter/omsætning	-721.182.572	18.277.807	-702.904.764
Rammeaftaleområdet			
Rammeaftaleområdet nettobudget	0	4.514.700	4.514.700
Driftsomkostninger	660.057.946	-13.614.261	646.443.684
Overført fra centralt budget samt fælles	32.624.626	-148.846	32.475.780
Takstindtægter	-692.682.572	18.277.807	-674.404.764
Området for Socialpsykiatri			
Områdets nettobudget	0	0	0
Driftsomkostninger	157.167.227	-5.990.376	151.176.851
Overført fra centralt budget samt fælles	7.768.880	-171.824	7.597.056
Takstindtægter	-164.936.107	6.162.200	-158.773.907
Bostedet Brovst			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	18.724.999	-93.625	18.631.374
Direkte øvrig	1.999.282	-22.461	1.976.821
Rente og afskrivninger	2.511.151	56	2.511.207
Overført fra centralt budget	1.148.542	13.271	1.161.813
Takstindtægter	-24.383.974	102.759	-24.281.215
Bostedet Kærvang			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	29.623.341	-148.117	29.475.224
Direkte øvrig	2.383.119	-28.299	2.354.820
Rente og afskrivninger	3.304.303	85	3.304.388
Overført fra centralt budget	1.745.435	20.168	1.765.603
Takstindtægter	-37.056.197	156.163	-36.900.034

Specialesektoren

Specialesektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
	Kr.	Kr.	Kr.
Bostedet Skovvænget			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	14.838.424	-14.838.424	0
Direkte øvrig	1.424.624	-1.424.624	0
Rente og afskrivninger	1.223.385	-1.223.385	0
Overført fra centralt budget	864.366	-864.366	0
Takstindtægter	-18.350.799	18.350.799	0
Bostedet Solsiden			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	22.264.170	-111.321	22.152.849
Direkte øvrig	2.739.240	-24.765	2.714.475
Rente og afskrivninger	2.235.165	65	2.235.230
Overført fra centralt budget	1.346.421	15.558	1.361.979
Takstindtægter	-28.584.996	120.463	-28.464.533
Bostedet Vestervang			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	18.147.905	-18.147.905	0
Direkte øvrig	1.900.199	-1.900.199	0
Rente og afskrivninger	967.359	-967.359	0
Overført fra centralt budget	1.038.808	-1.038.808	0
Takstindtægter	-22.054.271	22.054.271	0
Bostedet Hadsund			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	24.962.853	-124.814	24.838.039
Direkte øvrig	3.107.870	-39.460	3.068.410
Rente og afskrivninger	4.809.839	79	4.809.918
Overført fra centralt budget	1.625.308	18.780	1.644.088
Takstindtægter	-34.505.870	145.415	-34.360.455
Bostedet Aars			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	0	25.462.864	25.462.864
Direkte øvrig	0	2.840.278	2.840.278
Rente og afskrivninger	0	4.800.955	4.800.955
Overført fra centralt budget	0	1.663.573	1.663.573
Takstindtægter	0	-34.767.671	-34.767.671

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
	Kr.	Kr.	Kr.
Området for Kommunikation og Specialpædagogik			
Områdets nettobudget	0	0	0
Driftsomkostninger	226.948.294	-1.539.447	225.408.847
Overført fra centralt budget samt fælles	11.223.451	103.975	11.327.426
Takstindtægter	-238.171.745	1.435.472	-236.736.273
Aktivitets- og Botilbud - CDH			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	90.910.637	-1.244.577	89.666.060
Direkte øvrig	10.077.647	20.071	10.097.718
Rente og afskrivninger	7.911.621	-15.432	7.896.189
Overført fra centralt budget	5.444.177	66.986	5.511.163
Takstindtægter	-114.344.082	1.172.952	-113.171.130
Undervisning og Behandling - CDH			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	15.099.031	-98.386	15.000.645
Direkte øvrig	1.197.068	-15.413	1.181.655
Rente og afskrivninger	1.079.903	15.094	1.094.997
Overført fra centralt budget	802.969	-35.684	767.285
Takstindtægter	-18.178.971	134.389	-18.044.582
Specialbørnehjemmene			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	53.936.222	0	53.936.222
Direkte øvrig	7.685.695	0	7.685.695
Rente og afskrivninger	4.318.428	419	4.318.847
Overført fra centralt budget	3.259.477	54.231	3.313.708
Takstindtægter	-69.199.822	-54.650	-69.254.472
Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	19.219.899	-30.193	19.189.706
Direkte øvrig	15.369.685	-171.092	15.198.593
Rente og afskrivninger	142.459	62	142.521
Overført fra centralt budget	1.716.828	18.442	1.735.270
Takstindtægter	-36.448.870	182.781	-36.266.089

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
	Kr.	Kr.	Kr.
Området for Rehabilitering og Socialt Udsatte Borgere			
Områdets nettobudget	0	4.514.700	4.514.700
Driftsomkostninger	79.498.079	-5.103.616	74.394.463
Overført fra centralt budget samt fælles	3.928.234	-199.526	3.728.708
Takstindtægter	-83.426.313	9.817.842	-73.608.471
Den Sikrede Institution Kompasset			
Nettobudget	0	3.759.350	3.759.350
Direkte løn	15.054.901	-75.275	14.979.626
Direkte øvrig	3.619.275	13.245	3.632.520
Rente og afskrivninger	2.187.513	80	2.187.593
Overført fra centralt budget	1.031.837	13.408	1.045.245
Takstindtægter	-21.893.526	3.807.892	-18.085.634
Forsorgshjemmet Aas			
Nettobudget	0	755.350	755.350
Direkte løn	8.530.504	-42.653	8.487.852
Direkte øvrig	1.538.648	-9.358	1.529.290
Rente og afskrivninger	341.042	17	341.059
Overført fra centralt budget	514.582	4.675	519.257
Takstindtægter	-10.924.776	802.668	-10.122.108
Neurocenter Østerskoven			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	27.681.123	6.882.246	34.563.369
Direkte øvrig	5.211.796	2.294.082	7.505.878
Rente og afskrivninger	244.178	923.097	1.167.275
Overført fra centralt budget	1.635.495	528.711	2.164.206
Takstindtægter	-34.772.592	-10.628.136	-45.400.729
Rehabiliteringscenter Strandgaarden			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	12.412.723	-12.412.723	0
Direkte øvrig	1.984.339	-1.984.339	0
Rente og afskrivninger	692.037	-692.037	0
Overført fra centralt budget	746.320	-746.320	0
Takstindtægter	-15.835.418	15.835.418	0

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
	Kr.	Kr.	Kr.
Området for Voksne med Udviklingshæmning - Sødisebakke			
Områdets nettobudget	0	0	0
Driftsomkostninger	196.444.346	-980.822	195.463.524
Overført fra centralt budget samt fælles	9.704.061	118.529	9.822.590
Takstindtægter	-206.148.407	862.293	-205.286.114
Aktivitets- og Samværstilbuddet - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	11.030.265	-55.184	10.975.081
Direkte øvrig	1.232.743	-9.410	1.223.333
Rente og afskrivninger	649.691	42	649.733
Overført fra centralt budget	638.674	7.801	646.475
Takstindtægter	-13.551.373	56.752	-13.494.622
Autismespektrumforstyrrelser - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	40.523.162	-202.738	40.320.425
Direkte øvrig	4.580.950	-34.571	4.546.380
Rente og afskrivninger	2.386.847	153	2.386.999
Overført fra centralt budget	2.346.371	28.659	2.375.030
Takstindtægter	-49.837.330	208.496	-49.628.834
Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	21.537.408	-107.752	21.429.656
Direkte øvrig	2.446.531	-18.374	2.428.157
Rente og afskrivninger	1.268.571	81	1.268.652
Overført fra centralt budget	1.247.058	15.232	1.262.290
Takstindtægter	-26.499.567	110.812	-26.388.755
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	26.292.055	-131.539	26.160.516
Direkte øvrig	2.985.093	-22.430	2.962.663
Rente og afskrivninger	1.548.623	99	1.548.722
Overført fra centralt budget	1.522.362	18.595	1.540.956
Takstindtægter	-32.348.133	135.276	-32.212.858
Psykiatri og Udviklingshæmning - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	34.645.525	-173.332	34.472.193
Direkte øvrig	3.951.003	-29.556	3.921.447
Rente og afskrivninger	2.040.649	130	2.040.780
Overført fra centralt budget	2.006.044	24.503	2.030.547
Takstindtægter	-42.643.221	178.255	-42.464.966

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
	Kr.	Kr.	Kr.
Særforanstaltninger - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	33.667.032	-167.932	33.499.100
Direkte øvrig	3.681.119	-28.636	3.652.483
Rente og afskrivninger	1.977.079	126	1.977.206
Overført fra centralt budget	1.943.552	23.739	1.967.291
Takstindtægter	-41.268.782	172.702	-41.096.080
VISO			
VISO nettobudget	0	0	0
Direkte driftsudgifter	27.031.745	0	27.031.745
Overført fra centralt budget	1.468.255	0	1.468.255
Indtægter	-28.500.000	0	-28.500.000
Området for Kommunikation og Specialpædagogik			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	25.893.566	0	25.893.566
Overført fra centralt budget	1.406.434	0	1.406.434
VISO indtægter	-27.300.000	0	-27.300.000
Området for Voksne med Udviklingshæmning - Sødisebakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	1.138.179	0	1.138.179
Overført fra centralt budget	61.821	0	61.821
VISO indtægter	-1.200.000	0	-1.200.000
Fællesudgifter for virksomheden			
Tværgående indsatser i sektoren	1.705.383	-8.527	1.696.856
Overført til tilbuddenes budgetter	-1.705.383	8.527	-1.696.856
Fordeling af centralt budget			
Specialektorens administration	18.954.722	-94.774	18.859.949
Andel af fællesadministration	12.696.535	-60.323	12.636.212
Samlet overførsel til tilbuddenes budgetter	31.651.258	-155.097	31.496.161

Budgetbemærkninger

Som det fremgår, indeholder bevillingsoversigtens kolonner følgende:

- Budgetoplæg 2020
- Ændringer
- Budget for 2020

Budgetoplægget er udarbejdet på grundlag af en P/L-fremskrivning af budgettet fra 2019 samt aftalte justeringer af ydelser fra 2019-2020.

Kolonnen med ændringer er et udtryk for, at der er sket en udvidelse eller reduktion af budgettet ift. budgetoplægget. I 2020 er sket en reduktion i budgettet på 18,278 mio.kr. Ændringerne uddybes i afsnittet "Ændringer vedrørende rammeaftalen i forhold til budget 2019".

Generelt skal der være overensstemmelse mellem tilbuddenes omkostninger og indtægter. Hvert tilbud får dermed et budget, som netto skal gå i nul. Hvis der er større overskud eller underskud fra tidligere år skal dette reguleres. Forsorgshjemmet Aas og Den Sikrede Institution Kompasset havde i 2018 et overskud af en sådan størrelse, at der i 2020 skal tilbagebetales dele heraf via midlertidige takstreduktioner jf. aftalerne i Den Nordjyske Socialaftale. Kommunerne betaler derved mindre for borgerne end de reelt koster, hvorved tilbuddet får et planlagt underskud i pågældende år, hvilket finansieres af det tidligere overskud. Det antager for Forsorgshjemmet Aas 0,755 mio. kr. og for Den Sikrede Institution Kompasset 3,759 mio. kr.

Herudover er der for hvert tilbud budgetteret med:

- Et budget til direkte løn og direkte øvrig drift
- Et rente- og afskrivningsbudget, som vedrører forrentning af bygninger, teknisk anlæg mv. og afskrivning på de dele heraf, som forventes genanskaffet, når de er slidt ned
- Et budget til tværgående fællesudgifter
- Et budget overført til fællesområdet, som vedrører omkostningerne til Specialesektorens administration samt andel af omkostningerne til Region Nordjyllands fællesadministration
- Et takstindtægtsbudget, som er det budgetterede niveau for indtægter fra de kommunalt betalte takster

En forholdsmæssig del af omkostningerne til Specialektorens administration samt en andel af omkostningerne til Region Nordjyllands fællesadministration dækkes endvidere af indtægter fra Socialstyrelsen (VISO).

Ved ændringer i tilbuddenes driftsbudgetter fra år til år sker der en ny fordeling af de administrative fællesomkostninger, hvilket fremgår af bevillingsoversigtens ændringskolonne ud for hvert tilbud under "Overført fra centralt budget".

Specialektorens ydelser aftales i Den Nordjyske Socialaftale med kommunerne i regionen. De økonomiske vilkår i aftalen er angivet i den underliggende Styringsaftale, der er at sikre, at der er ensartede og aftalte rammer for samhandlen mellem leverandør og køber. Styringsaftalen fastlægger desuden, hvordan der budgetteres med centralt budget til administration. Omkostningsniveauet til central administration i Specialektoren er i 2020 4,48 % af takstberegningsgrundlaget.

Region Nordjylland er forpligtet til at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af Specialektorens tilbud og ydelser på baggrund af kommunernes efterspørgsel. Ændringer af kapacitet eller sammensætning af tilbud aftales i regi af rammeaftalen.

Endelig leverer Specialektoren specialrådgivning og vejledning for Socialstyrelsen (VISO). Kommunerne kan kontakte VISO, hvis de har behov for rådgivning om og udredning af komplicerede sager indenfor socialområdet. Specialektorens leverer selve ydelsen, som betales af Socialstyrelsen. Ydelsernes omfang aftales en gang pr. år.

I det følgende fremgår de væsentligste ændringer i rammeaftalen for 2020 i forhold til 2019.

Ændringer vedrørende rammeaftalen i forhold til budget 2019

Budgetudvidelser

Følgende udvidelser vedrørende Specialektorens tilbud er aftalt med henholdsvis kommunerne og VISO-ydelser for 2020:

- Bostedet Skovvænget og Bostedet Vestervang erstattes af Bostedet Aars pr. 15.april 2019, hvilket betyder, at disse to bosteder udgår fra budget 2020, mens Bostedet Aars tilføjes med et nyt budget svarende til det antal pladser, som udbydes i Bostedet Aars. Budgettet til Bostedet Aars' udgør 34,767 mio. kr. i 2020.
- Med den politisk forankrede beslutning om at samle indsats og ekspertise for hjerneskadede i Region Nordjylland på én matrikel – indebærende nedlukning af Rehabiliteringscenter Strandgaarden i Nykøbing Mors – udvides kapaciteten på Neurocenter Østerskoven fra 2020. Den nuværende kapacitet på 22 døgnpladser udvides således til 28 døgnpladser fordelt med 22 døgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade og 6 døgnpladser til borgere med medfødt hjerneskade. Udvidelsen af pladskapaciteten med i alt 6 døgnpladser betyder samtidig en forøgelse af Neurocenter Østerskovens budget med i alt 10,120 mio. kr.

Budgetreduktioner

Der er desuden sket budgetreduktioner ved Specialektoren. Følgende reduktioner for 2020 vedrørende Specialektorens tilbud er aftalt med kommunerne:

- Regionsrådet har med vedtagelsen af rammeaftalen besluttet at følge anbefalingen fra Kommunekontaktrådet Nordjylland (KKR) om, at udgiftsniveauet på rammeaftaleområdet skal reduceres med 1 % i 2020. 0,5 % af besparelsen er på taksterne, som findes ved en generel rammebesparelse for driftsherrernes tilbud. Yderligere findes 0,5 % ved genforhandling af indsatser for konkrete borgere. Den generelle besparelse er indarbejdet i budgettet og udgør 2,868 mio. kr. Besparelsen fremgår af bevillingsoversigtens ændringskolonne ud for hvert tilbud.
- De administrative budgetter er reduceret med 0,5 % i overensstemmelse med besparelsen på de øvrige områder. Besparelsen er på samlet 0,155 mio. kr.
- På Aktivitets- og Botilbud – CDH sammenlægges afdelingerne Bøgehuset (Børn med døvblindhed) og Planethuset (Børn med høretab) organisatorisk, hvorved det bliver muligt at opnå en stordriftsfordel på 0,8 mio. kr., idet en

sammenlægning giver anledning til færre lønudgifter til ledelse, nattedækning samt køkken og rengøring.

- Nedlukning af Rehabiliteringscenter Strandgaarden medfører en reduktion i budgettet på 15,835 mio. kr.
- Bostedet Skovvænget og Bostedet Vestervang lukkede pr. 14. april 2019. Disse to tilbud samledes i et nyt tidssvarende tilbud: Bostedet Aars. Den samlede reduktion i budgettet for de to lukkede tilbud udgør i alt 40,405 mio. kr.

Specialektorens strategiske indsatser 2020

Specialektoren arbejder med et kontinuerligt udviklingsfokus. Dette sker i 2020 gennem to udpegede strategiske fokusområder. Disse fokusområder understøtter Specialektorens mission og vision.

Den rette indsats og tid til borgeren

Specialektoren vil medvirke til, at hvert enkelt menneske, der benytter vores tilbud, får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse.

Samtidig ønsker Specialektoren, at være kommunernes foretrukne samarbejdspartner og leverandør af specialiserede ydelser.

Vi har fokus på at skabe effektiv drift med høj kvalitet i virksomhedens tilbud, så der skabes de bedst mulige rammer for at levere mere tid og den rette indsats til borgeren.

Indsatser under dette fokusområde er:

- Mere tid til borgeren
- Den rette indsats til borgeren

Borgerens sundhed og trivsel

Specialektoren har fokus på at tilrettelægge rammerne for en sund tilværelse for de borgere der benytter Specialektorens tilbud, herunder at de får adgang til sundhedsydelser på lige fod med andre borgere.

Indsatser under dette fokusområde er:

- Understøtte adgang til sundhedsydelser for borgere i bo- og døgntilbud
- Øge borgernes muligheder for at leve sundt

Investeringer indenfor Specialektoren

Investeringsoversigt for Specialektoren 2020 til 2023	Forventes afholdt før 2020	2020	2021	2022	2023	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Nyt specialbørnehjem Nord	11.000	15.800	19.000	7.400			42.200
10 boliger på CDH til voksne med døvblindhed		11.500					11.500
14 boliger ved CDH til voksne med høretab		7.000					18.000
Fællespulje		5.000	5.000	5.000	5.000		20.000
Udviklingspulje		15.000	15.000	15.000	15.000		60.000
Anlægsramme		54.300	39.000	27.400	20.000		140.700
Investeringsramme - øvrige driftsmidler		2.500	2.500	2.500	2.500		
I alt anlægs- og investeringsramme		56.800	41.500	29.900	22.500		150.700

4 Regional udvikling

Region Nordjylland tog i 2019 fat på en hel ny fase for sit virke. Dette fulgte som konsekvens af regeringens forslag og Folketingets senere vedtagelse af ændringer i Lov om erhvervsfremme, hvor de politiske ansvarlige niveauer på erhvervsfremmeområdet reduceres fra tre til to. Det betød, at regionerne afskæres fra at udføre egen erhvervsfremmeindsats, hvilket også gælder inden for turisme og emner relateret til EUs struktur-fondsmidler. Som følge af loven blev de seks regionale vækstfora nedlagt og Danmarks Erhvervs-fremmebestyrelse etableret.

En efterfølgende aftale af 5. juni 2018 mellem regeringen og Danske Regioner om regionernes økonomi for 2019 indeholder en uddybende beskrivelse af regionernes fremtidige opgaver i forhold til regional udvikling.

Her er der ikke ændret på regionernes opgaveportefølje på uddannelsesområdet, den kollektive trafik, kulturel virksomhed samt miljøområdet. Samtidig giver aftalen regionerne mulighed for at udarbejde en regional udviklingsstrategi omfattende de nævnte kerneopgaver og i tilknytning hertil den fremtidige udvikling i regionen, infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling, klimatilpasning og evt. grænseoverskridende samarbejder. Endvidere giver aftalen regionerne mulighed for at deltage i visse typer af projekter, fx kvalificeret arbejdskraft, igangsat af den kommende Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

Regionerne vil således fortsat have væsentlige drifts- og udviklingsopgaver på centrale kerneopgaver og vil fortsat spille en væsentlig rolle som katalysator for udvikling og som bindeled mellem offentlige og private aktører i arbejdet med at skabe en region i fremgang på et bæredygtigt og balanceret grundlag.

Organisatorisk er Regional udvikling efterfølgende tilpasset opgaverne under det nye set-up, hvor der samtidig med budget 2020 er blevet plads til nye og ambitiøse satsninger inden for kollektiv trafik, klima, sundhedsinnovation og uddannelse.

Konsekvenser af økonomiaftale 2020 og sammenhæng til budgetoplæg 2020

Økonomiaftalen for 2020 gav som udgangspunkt regionerne en uændret ramme i forhold til 2019. Det indebærer også, at der i økonomiaftalen ikke indgår et omprioriseringsbidrag. I de tidligere års økonomiaftaler har der således været forudsat en reduktion på 30 mio. kr. svarende til ca. 3 mio. kr. for Region Nordjylland.

Budgetoplægget består af Region Nordjyllands budget for 2019, der er pris- og løn-fremskrevet til 2020 og sammenholdt med forudsætningerne/niveauerne i økonomi-aftalen for 2020.

Budgetoplægget udviser herefter et negativt råderum på ca. 1,3 mio. kr., som er rammen i forhold til prioriteringer, der indgår i budgetforliget for 2020.

Det negative råderum skal særligt ses i sammenhæng med, at der – i lighed med tidligere år – er omfordelt bloktilskud fra Region Nordjylland til de øvrige regioner med baggrund i, at Region Nordjylland har en lavere befolkningsudviklingen end resten af landet.

.

Bevillingsoversigt

Regional udvikling	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
BALANCE (Omkostningsbaseret)	276.291.000	-1.300.000	274.991.000
REGIONAL UDVIKLING	-274.991.000		-274.991.000
BALANCE (Udgiftsbaseret)	276.278.383	-1.300.000	274.978.383
REGIONAL UDVIKLING	-274.991.000		-274.991.000
<i>Bevilling</i>			
Kollektiv trafik	152.707.135	-7.200.000	145.507.135
Betaling til Nordjyllands Trafikselskab	199.818.336	4.800.000	204.618.336
Efterregulering	-20.933.050	3.500.000	-17.433.050
Aftale med DSB om ekstrakørsel	-26.457.600		-26.457.600
Tilskud til NT vedr. togdrift	75.262.349		75.262.349
Tilskud fra staten vedr. togdrift	-75.262.349		-75.262.349
Anlægstilskud vedr. jernbaner	-20.443.751		-20.443.751
Garantiprovision for lån		-1.300.000	-1.300.000
Forsøg med brintbusser	2.035.200	1.000.000	3.035.200
Udviklingspulje til kollektiv trafik	5.088.000	-1.600.000	3.488.000
Restbetaling til +BUS	10.500.000	-10.500.000	0
Styrkelse af Hovednetsprojektet	3.100.000	-3.100.000	0
<i>Bevilling</i>			
Jordforurening og Råstoffer	44.770.255	-1.400.000	43.370.255
Løn	16.407.009		16.407.009
Andre udgifter	30.207.236	-1.400.000	28.807.236
Momsrefusioner	-2.035.200		-2.035.200
Barselsfond	191.210		191.210

Regional udvikling

Regional udvikling	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Bevilling			
Øvrige regionale aktiviteter	47.741.119	7.300.000	55.041.119
Særlige initiativer	41.721.600	7.000.000	48.721.600
<u>Regional udviklingspulje</u>			
Sundhedsinnovation	10.176.000	4.200.000	14.376.000
Idéklinik	6.105.600		6.105.600
Klima og grøn omstilling	5.088.000	2.000.000	7.088.000
Uddannelse	10.176.000	800.000	10.976.000
Sikring af kvalificeret arbejdskraft (STEM)	5.088.000		5.088.000
Kulturinitiativer	5.088.000		5.088.000
Analyser og internationalt arbejde	6.019.519	300.000	6.319.519
Analyser og internationalt arbejde	2.457.919		2.457.919
Kontingenter og medlemskaber	3.561.600	300.000	3.861.600
Bevilling			
Andel af fælles administration	4.799.552		4.799.552
Løn (udgiftselementer)	4.786.935		4.786.935
Løn (omkostningselementer)	12.617		12.617
Bevilling			
Centraladministration	19.080.759		19.080.759
Løn	17.083.165		17.083.165
Andre udgifter	1.746.997		1.746.997
Barselsfond	250.597		250.597
Bevilling			
Pensioner vedr. privatbaner	7.192.180		7.192.180
Tjenestemandspens. vedr. privatbaner	7.192.180		7.192.180
FINANSERING I ALT	-274.991.000		-274.991.000
Statsligt bloktilskud	-208.860.000		-208.860.000
Kommunalt udviklingsbidrag	-66.131.000		-66.131.000

Budgetbemærkninger

Kollektiv trafik

Region Nordjylland ejer sammen med de elleve nordjyske kommuner Nordjyllands Trafikskelskab I/S (NT). Regionen bestiller hvert år kollektiv trafik hos NT, der udgør ca. 1/3 af selskabets samlede trafikomfang. Regionens trafikbestilling fokuserer på at styrke den kollektive trafik for pendlere og uddannelsessøgende.

Region Nordjylland og de nordjyske kommuner har koordineret deres trafikbestillinger i Trafikplan for Nordjylland, som er vedtaget i Regionsrådet og samtlige kommunalbestyrelser. Trafikplanen er NTs strategidokument.

I den kollektive trafiks arbejdsdeling, er det aftalt, at Region Nordjylland sikrer den tværgående trafik mellem regionens større byer med et udbygget net af regionalruter og X-busser, og sikrer de uddannelsessøgende mulighed for transport til og fra de nærmeste uddannelsesinstitutioner.

I august 2017 overtog regionen bestilleransvaret for regional togkørsel i Nordjylland. Udgiften hertil forventes at andrage ca. 75 mio. kr. i 2020, som finansieres af et tilsvarende statsligt tilskud. Hertil kommer aftale om ekstrakørsel svarende til ca. 26 mio. kr. i 2020.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Stigende entreprenørudgifter, <i>herunder overgang til 11 biogasbusser ifm. NTs 25. udbud</i>	+4,1 mio. kr.
Miljødiesel	+0,7 mio. kr.
Fald i efterregulering fra 2019 til 2020	+3,5 mio. kr.
Garantiprovision for lån til Nordjyske Jernbaner	-1,3 mio. kr.
Forsøg med brintbusser	+1,0 mio. kr.
Udviklingspulje til kollektiv trafik	-1,6 mio. kr.
Restbetaling til +BUS projektet (bortfalder i 2020)	-10,5 mio. kr.
Hovednetsprojekt (bortfalder i 2020)	-3,1 mio. kr.

Det samlede nettobudget til "Kollektiv trafik" udgør 145,5 mio. kr. i 2020.

Jordforurening og råstoffer

Efter regler fastsat af miljøministeren og Miljøstyrelsen er det regionens opgave at forebygge og forhindre skadelige virkninger fra jord- og grundvandsforureninger. Regionen arbejder sammen med kommunerne med opsporing og kortlægning af de arealer i regionen, som vi enten forventer eller ved er forurenede.

Efter en prioriteret rækkefølge gennemfører regionen forureningsundersøgelser og afværgetiltag for at forhindre skadelige virkninger på menneskers sundhed, grundvand, overfladevand og natur som følge af jordforureninger. Prioriteringen foretages på grundlag af en strategiplan for den samlede indsats på jordforureningsområdet, som vedtages af regionsrådet. Ifølge Lov om råstoffer skal regionsrådet udarbejde en plan for indvinding og forsyning af regionen med råstoffer. Regionsrådet vedtog i april 2017 den gældende Råstofplan 2016.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Verificering af råstoffer	+0,5 mio. kr.
Digitalisering af jorddata	+0,3 mio. kr.
Pesticidundersøgelser i grundvand	+0,5 mio. kr.
Særlige undersøgelser i 2019, der bortfalder i 2020	-2,7 mio. kr.

Det samlede budget til "Jordforurening og råstoffer" udgør 43,4 mio. kr. i 2020.

Udviklingspulje

Med vedtagelsen af budgettet for 2019 blev der oprettet en "udviklingspulje", som dels består af tidligere prioriterede midler og dels af nye prioriteringer i budgetforligene for 2019 og 2020. Det samlede budget for udviklingspuljen i 2020 er på 48,7 mio. kr., som består af de følgende områder:

Sundhedsinnovation

Til indsatser omkring sundhedsinnovation er der i budget 2020 afsat 20,5 mio.kr. Heri indgår driften af Ideklinikken med 6,1 mio. kr. og innovationspuljen med 14,4 mio. kr. Vedrørende sidstnævnte er der sket en udvidelse på 4,2 mio. kr. til digitale sundhedssystemer, jf. budgetforliget for 2020.

Klima og grøn omstilling

Til indsatserne omkring klima og grøn omstilling er der i budget 2020 afsat 7,1 mio. kr. Heri indgår en udvidelse på 2,0 mio. kr. jf. budgetforliget for 2020.

Uddannelse

Region Nordjylland har til opgave at stå for den overordnede koordinering og samarbejde på tværs i regionen inden for uddannelsesområdet i særlig grad i forhold til ungdomsuddannelserne. Regionen har således ansvaret for at koordinere den samlede indsats for at sikre sammenhæng i udbuddet og kapaciteten på uddannelserne, med henblik på at der er tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle unge og voksne i hele regionen. Denne koordinering skal foregå via samarbejde, dialog, netværk, udviklingsplaner samt formålsbestemte udviklingstilskud. Aktiviteterne sigter generelt på at understøtte målene i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Budgettet for 2020 udgør 11,0 mio. kr. Heri indgår en udvidelse på 0,8 mio. kr. til diverse undersøgelser, jf. budgetforliget for 2020.

Kvalificeret arbejdskraft

I forhold til indsatser omkring sikring af et kompetent Nordjylland med adgang til kvalificeret arbejdskraft er der i budget 2020 afsat 5,1 mio. kr. Beløbet vil i 2020 specifikt gå til den regionale teknologipagt, der i et bredt samarbejde skal sikre, at flere nordjyder (unge og voksne) tilegner sig teknisk- og naturfaglige kompetencer.

Kulturinitiativer

På kulturområdet medvirker Region Nordjylland til at udvikle nye kulturelle tilbud og igangsætte større enkeltstående events til at understøtte den regionale udviklingsstrategi. Udvikling og igangsætning af nye kulturtilbud sker desuden i vidt omfang gennem Kulturaftale Nordjylland, som de 11 nordjyske kommuner og regionen deltager i. Budgettet for 2020 udgør 5,1 mio. kr.

Analyser, kontingenter og internationalt arbejde

Denne post er primært til diverse analyser vedr. regional udvikling, herunder den regionale udviklingsstrategi, men anvendes også til at finansiere regionens deltagelse i internationale samarbejder. Ligeledes er der afsat midler til regionens medfinansiering af forskellige samarbejder, der fremmer regional udvikling, mest markant Business Region North Denmark (BRN) og Norddanmarks EU-kontor.

Budgettet for 2020 udgør 6,3 mio. kr. Heri indgår en udvidelse på 0,3 mio. kr. til EU-kontoret, jf. budgetforliget for 2020.

Fællesadministration

Budgetoplægget for Regional udviklings andel af fællesadministrationen udgør 4,8 mio. kr. i 2020.

Sektoradministration

Sektoradministrationen løser sekretariatsmæssige opgaver inden for alle områder i Regional udvikling, dog undtaget Jordforurening, der rent budgetmæssigt har sin "egen" administration. Budget 2020 for sektoradministrationen udgør 19,1 mio. kr.

Tjenestemandspensioner ved privatbaner

Regionen er forpligtet til at afholde udgifter til tjenestemandspensioner ved de nordjyske privatbaner. Budgettet for området udgør 7,2 mio. kr. i 2020.

5 Administrationen

Bevillingsoversigt

Fælles formål og administration	Endeligt budget
DRIFTSUDGIFTER I ALT	525.574.038
	-24.639.013
Udgifter	
Sektor for specialområdet	19.852.853
Løn (Sundhedsområdet)	992.904
Løn (Specialområdet)	15.099.121
Andre udgifter (Specialområdet)	3.760.828
Regional udvikling	19.091.295
Løn (Regional Udvikling)	17.083.165
Andre udgifter (Regional Udvikling)	2.008.130
Mennesker og Organisation	71.752.344
Løn (Fællesadministration)	62.025.897
Andre udgifter (Fællesadministration)	9.726.447
Patientforløb og Økonomi	40.467.708
Løn (Sundhedsområdet)	20.729.934
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	970.015
Løn (Fællesadministration)	18.069.017
Andre udgifter (Fællesadministration)	698.741
Center for Administration	63.599.286
	-186.000
Løn (Fællesadministration)	58.789.304
Andre udgifter (Fællesadministration)	2.448.072
Indtægter (Fællesadministration)	-186.000
Revisionen (Fællesadministration)	2.361.910

Fælles formål og administration	Endeligt budget
Digitalisering og IT	18.248.399
Løn (Fællesadministration)	4.228.001
Andre udgifter (Fællesadministration)	14.020.398
Jura	15.185.027
Løn (Fællesadministration)	14.756.284
Andre udgifter (Fællesadministration)	428.743
Regionssekretariat	9.859.985
Løn (Fællesadministration)	8.880.348
Andre udgifter (Fællesadministration)	979.637
Patientdialog	10.125.431
Løn (Sundhedsområdet)	9.950.365
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	175.067
Informationssikkerhed	6.922.489
Løn (Fællesadministration)	4.933.214
Andre udgifter (Fællesadministration)	1.989.275
Projektsekretariatet (NAU)	9.244.180
Løn (Fællesadministration)	8.775.841
Andre udgifter (Fællesadministration)	468.339
Administrationsejendomme	15.615.007
Andre udgifter (Fællesadministration)	15.615.007

Fælles formål og administration	Endeligt budget
Erhvervsboliger	31.754.954
	-24.453.013
Løn (Sundhedsområdet)	465.911
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	31.289.043
Indtægter (Sundhedsområdet)	-24.453.013
Forsikringsområdet	21.698.550
Andre udgifter (Fællesadministration)	21.698.550
Regionsrådet	15.981.771
Løn (Fællesadministration)	10.172.085
Andre udgifter (Fællesadministration)	5.809.686
Direktionen	7.067.043
Løn (Fællesadministration)	6.455.514
Andre udgifter (Fællesadministration)	611.530
Danske Regioner	14.073.759
Andre udgifter (Fællesadministration)	14.073.759
IT-drift i Region Nordjylland	33.373.700
Sygesikringssystem (Sundhedsområdet)	9.427.358
Maskinlæring (Sundhedsområdet)	783.913
Lønssystem (Fællesadministration)	12.947.927
Økonomisystem (Fællesadministration)	4.378.804
ILS (Fællesadministration)	1.018.783
ESDH (Fællesadministration)	4.007.716
Befordringssystem Fællesadministration)	809.200
Bredbånd og PC ordning	-158.095
Andre udgifter (Fællesadministration)	-158.095

Fælles formål og administration	Endeligt budget
Kontorhold og diverse udgifter	4.758.781
Andre udgifter (Fællesadministration)	4.758.781
Udviklingspulje	2.764.088
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	2.764.088
Pensionsudgift vedr. administration	17.986.980
Løn (Fællesadministration)	17.986.980
Budgetmidler til barselsfond	75.230.981
Heraf Sundhedsområdet	74.396.810
Heraf Fællesadministration	834.171
Omkostningselementer	1.077.520
Andre omkostninger (Fællesadministration)	1.031.685
Andre omkostninger (Specialesektor)	33.218
Andre omkostninger (Regional Udvikling)	12.617

Budgetbemærkninger

Den samlede administration for Region Nordjylland udgør i budget 2020 ca. 501 mio. kr., hvilket vedrører såvel central administration, der konteres direkte på den pågældende hovedkonto (1, 2 eller 3) samt udgifter til fællesadministration (hovedkonto 4), der i budget- og regnskabssituationen fordeles på de øvrige tre områder.

Efter hver budgetpost er det angivet, hvilken hovedkonto den pågældende udgift vedrører.

Udgifterne vedrørende fællesadministrationen (hovedkonto 4) er som udgangspunkt fordelt på de tre driftsområder ud fra følgende fordelingsnøgle:

Sundhedsområdet:	95,7%
Specialektoren:	3,1%
Regional udvikling:	1,2%

Fordelingen skal dog også ses i sammenhæng med de budgetforudsætninger, der indgår i rammeaftalen mellem Specialektoren og de nordjyske kommuner.

I det følgende gives en kort beskrivelse af de enkelte afdelinger og stabe i Administrationen, dog eksklusiv de to sektoradministrationer "Specialektoren" og "Regional udvikling", der udelukkende beskæftiger sig med driftsopgaver indenfor de to sektorområder".

Patientforløb og Økonomi

Afdelingen har fokus på udvikling af Sundhedsaftalen, det nære sundhedsvæsen og samarbejdet med hospitalerne, almen praksis og kommunerne, således borgerne oplever et sammenhængende patientforløb.

Afdelingen forestår foruden udarbejdelse af et samlet regionalt budget, og sikrer økonomifølgning i samarbejde med virksomheder, afdelinger og stabe. Herudover arbejdes der med nærhedsfinansiering, således der understøttes, at flere borgere kan behandles i eget hjem.

Kontoret "BI og Analyse" understøtter datadrevet ledelse ved at levere tidstro og relevante data til ledelser på alle niveauer i Region Nordjylland samt bidrager til udarbejdelse af analyser

Afdelingen består samlet set af de 4 kontorer:

- BI og Analyse
- Økonomi
- Sundhedsplanlægning
- Nære sundhedstilbud og Nord-KAP

Mennesker og Organisation

Afdelingen varetager en række strategiske, udviklingsmæssige og driftsmæssige opgaver indenfor HR bredt, kommunikation og kvalitetsudvikling og samarbejder med Direktion, Strategisk Sundhedsledelse, hospitaler og øvrige virksomheder om at omsætte de politiske mål til konkrete handlinger og resultater.

Afdelingen består af 4 kontorer:

Kvalitet og Forretningsprocesser: Kvalitetsudvikling, forbedringsprojekter, arbejdstilrettelæggelse og andre ydelser rettet mod klinikken er forankret her, ligesom nationale opgaver med fx utilsigtede hændelser, patienttilfredshedsundersøgelser, kliniske kvalitetsdatabaser og initiativer knyttet til de nationale mål på sundhedsområdet.

HR og arbejdsmiljø: HR-opgaver som personalejuridisk rådgivning, forhandlinger (fx løn), personalepolitiske aktiviteter og MED-rådgivning er forankret her, ligesom både drifts- og udviklingsopgaverne indenfor både fysisk og psykisk arbejdsmiljø fx stresshåndtering, sygefravær, trivselsmåling og samarbejdet med Arbejdstilsynet.

Uddannelse, læring og ledelse: Regionens opgaver som uddannelsesinstitution er forankret her ligeså vel som opgaver med lægers obligatoriske videreuddannelse, regionens ledelsesudvikling samt opgaven med at drive og videreudvikle regionens kursusportal og e-læringsaktiviteter.

Kommunikation: Interne og eksterne kommunikationsopgaver fx skriftlig patientkommunikation og borgerrettede kampagner er forankret her, såvel som interne kommunikation til ledere og medarbejdere, rekruttering og regionens system til håndtering af kliniske dokumenter.

De fire kontorer suppleres af et ledelsessekretariat, der varetager opgaver med bl.a. betjening af MED-organisationen og økonomi.

Digitalisering og IT

Digitalisering og IT er Region Nordjyllands centrale it-afdeling. Kerneopgaven er at it-understøtte og videreudvikle regionens sundhedsydelser, samt at bidrage til sammenhæng, effektivitet og kvalitet i den samlede opgaveløsning.

Digitalisering og IT favner it-løsninger inden for både Sundhedssektoren, Speciaalsektoren, Regional udvikling og Administrationen, men størstedelen af regionens IT-ind-sats er koncentreret inden for Sundhedssektoren.

Digitalisering og IT er organiseret i tre kontorer og en stabsfunktion, som hver ledes af en kontorchef.

Herudover har IT tilknyttet en lægefaglig konsulent, der fungerer som bindeled mellem Digitalisering og IT og brugerne på regionens hospitaler.

TeleCare Nord er et selvstændigt, tværsektorielt projekt om telemedicin, der er place-ret i Digitalisering og IT.

Projektafdelingen Nyt Aalborg Universitetshospital

Projektafdelingen er ansvarlig for planlægning og gennemførelse af byggeriet af det nye Universitetshospital og andre projekter på arealet i Aalborg Øst i tilknytning hertil blandt andet Psykiatri, Onkologi og Steno diabetescenter. Projektafdelingen betjener desuden det politiske byggeudvalg for det nuværende Aalborg Universitetshospital og varetager byggeprojekter her.

Afdelingen består af fire kontorer:

Plan og Struktur beskæftiger sig med en række planlægningsopgaver vedrørende fysisk struktur, dimensionering og logistik i forhold til det nye universitetshospital og de øvrige projekter på østmatriklen.

Byggeteknik har den byggetekniske ekspertise i forhold til planlægning, projektering og gennemførelse af de forskellige byggerier på østmatriklen.

Sekretariatet løser opgaver i relation til økonomi, jura, kommunikation samt betjening af administrativ og politisk ledelse.

Anlæg og ejendomme varetager øvrige anlægs- og byggeopgaver i regionen.

Center for Administration

Virksomheden blev etableret i 2018 som følge af 'Fælles løsninger på det administrative område' og varetager regionens driftsopgaver indenfor løn, bogføring, praksisafregning og yderadministration, regnskab, indkøb og patientbefordring.

Virksomheden består af 8 enheder:

Administrative processer varetager sekretariatsopgaver for centerledelse og VMU, GDPR, tværgående opgaver og processer for hele regionen, personalegoder og for-tjenstmedalje.

Forretningsudvikling og digitalisering fungerer som centrets fremtidige tværgående udviklingsenhed.

Løn og Personale løser løn- og personaleadministrative opgaver for alle ansatte i Region Nordjylland.

Operationelt indkøb varetager den daglige drift, herunder blandt andet fakturabehandling og kvalitetssikring i ILS, i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i henhold til regionens indkøbsaftaler

Patientbefordring, hvor kerneopgaven består af visitering, sagsbehandling og vejledning vedrørende befordringsgodtgørelse til patienter. Enheden yder ligeledes vejledning til personale på hospitalerne vedrørende patientbefordring samt foretager sagsbehandling af patientklager.

Praksis- og patientafregning

Patientafregning arbejder med afregning vedrørende patienter fra andre regioner og nordjyske patienter behandlet på privatsygehuse samt på sygehuse i andre regioner og foreningsejede privathospitaler. Derudover er enheden ansvarlig for afregning af tolke- og laboratorieydelser, udbetaling af tilskud til høreapparater og udgifter relateret til patienter i eget hjem.

Praksisafregning er ansvarlig for administration og afregning af overenskomstområder, hvor borgeren kan modtage undersøgelse og behandling med helt eller delvist offentligt tilskud. Derudover er enheden ansvarlig for administration og afregning af tilskudsberettiget medicin, som borgeren køber på apoteket, samt lægevagten, tandpinevagten og fremmedsprogstolkning hos alment praktiserende læger og speciallæger.

Regnskab varetager de daglige opgaver i den økonomiske forvaltning og administration. Dette omfatter hospitalerne, Regionsrådet, Regionssekretariatet, Direktionen, Jura, Informationssikkerhed, Patientdialog, IT samt erhvervsejendomme. Enheden har desuden ansvaret for regionens kasse/regnskabsregulativ.

Under Center for Administration er *Sekretariatet for ØS-Indsigt* ligeledes placeret.

Regionssekretariat

I kontoret ligger sekretariatsfunktionerne for regionens politiske ledelse, Direktionen, Hovedudvalget samt regionens fælles pressefunktion. Herudover har kontoret en koordinerende rolle for regionen omkring postområdet og regionshusets reception.

Regionssekretariatet er en stab med direkte reference til Direktionen.

Patientdialog

Kontoret består af to enheder:

Patientsekretariatet driver regionens patientkontor, som har til opgave at informere, vejlede og rådgive patienter om deres rettigheder med hensyn til adgang til behandling, frit sygehusvalg, ventetider og klage- og erstatningsmulighed.

Enheden for Sygehusvalg videre visiterer patienter i forhold til det frie og det udvidede frie sygehusvalg, samarbejds- og udbudssygehuse. Kontoret træffer afgørelser om patienternes ret til behandling i udlandet og udlændinges ret til behandling i Danmark.

Patientdialog sekretariatsbetjener herudover Den Videnskabsetiske Komité og Samarådet for abort og sterilisation.

Patientdialog er en stab med direkte reference til Direktionen.

Jura

Kontoret yder juridisk rådgivning til alle regionens sektorer og afdelinger. Rådgivningen ydes bl.a. på det forvaltningsretlige, sundhedsretlige og personretlige område samt på det udbuds- og kontraktretlige område samt i forhold til strategisk indkøb. Kontoret omfatter regionens forsikringskontor, som administrerer og behandler regionens forsikrede og selvforsikrede områder herunder patientskader, arbejdsskader og bygnings-/løsøreforsikringer.

Jura er en stab med direkte reference til Direktionen.

Informationssikkerhed

Kontoret er ansvarlig for, at regionen lever op til rammerne for EU's persondataforordning om persondatabeskyttelse. Kontoret understøtter og driver I-sikkerhedsarbejdet på tværs af hele organisationen.

Herudover har kontoret det overordnede ansvar for Elektronisk Sags- og dokumenthåndtering.

Informationssikkerhed er en stab med direkte reference til Direktionen.

6 Personaleoversigt

Nedenfor præsenteres personaleoversigten for Region Nordjylland.

Udgangspunktet for opgørelsen er et træk i lønsystemet baseret på regnskabsåret 2019. Der er således udelukkende indregnet personalemæssige konsekvenser af budget 2020 i det omfang, at ændringerne har gennemslag allerede i 2019.

I forhold til Speciaalsektoren gælder det, at der i de angivne årsværk indgår såvel VISO, Indtægtsdækket virksomhed og projekter, som ikke er en del af det takstfinansierede område. Da det opgjorte antal årsværk afspejler det faktiske forbrug i 2019 indgår ligeledes årsværk som følge af meraktivitet på Speciaalsektorens tilbud i 2019.

Område	Årsværk
Sundhedsområdet (somatik og psykiatri)	10.774
Speciaalsektoren (incl. sektoradministration)	1.401
Regional udvikling	57
Fællesadministrationen	491
I alt	12.723

7 Flerårsoversigt

I det følgende præsenteres flerårsoversigten (frem til 2023) for Region Nordjyllands tre driftsområder.

I flerårsoversigten er indregnet overslag over såvel merudgiftsbehov og finansieringsmæssige ændringer. På specialektoren område er det dog forudsat, at omsætningen vil have samme niveau i alle overslagsår, og at alle omkostninger dækkes ind af takstbetalinger fra kommunerne.

Flerårsoversigten skal ses i lyset af budgetloven, der stiller krav om, at regionerne i budgetåret og de tre følgende overslagsår som minimum skal budgettere med balance i forhold til den kendte ramme. Dette gælder dog kun sundhedsområdet og regional udvikling.

Det skal understreges, at der er tale om "grove" beregninger, da de fremtidige udgiftsbehov, resultatet af fremtidige økonomiforhandlinger osv. naturligvis ikke er kendt på nuværende tidspunkt.

Flerårsoversigt

	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
	mio. kr.	mio. kr.	mio. kr.	mio. kr.
Konto 1				
Sundhedsområdet				
Balance Sundhedsområdet (udgiftsbaseret)	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	12.153,5	12.153,5	12.153,5	12.153,5
Forventet (uafviselig) udgiftsvækst		50,0	100,0	150,0
Forudsat besparelsesramme		-22,3	-43,1	-62,3
Ordinær anlægsaktivitet	259,5	259,5	259,5	259,5
Omsætning kvalitetsfundsbyggeri	1.093,1	1.081,3	470,2	0,0
Hensættelse til kvalitetsfundsbyggeri	137,2	137,2	137,2	137,2
Salgsindtægter anlæg	-19,6	-19,6	-19,6	-19,6
Finansiering	-12.393,4	-12.393,4	-12.393,4	-12.393,4
Forventet frigivelse af kvalitetsfondsmidler	-1.093,1	-1.081,3	-470,2	0,0
Tilskud til kvalitetsfondshensættelse	-137,2	-137,2	-137,2	-137,2
Regulering af anlægsramme		0,0	0,0	0,0
Omfordeling af effektiviseringsgevinster		-3,4	-6,8	-10,2
Finansieringsændring - "nye penge" i årets aftaler		-50,0	-100,0	-150,0
Finansieringsændring - befolkningsudvikling		25,7	50,0	72,5
Konto 2				
Specialektoren				
Balance Specialektoren (omkostningsbaseret)	4,5	0,0	0,0	0,0
Drift	707,4	702,9	702,9	702,9
Anlæg (udgift)	(56,8)	(41,5)	(29,9)	(22,5)
Finansiering	-702,9	-702,9	-702,9	-702,9
Konto 3				
Regional udvikling				
Balance Regional udvikling (udgiftsbaseret)	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	275,0	275,0	275,0	275,0
Forventet (uafviselig) udgiftsvækst		3,0	6,0	9,0
Forudsat besparelsesramme		-2,8	-5,5	-8,2
Finansiering	-275,0	-275,0	-275,0	-275,0
Finansieringsændring - "nye penge" i årets aftaler		-1,0	-2,0	-3,0
Finansieringsændring - befolkningsudvikling		0,8	1,5	2,2

Sundhedsområdet

På Sundhedsområdet er der indregnet et årligt uafviseligt merudgiftsbehov på 50 mio. kr. Dette dækker fx over de stigende udgifter til ny dyr medicin, praksisområdet og tjenestemandspensioner. Henset til udviklingen i tidligere år er der her tale om en meget konservativ vurdering.

Det er forudsat, at regionen via de årlige økonomiaftaler tilføres et tilsvarende beløb.

Herudover kommer øvrige, politisk prioriterede udvidelser.

Regionernes finansiering fordeles mellem de enkelte regioner ud fra en lang række kriterier, hvoraf det vigtigste dog er befolkningstal. I flerårsoversigten er indregnet en vurdering af, hvordan Region Nordjyllands finansiering forventes at udvikle sig i overslagsårene – baseret på regionens befolkningsudvikling sammenlignet med resten af landet. Det er således en kendt problemstilling, at befolkningstallet i Region Nordjylland over de kommende år vil være stagnerende, mens befolkningstallet i flere af de øvrige regioner vil stige. Dermed falder Region Nordjyllands andel af regionernes bloktilskud. Det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at Region Nordjyllands finansiering på den baggrund vil falde med ca. 25 mio. kr. årligt.

Samlet set må det forventes, at det i udgangspunktet vil være nødvendigt at indregne en årlig besparelsesramme i størrelsesordenen 20 mio. kr. Hertil kommer finansiering af øvrige politisk prioriterede udvidelser.

I flerårsoversigten er indregnet det forventede anlægsniveau for de kommende år.

Specialektoren

Den driftsmæssige omsætning indenfor Specialektoren er sat til samme niveau i alle overslagsår. Det forudsættes, at alle omkostninger dækkes ind af takstbetalinger fra kommunerne fra 2020 og frem.

Anlægsniveauet er indregnet med baggrund i investeringsoversigten for 2020 (plus overslagsår).

Regional udvikling

På det regionale udviklingsområde er indregnet et årligt uafviseligt merudgiftsbehov på 3 mio. kr.

Det er forudsat, at regionen tilføres ca. 1 mio. kr. årligt i de kommende økonomiaftaler.

I lighed med sundhedsområdet rammes finansieringen på det regionale udviklingsområde af, at befolkningstallet i Region Nordjylland er stagnerende – men stigende i de øvrige regioner. På den baggrund er der indregnet en årlig finansieringsmæssig reduktion på ca. 1 mio. kr.

Samlet set må det forventes, at det i udgangspunktet vil være nødvendigt at indregne en årlig besparelsesramme på i størrelsesordenen 2-3 mio. kr. Hertil kommer finansiering af øvrige politisk prioriterede udvidelser.

8 Likviditetsbudget

Nedenfor er opstillet Region Nordjyllands likviditetsbudget for 2020.

Periode/mio. kr.	Likviditet Primo	Bevægelse	Likviditet Ultimo
Januar	590,8	-75,3	515,5
Februar	515,5	-47,3	468,2
Marts	468,2	-9,7	458,5
April	458,5	41,1	499,6
Maj	499,6	56,4	556,0
Juni	556,0	-120,0	436,0
Juli	436,0	23,3	459,3
August	459,3	123,0	582,2
September	582,2	-104,9	477,3
Oktober	477,3	-68,5	408,8
November	408,8	18,9	427,7
December	427,7	48,0	475,7

Samlet likviditetsvirkning for budget 2020	-115,1
--	--------

Bilag

Bilag 1 - Vedr. økonomiaftale om regionernes økonomi for 2020

Aftalen er tidligere udsendt til alle regionsrådsmedlemmer, men kan også findes Danske Regioners hjemmeside:

<https://www.regioner.dk/media/12064/aftale-om-regionernes-oekonomi-for-2020.pdf>

Bilag 2 - Resultatopgørelse

SUNDHED 1.000 kr.	Regnskab for 2018	Korrigeret budget for 2019	Budget 2020
Bloktilskud fra staten (incl. kompensationsordning mv.)	-9.670.680	-9.898.715	-10.120.260
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-2.067.577	-2.006.914	-2.057.200
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-143.472	-155.079	-158.489
Tilskud til bløderudligningsordningen			
Indtægter	-11.881.729	-12.060.708	-12.335.949
Nettodriftsomkostninger	11.510.009	11.534.847	11.885.090
Andel af fælles formål og administration	152.164	377.400	392.452
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-219.556	-148.461	-58.407
Andel af finansielle indtægter		30.400	18.200
Andel af finansielle omkostninger	34.195	-14.359	-9.069
Resultat før ekstraordinære poster	-185.361	-132.420	-49.276
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	-185.361	-132.420	-49.276

SPECIALSEKTOREN 1.000 kr.	Regnskab for 2018	Korrigeret budget for 2019	Budget 2020
Takstbetalinger vedr. det sociale område	-702.321	-724.898	-684.393
Takstbetalinger vedr. specialundervisning	-18.997	-19.608	-18.512
Indtægter	-721.318	-744.506	-702.905
Nettodriftsomkostninger	698.112	716.883	676.686
Andel af fælles formål og administration	11.356	13.421	12.636
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-11.850	-14.202	-13.583
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger	12.340	14.359	9.069
Resultat før ekstraordinære poster	490	157	-4.514
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	490	157	-4.514

REGIONAL UDVIKLING 1.000 kr.	Regnskab for 2018	Korrigeret budget for 2019	Budget 2020
Bloktilskud fra staten	-247.464	-205.858	-208.860
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-78.360	-64.387	-66.131
Indtægter	-325.824	-270.245	-274.991
Nettodriftsomkostninger	320.500	265.693	270.192
Andel af fælles formål og administration	3.970	4.552	4.799
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-1.354	0	0
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger			
Resultat før ekstraordinære poster	-1.354	0	0
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	-1.354	0	0

Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelse budget 2020	Sundhed	Special- sektor	Regional udvikling	I alt
Årets resultat	49.276	4.514	0	53.790
Likviditetsændringer til resultatet				
+ afskrivninger	313.145	16.750		329.895
+ intern forrentning		9.069		9.069
+ varebeholdning primo				
- varebeholdning ultimo				
+ feriepenge ultimo	18.885			18.885
- hensættelse til pension primo				
+ hensættelse til pension ultimo	25.814	2.073		27.887
- andre reguleringer primo				
+ andre reguleringer ultimo	-225.008	33	13	-224.962
A. Likviditetsændring af årets resultat	132.836	27.925	13	160.774
Likviditetsændringer vedr. investeringer				
- køb af immaterielle aktiver				
+ salg af immaterielle aktiver				
- køb af materielle aktiver	-1.332.658	-56.800		-1.389.458
+ salg af materielle aktiver				
+ øvrige forhold				
B. Likviditetsvirkning af investeringer	-1.332.658	-56.800		-1.389.458
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B)	-1.150.546	-24.361	13	-1.174.894
Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter				
+ forskydninger i kortfristede tilgodehav.				-100.262
+ forskydninger i kortfristet gæld				271.893
+ optagelse af eksterne lån				110.800
- afdrag på eksterne lån				-269.693
- forrentning af interne lån				-9.069
- hensættelser til kvalitetsfondsprojekter				-137.200
+ forbrug af tidligere hensættelser til kvalitetsfondsprojekter				1.093.101
+ øvrige finansielle poster (tjenestemandspen.)				100.265
D. Likviditetsvirkning af fælles og finansieringsposter				1.059.835
E. Årets samlede likviditetsvirkning (A,B,C,D)				-115.059
F. Likvider, primo budgetåret				590.800
G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)				475.741

Den forventede likvide primobeholdning er opdateret i forhold til tidligere indberetning til Social- og Indenrigsministeriet

Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger

Generelt

De centrale krav til den regionale budgetlægning og bevillingsstyring er fastsat i Regionernes budget- og regnskabssystem.

Region Nordjyllands retningslinjer for administration af bevillinger angiver regionens overordnede regelsæt i forhold til budgetlægning, økonomistyring og økonomisk forvaltning af de afgivne bevillinger. Retningslinjerne skal dermed støtte op omkring den bedst mulige udnyttelse af regionens økonomiske ressourcer.

Den økonomiske styring lægger sig op af regionens målsætninger omkring værdibaseret ledelse – og dermed er der en udstrakt grad af delegering af kompetence og ansvar til de enkelte driftsområder og ledelser.

Budgetloven indebærer, at såvel budget som regnskab skal overholde fastsatte udgiftslofter. Omvendt er det fra et regionalt synspunkt vigtigt, at de midler der stilles til rådighed for Region Nordjylland også kommer i anvendelse – for at sikre den bedst mulige service for nordjyderne.

Dette fordrer særligt, at regionens regelsæt på det økonomiske område bidrager til, at eventuelle mer- og mindreforbrug synliggøres så tidligt som muligt, så der kan træffes de nødvendige foranstaltninger.

I forhold til Speciaalsektoren gælder der på nogle områder et særligt regelsæt. Dette skal ses i lyset af, at aktiviteterne indenfor Speciaalsektoren er reguleret i rammeaftalerne, hvor der kan være aftalt særlige "spilleregler" med kommunerne.

Aktivitet- og rammestyring

Region Nordjylland anvender to hovedprincipper indenfor den økonomiske styring; Aktivitetsstyring samt rammestyring.

Der kan herudover være styringsværktøjer på enkelte områder, som understøtter den faglige udvikling, eksempelvis virksomhedsplaner på institutioner.

Rammestyring

Rammestyring bygger grundlæggende på en decentralisering af budgetansvaret, og er det overordnede styringsprincip i Region Nordjylland.

Decentralisering

Rammestyringens centrale formål er, at sikre, at budgettet overholdes ved, at afdelinger og institutioner, indenfor en budgetperiode tildeles en samlet økonomisk bevilling/ramme til opfyldelse af fastsatte målsætninger, hvis aktiviteter specificeres i budgettet (se afsnittet "Målsætninger og styring" tidligere i budgetbogen).

Decentralisering indebærer delegering af ansvar og beslutningskompetence til yderste led i organisationen.

Afdelinger og institutioner skal overholde den samlede bevilling, men kan i øvrigt normalt disponere forholdsvis frit inden for budgetrammen. Decentralisering og selvforvaltning skal dermed sikre optimal ressourceudnyttelse og større engagement idet ledelsesansvar og budgetansvar følges ad, men også fremme afdelingens udgiftsansvarlighed

Anvendelse af hele budgetrammen forudsætter naturligvis, at de aktivitetsmæssige mål opfyldes.

Lønsumsstyring

Løn udgør en væsentlig del af regionens omkostninger.

Personaleforbruget styres via lønsumsstyring, dvs. overholdelse af en samlet lønsumsramme. Det centrale styringsredskab er dermed lønforbruget i forhold til lønrammen, og i mindre grad antallet af stillinger.

Aktivitetsstyring

Takststyring indebærer, at bevillingernes størrelse afhænger af den præsterede aktivitet. Takststyring er således en aktivitetsbaseret finansieringsform, der i sin mest simple form betyder, at institutionens samlede indtægter stiger proportionalt med den samlede aktivitet

Aktivitetsstyring anvendes primært i Speciaalsektoren, hvor myndighedsansvaret og det fulde finansieringsansvar er placeret hos kommunerne, mens Region Nordjylland har et leverandøransvar i forhold til kommunerne. Leverandøransvaret indebærer, at Region Nordjylland efter aftale med kommunerne leverer tilbud, og at disse tilbud finansieres af Kommunerne via takster.

Bevillingsmyndighed

Regionsrådet har bevillingsmyndigheden jf. styrelsesloven §40, stk. 2, hvilket betyder, at det er Regionsrådet, der alene er bemyndiget til at fastsætte størrelsen og sammensætningen af bevillingerne for regionens udgifter og indtægter i forbindelse med drift og anlæg mv.

"Bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling".

Region Nordjylland anvender et nettobevillingsprincip, hvilket betyder, at Regionsrådet for hvert bevillingsområde vedtager en nettobevilling bestående af en udgiftsdel og en indtægtsdel.

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforskrift, kan om nødvendigt iværksættes uden Regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Det er Forretningsudvalgets ansvar at sikre, at der følges op på mål, strategier og handlingsplaner for Region Nordjylland, at der foretages resultatopfølgning og at der aflægges regnskab for anvendelsen af midlerne. I praksis varetages denne rolle i et samarbejde mellem Forretningsudvalget og Direktionen.

Endvidere kan Regionsrådet bemyndige Forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Bevillingsniveau

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget.

Regionsrådet træffer beslutning om fastsættelse af bevillingsniveau og anvendelse af bevillingsrammer. Bevillingsniveauet fastsættes ved budgetvedtagelsen og fremgår entydigt af regionens årsbudget. Indenfor det fastsatte bevillingsniveau, overlades kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse, til Forretningsudvalget.

For bevillinger der ligger udenfor Forretningsudvalgets område, særligt eksterne forskningsmidler og projektmidler, kan kompetencer og ansvar for bevillingens overholdelse overlades til de udførende led i den regionale forvaltning.

Oversigt over bevillingsniveauer

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SUNDHED	Hospitalsområdet	<i>Virksomheder</i> Aalborg Universitetshospital Regionshospital Nordjylland Psykiatrien Den præhospitale virksomhed Sygehusapoteket <i>Tværgående drift</i> Sundhedsydelse i Specialsektoren Revaliderings- og Rehabiliteringscenter for flygtninge Patienter i eget hjem Hospice Sundheds IT <i>Samhandel og privatområdet</i> Behandling af nordjyske patienter i andre regioner Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske hospitaler Behandling af patienter på privathospitaler m.v. <i>Fællesudgifter, projekter og puljer</i> Projekter Fællesudgifter
	Praksisområdet	Sygesikringsudgifter, herunder medicin
	Central Administration	Patientforløb og Økonomi Patientdialog Erhvervsboliger Fællesudgifter og puljer
	Renter	Nettorenteudgifter
	Finansiering	Bloktilskud Kommunal medfinansiering Nærhedsfinansiering Lånoptag mv.

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SPECIALSEKTOREN	Institutionsdrift	Neurocenter Østerskoven Bostedet Brovst Bostedet Kærvang Bostedet Aars Bostedet Solsiden Bostedet Hadsund Center for Døvblindhed og Høretab Den Sikrede Institution Kompasset Forsorgshjemmet Aas Institut for Syn og Høreelse Specialbørnehjemmene Sødisbakke VISO Indtægtsdækket virksomhed Fællesudgifter til Institutionsdrift Takstindtægter og øvrig finansiering
	Central Administration	Sektoradministration

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
REGIONAL UDVIKLING	Trafikskelskab	Tilskud til Nordjyllands Trafikskelskab, herunder statsligt anlægstilskud
	Jordforurening	Oprensning og administration
	Øvrige regionale aktiviteter	Særlige initiativer Regional udviklingspulje Analyser og internationalt arbejde Sektoradministration
	Tjenstemandspensioner	Regionens forpligtigelse ift. Nordjyske Jernbaner
	Finansiering	Bloktilskud Kommunalt udviklingsbidrag
FÆLLESADMINISTRATION (konto 4)	Fællesadministration	Mennesker og Organisation Patientforløb og Økonomi Center for Administration Digitalisering og IT Jura Regionssekretariatet Informationssikkerhed Projektsekretariatet (NAU) Direktion Regionsrådet Tilskud til Danske Regioner IT-drift Fællesudgifter og puljer
ANLÆGSOMRÅDET	Sundhedsområdet	Anlægsaktiviteter på Sundhedsområdet Kvalitetsfondsprojektet NAU
	Specialsektoren	Anlægsaktiviteter indenfor Specialsektoren

Anlægsbevillinger

Regionsrådet kan afgive anlægsbevillinger på ethvert tidspunkt i regnskabsåret.

Anlægsbevillinger omfatter udgifter, som er forbundet med gennemførelsen af et anlægsarbejde eller en investering, uanset om anlægsarbejdet eller investeringen forventes at strække sig over ét eller flere år. Det er en betingelse for igangsætning af et anlægsarbejde eller en investering, at der både foreligger en anlægsbevilling for udgiften, og at der er afsat det nødvendige rådighedsbeløb i budgettet/investeringsoversigten (udgiftsbaseret) eller i pengestrømsopgørelsen (omkostningsbaseret).

Anlægsbevillingen angives i det, på bevillingstidspunktet, gældende pris- og lønniveau, uanset om arbejdet forventes, at strække sig over en flerårig periode.

I forbindelse med budgetvedtagelsen godkendes investeringsoversigten, som angiver den planlagte anlægsaktivitet for budgetåret samt overslagsår. Investeringsoversigten viser således de forventede anlægsbevillinger og rådighedsbeløb.

Der afsættes et årligt rådighedsbeløb i forbindelse med et anlægsarbejde/en investering. Rådighedsbeløbet frigives via Forretningsudvalget og Regionsrådet jf. Region Nordjyllands kompetenceregler enten i forbindelse med budgetvedtagelsen eller efter særskilt ansøgning.

Det samlede anlægsniveau på Sundhedsområdet (ordinært anlæg og kvalitetsfundsbyggeri) skal overholde centralt aftalte niveauer jf. forudsætninger i budgetloven. Anlægsniveauet på Specialsektorens område fastlægges i samarbejde med kommunerne i Region Nordjylland.

Det påhviler de relevante administrative enheder at sikre, at deres respektive anlægsbevillinger overholdes. Det er Projektafdelingen, der har det primære ansvar herfor.

Region Nordjyllands byggeregulativ fastsætter retningslinjerne for, hvorledes byggesager påbegyndes, planlægges og styres. Regulativet er gældende for alle byggesager med en anlægsbevilling.

Sondringen mellem drifts- og anlægsbevillinger er fastlagt i Social- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for Regioner.

Køb af fast ejendom

Køb af ejendomme kræver endelig godkendelse i Regionsrådet

Regelsættet for køb af ejendom, følger reglerne ovenfor om Anlægsbevillinger.

Salg af fast ejendom

Regelsættet for salg af ejendomme tager afsæt i lovbekendtgørelse nr. 186 af 19. februar, 2014 om Kommunernes styrelse "Kommunestyrelsesloven" § 68 samt bekendtgørelse nr. 799 af 24. juni 2011 om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme.

Af de regionale retningslinjer for administration af bevillinger fremgår det, at "Køb og salg af Regionens ejendomme kræver endelig godkendelse i Regionsrådet".

Ved et salg forudsættes det, at udfasede ejendomme søges solgt ved offentligt udbud, med mindre Regionsrådet træffer anden beslutning indenfor lovgivningen herom.

En udfaset ejendom er typisk en ejendom, der ikke længere finder anvendelse i regionalt regi. Dette kan være en nedslidt eller utidssvarende lægebolig, der ikke er behov

for længere. Det kan også være en ejendom, hvor funktionen er nedlagt eller flyttet til anden matrikel.

Regionshuset eller de enkelte virksomheder, hvor ejendommen henhører under giver besked til Projektafdelingen om, at en given ejendom skal søges afhændet. Der udarbejdes på den baggrund en vurdering fra Projektafdelingen af muligheder for et udbud og salg herunder eksempelvis vurderinger af plangrundlaget for ejendommen, der kan være med til at optimere salgsprisen.

Såfremt ejendommen vurderes salgseget, kontaktes andre offentlige myndigheder i området med henblik på afklaring af, om der kunne være en interesse i at købe ejendommen. Dette vil ske ved udfasede ejendomme som bosteder, nedlagte hospitalsbygninger eller andre større ejendomme, der kan være relevante for andre offentlige myndigheder at råde over.

Det vil som led i iværksættelse af et udbud ske en vurdering af, om det er relevant at drøfte salget med den relevante Kommune med henblik på en vurdering og afklaring af de fremtidige anvendelsesmuligheder for ejendommen. Det vil i den forbindelse endvidere ske en vurdering af, om det kan være aktuelt, om regionen skal tage initiativ til en ændring af ejendommens plangrundlag.

Endelig vurderes det, hvorvidt en ejendom skal sælges med en tinglyst servitut om, at ændret anvendelse alene kan ske med samtykke fra regionen.

Sideløbende hermed udarbejdes en sagsfremstilling med vurdering af skønnet udbudspris fra 2 ejendomsmæglere, forslag til valg af ejendomsmægler samt tidsplan for den videre proces til godkendelse hos Forretningsudvalget og Regionrådet.

Der udarbejdes en markedsføringsplan med fastlæggelse af annonceringen i udvalgte dagblade, ugeaviser, internettet mv. med henblik på at sikre, at potentielle bydere i ejendomsmarkedet får viden om udbuddet af ejendommen. I forbindelse med udarbejdelse af markedsføringsplanen vil der være særligt fokus på, hvorvidt det på grundlag af ejendommens størrelse, karakter, beliggenhed mv. vil være relevant at iværksætte særlige markedsføringsindsatser.

Evt. afvigelser fra et offentligt udbud ved salg til andre offentlige myndigheder eller af mindre jordmatrikler til eksempelvis teknikhuse mv., vil fremgå af sagsfremstillingen til Regionsrådet.

Udbud iværksættes af Projektafdelingen med den valgte ejendomsmægler og udbudsperioden er på minimum 1 måned.

De indkomne bud forelægges to uvildige valuarer ejendomsmægler med henblik på en vurdering af, om markedsprisen er opnået eller om der skal foretages endnu en udbudsrunde.

Efter gennemførsel af et offentligt udbud, vil alle afgivne bud altid blive fremlagt for Forretningsudvalget og Regionsrådet til godkendelse.

Salgsindtægterne tilføres regionskassen som tillægsbevilling.

Leasing af større anskaffelser

Det kræver særlig opmærksomhed, når der på regionens vegne indgås bindende aftaler, der forpligtiger regionen økonomisk, eventuelt for en længere periode.

Ved større anskaffelser, som fx institutionsbusser, kopimaskiner og lignende, indgår ofte overvejelser om leasingfinansiering.

Forretningsudvalget fastsætter i den finansielle strategi, de nærmere regler for leje og leasing, inden for de rammer gældende lovgivning fastsætter, jf. Bekendtgørelse om Regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv.

Ved indgåelse af leasingkontrakter over 0,5 mio. kr. skal der rettes henvendelse til Patientforløb og Økonomi med henblik på koordinering i forhold til regionens samlede leasingaktiviteter.

Leje af ejendomme og Deponering

Indgåelse af lejeaftaler kræver godkendelse i enten Regionsråd eller Forretningsudvalg. Der skelnes mellem følgende:

- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er større end 5 mio. kr., kræver godkendelse i Regionsrådet.
- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er mindre end 5 mio. kr., kan godkendes i Forretningsudvalget.

Indgåelse af lejeaftaler til brug for regionsdrevne lægeklinikker, med en varighed på max. 6 måneder og en månedlig husleje på max. kr. 20.000, kræver dog ikke godkendelse.

Værdien af lejemålet beregnes i henhold til Bekendtgørelse 1581 af 17. december 2013 om regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv.

Værdien beregnes som hovedregel som lejemålets forholdsmæssige andel af den seneste offentlige ejendomsvurdering (ejendommens samlede antal m² / offentlige ejendomsvurdering x antal lejede m²).

I de tilfælde, hvor ejendommen er nyopført, eller hvor ejendommen er overdraget inden for det seneste år, beregnes værdien af lejemålet på grundlag af henholdsvis opførelsesomkostningerne, henholdsvis anskaffelsesomkostningerne.

Ombygningsudgifter, der afholdes af udlejer, skal lægges til den beregnede værdi af lejemålet.

Værdien af lejemålet beregnes af Projektafdelingen

Alle lejekontrakter skal forelægges Projektafdelingen, der sikrer ensartethed, og styrer kontrakterne igennem administrationen og frem til den endelige politiske godkendelse.

Det følger af Bekendtgørelse 1581, at der ved regionens leje af ejendomme, når lejemålets værdi opgjort som udgangspunkt efter den skønnede opførelsesomkostning for tilsvarende ejendom overstiger 5 mio. kr., skal ske deponering af en sum svarende til den skønnede opførelsessum eller ejendomsværdi. Dette skal beslattes af Regionsrådet.

Deponerede beløb kan frigives med 1/25 pr. år fra og med året efter deponeringen.

Driftsbevillinger

En *driftsbevilling* er en bemyndigelse fra Regionsrådet til at afholde driftsudgifter/omkostninger til et nærmere angivet formål – herunder oppebære indtægter af specifik angivet art – indenfor de afsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de generelle vilkår og målsætninger, hvortil bevillingen er givet.

Myndigheden til at afgive bevillinger ligger utvetydigt hos Regionsrådet – og kan som hovedregel ikke uddelegeres.

De regionale bevillinger er underopdelt i en række budgetområder, hvortil der er knyttet et konkret budgetansvar. Det betyder, at et éntydigt budgetansvar er fordelt på dele af den samlede bevilling. I praksis opfattes disse budgetansvarsområder som

bevillinger, idet de budgetansvarlige forventes at føre en tæt dialog med administrationen om den løbende forbrugsopfølgning og budgetoverholdelse.

For at opfylde forudsætningerne i budgetloven skal den samlede drift på Sundhedsområdet være i balance efter udgiftsbaserede principper, mens indtægterne på social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde skal være større end eller lig med omkostningerne opgjort efter omkostningsbaserede principper.

Det er sektoradministrationerne indenfor Sundhedsområdet, Speciaalsektoren og Regional udvikling, der samlet set sikrer, at deres respektive bevillinger overholdes – eller sørger for at indhente den fornødne bevillingsmæssige dækning indenfor de enkelte regnskabsår. For Administrationens område er det Koncerndirektøren, med det faglige ansvar for regionens samlede økonomiopgave, der varetager det samlede bevillingsmæssige tilsyn.

Tillægsbevillinger

Regionsrådet har mulighed for i løbet af året at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som anlægsbevillinger.

Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før Regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling efter behandling i Forretningsudvalget.

Ansøgninger om tillægsbevillinger vil som hovedregel blive forelagt for Regionsrådet i forbindelse med kvartalsrapporteringen.

Undtaget fra bestemmelsen er dog foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning – disse kan i fornødent omfang iværksættes uden Regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling skal da indhentes snarest muligt.

Lov- og cirkulæreændringer i løbet af budgetåret (midtvejsreguleringen) betragtes som tillægsbevillinger – både i forhold til udgiftsside og finansiering.

I forbindelse med tillægsbevillinger skal der anføres, hvorledes finansieringen skal ske.

Omkostnings- og udgiftsbaserede principper

Regionerne er forpligtet til at budgettere med omkostningsbaserede bevillinger på alle tre aktivitetsområder.

Samtidig tager økonomaftalerne mellem regeringen og Danske Regioner, herunder forudsætningerne i budgetloven, fortsat udgangspunkt i udgiftsbaserede principper. Dette betyder også, at størstedelen af den regionale økonomistyring er tilrettelagt efter udgiftsbaserede principper.

Omplaceringer indenfor samme bevilling

Der kan umiddelbart foretages budgetomplaceringer indenfor de givne bevillingsområder uden forudgående politisk godkendelse. Det betyder bl.a., at der umiddelbart kan flyttes budget mellem funktioner, steder og grupperinger indenfor de kontoplan-dele, der er tilknyttet bevillingen. Det gælder dog fortsat, at omplaceringerne skal understøtte de materielle målsætninger, der er opsat for bevillingen.

Idet Hospitalsområdet i Region Nordjylland udgør én samlet bevilling, er der i regionen forholdsvis mange muligheder for, at omplacere på tværs af enheder og Sundheds-området fællesbudget, uden forudgående politisk behandling.

Ligeledes gælder indenfor bevillingerne på Speciaalsektoren og Regional udvikling, at der fra administrativt niveau kan ske budgetomplaceringer på tværs med henblik på at sikre de vedtagne målsætninger på området.

Det vil dog på alle områder blive forudsat, at der i forbindelse med større omplaceringer mellem enheder, som kan have relevans for opgaveløsningen, forelægges til politisk behandling selvom der ikke er tale om bevillingsmæssige tilpasninger.

Overførsel imellem budgetår

For at sikre institutionerne i Region Nordjylland de bedst mulige betingelser for, at løse og realisere aftalte opgaver og mål, er der mulighed for overførsel af budget mellem årene.

Overførsel af mindreforbrug har således til formål at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af de afsatte midler og skal dermed understøtte en langsigtet økonomisk styring og prioritering. Omvendt vil et merforbrug i et budgetår automatisk blive overført til det næste, og dermed reduceres den økonomiske ramme for den pågældende institution.

Generelt gælder det, at følgende forudsætninger skal være opfyldt i forbindelse med overførsel af mindreforbrug:

- Overførslen vedrører en konkret aktivitet – og formålet kan accepteres. Det kan fx være forsinkelser i besluttede projekter.

- Institutionen/afdelingen har opfyldt sine aktivitetsforudsætninger
- Der er ikke tale om et tilfældigt opstået mindreforbrug.

Overførsel af mindreforbrug vedrørende såvel drift- som anlægsområdet forudsætter ansøgning til Regionsrådet. Ansøgninger indkaldes ultimo budgetåret og behandles i Regionsrådet i januar/februar måned.

Regional udvikling og tilsagnsbudgettering

På det regionale udviklingsområde er der i Budgetloven fastsat et særligt regelsæt omkring håndtering af projekttilsagn.

Indenfor områderne kulturel virksomhed, sundhedsinnovation, klima og teknologipagten samt uddannelse budgetteres og udgiftsføres tilsagn om tilskud med hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor retligt bindende tilsagn gives. Det gælder uanset om en del af udbetalingen falder i senere år.

For sådanne projekter er det således ikke nødvendigt at overføre midler, der endnu ikke er udbetalt, mellem budgetårene.

Udbetalingen sker fra regionens balance.

Kvartalsvis økonomirapportering

Af hensyn til at sikre opfølgning på budget, økonomi og aktivitet er der tilrettelagt et løbende rapporteringsspor til henholdsvis den administrative og politiske ledelse.

Rapporteringen tager afsæt i, at alle budgetansvarlige udarbejder kvartalsrapporter på deres respektive områder, som siden fremsendes til Patientforløb og Økonomi.

Det påhviler Patientforløb og Økonomi, på baggrund af disse rapporteringer, at afstemme budgetter, efterprøve forbrugsforventninger, og siden udarbejde en samlet kvartalsrapport omfattende regionens samlede økonomiske engagementer.

På de områder, hvortil der er knyttet særlige målsætninger i form af krav til aktiviteter, ydelser, eller særlige servicemål indgår disse i den kvartalsvise rapportering.

Regionerne er forpligtet til kvartalsvist at aflevere oplysninger om det forventede regnskab til de centrale myndigheder, herunder særligt Social- og Indenrigsministeriet. Det forudsættes, at oplysningerne er så opdaterede som muligt, hvorfor Region Nordjylland løbende skal sikre en hurtigt proces omkring den kvartalsvise opfølgning.

På udvalgte dele af Sundhedsområdet udarbejdes desuden i visse måneder mellem kvartalsrapporterne en månedlig forbrugsopfølgning, som er et "rent" udtræk af bogførte udgifter fordelt på de udvalgte budgetområder. Opgørelsen udsendes til Regionsrådet til orientering.

Den månedlige forbrugsopfølgning er et supplement til den kvartsvise rapportering, således at Regionsrådet kan opnå en bedre og hyppigere indsigt i den økonomiske status og udvikling på større områder i regionens økonomi.

Koncerndirektøren, med det faglige ansvar for regionens samlede økonomiopgave har bemyndigelse til løbende at kvalitetssikre og tilpasse den månedlige forbrugsopfølgning, således at Regionsrådet løbende kan sikres involvering i de - økonomisk set – mest relevante områder.

De beskrevne rapporteringer er alene den rapportering, der foretages til det administrative og politiske niveau. Det forudsættes, at de enkelte budgetansvarlige, i tilknytning hertil, fører en tæt økonomisk opfølgning der sikrer, at alle med delegeret budgetansvar fører et betryggende tilsyn med forbrug og aktivitet på de relevante områder.

Indkøbs- og udbudspolitik

Køb af varer og tjenesteydelser udgør en væsentlig del af regionens samlede udgifter.

Koncerndirektøren, med det faglige ansvar for regionens samlede økonomiopgave, har ansvaret for, at der udarbejdes en indkøbspolitik, som ud over de politiske målsætninger fastsætter principperne for indkøb og indgåelse af indkøbsaftaler.

Indkøbspolitikken godkendes af Regionsrådet.

Ansvaret for at overholde indkøbspolitikken og dermed udnytte fælles indkøbsaftaler følger budgetansvaret.

Region Nordjyllands indkøbs- og udbudspolitik fastlægger, at regionen skal fremstå som en effektiv, professionel og konkurrencedygtig serviceudbyder på Sundhedsområdet.

Indkøbskontoret i Center for Administration servicerer alle regionens institutioner. Ligeledes har regionen et fælles centrallager fra hvilket varer leveres til alle regionens institutioner.

Som udgangspunkt skal alle varer indkøbes gennem Indkøbskontoret i Center for Administration.

De enkelte institutioner kan gennem det elektroniske bestillingssystem ILS-online bestille alle de nødvendige standardvarer. Specialvarer bestilles ved henvendelse til Indkøbskontoret, der sørger for indkøb og levering.

Ved større anskaffelser, og i tilfælde hvor Regionen indkøber større partier, skal EUs udbudsregler anvendes.

Det anbefales, at Indkøbskontoret i Center for Administration samt Kontor for Jura og forsikring kontaktes, hvis der er behov for EU-udbud eller ved vurdering af, om der skal gennemføres EU-udbud.

Indtægtsdækket virksomhed

Institutioner i Region Nordjylland har mulighed for at iværksætte eksternt finansierede aktiviteter i form af indtægtsdækket virksomhed.

Hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed kan gives, når følgende betingelser er opfyldt:

- Der må ikke for kredsen af aftagere bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver.

Bilag 1: Kompetencefordeling på økonomiområdet

B = Besluttende instans I = Indstillende instans	Regions- rådet	Forretnings- udvalget	Administra- tionen
Budget			
1. Fastlæggelse af budgetprocedurer		B	I
2. Bevillingsniveau	B	I	I
3. Års- og flerårsbudget	B	I	I
4. Økonomiopfølgning	B	I	I
5. Overførsel af ubrugte midler – ud over automatisk overførsel	B	I	I
6. Fritagelse for overførsel af merforbrug	B	I	I
7. Tillægsbevillinger – herunder DUT-ændringer eller lovændringer mv., som betyder ændrede udgifter/indtægter	B	I	I
8. Omplacering mellem bevillinger herunder mellem drifts- og investeringssiden.	B	I	I
Regnskab og revision			
9. Regnskab for regionen	B	I	I
10. Regnskaber vedr. investeringsprojekter over 10 mio. kr.	B	I	I
11. Revisionsberetninger	B	I	I
12. Antagelse af revision	B	I	I
Særligt vedrørende investeringssiden			
13. Investeringsoversigt incl. anskaffelsespuljen	B	I	I
14. Omprioritering mellem projekter og udmøntning af pulje på investeringsoversigten	B	I	I
15. Bevillinger til nye projekter i budgetåret i forhold til investeringsoversigten og tillægsbevillinger til projekter	B	I	I
16. Udmøntning af bevillinger til projekter og anskaffelser opført i investeringsoversigten med totaludgift på 5 mio. kr. eller derover	B	I	I
17. Køb og salg af fast ejendom	B	I	I
Særligt vedrørende driftssiden			
18. Udmøntning af vedligeholdelses- og arbejdsmiljøpuljer			B
19. Modtagelse af donationer i form af arv eller gaver af værdi 100.000 kr. eller derover, som ikke kræver tillægsbevilling		B	I
20. Modtagelse af donationer i form af arv eller gave af værdi under 100.000 kr., som ikke kræver tillægsbevilling			B
21. Modtagelse af donationer i form af tilskud e.l. til forskning og udvikling fra private midler, som ikke kræver tillægsbevilling			B
22. Eksternt finansierede projekter med øget personalenormering – eksempelvis via statslige midler		B	I
23. Eksternt finansierede projekter uden øget personalenormering			B
24. Indtægtsdækket virksomhed med øget personalenormering		B	I
25. Indtægtsdækket virksomhed uden øget personalenormering			B
26. Udmøntning af centrale lønpuljer		B	I
27. Indgåelse af lejemål over bagatelgrænsen(1)	B	I	I
28. Indgåelse af lejemål under bagatelgrænsen		B	I
29. Leasingkontrakter over bagatelgrænsen (2)	B	I	I
30. Driftsoverenskomster med og vedtægter for selvejende institutioner (3)	B	I	I
31. Låneoptagelser, garantiforpligtelser o.l.	B	I	I
32. Udbud over bagatelgrænsen (4)	B	I	I
Fastsættelse af generelle politikker og retningslinier på det økonomiske område			
33. Kasse- og regnskabsregulativet - økonomiguide	B	I	I
34. Politik for forsikringstegning og risikostyring	B	I	I
35. Politik vedrørende udbud og udlicitering	B	I	I
36. Politik vedrørende indkøb	B	I	I
37. Byggestyringsregler	B	I	I
38. Principper for fastlæggelse og administration af takster vendt mod borgerne	B	I	I
39. Fastlæggelse af afgifter, gebyrer o.l. vendt mod borgerne	B	I	I

Note 1: Dvs. lejemål, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller offentlige ejendomsvurdering – overstiger 5 mio. kr. og dermed udløser deponeringspligt jf. lånebekendtgørelsen.

Note 2: Dvs. leasingkontrakter, hvor den samlede værdi af de leasede genstande overstiger 5 mio. kr.

Note 3: Mindre væsentlige ændringer i gældende driftsoverenskomster og vedtægter kan besluttes af administrationen.

Note 4: Se særskilt kompetenceskema vedrørende udbud.

Bilag 1 (fortsat): Kompetencefordeling i forhold til udbud

Kompetenceskemaet er udtryk for Region Nordjyllands retningslinjer for, hvilke administrative og politiske organer, der efter delegation fra Regionsrådet henholdsvis indstiller og beslutter, dels hvorvidt en given opgave skal udliciteres/ udbydes og dels til hvilken tilbudsgiver, ordren skal afgives.

Når der i nærværende sammenhæng tales om udbud¹ skal dette forstås som udbud i henhold til EU's Udbudsdirektiv, konkurrenceudsættelse i henhold til Tilbudsloven samt kompetenceudsættelse i henhold til EU-traktatens principper.

I forhold til udbud, som knytter sig til indkøb af varer og tjenesteydelser, hvortil der er givet en bevilling, og hvor der i henhold til den generelle kompetencefordeling ikke skal ske politisk godkendelse, skal der tilsvarende ikke ske politisk godkendelse af selve udbuddet af indkøbet. De eneste undtagelser er, hvor der sker udlicitering, eller hvor der er tale om udbud af principiel karakter².

Tegnforklaring:

I: indstiller B: beslutter

¹ Ved udbud forstås en proces, hvor eksterne leverandører gives mulighed for at afgive tilbud på en opgave eller vare til Regionen. Kompetencefordelingen i forhold til udbud af regionens ejendomme fremgår af den generelle kompetencefordeling og er ikke omfattet af nærværende.

² EU-traktatens generelle principper omfatter krav om ligebehandling, gennemsigtighed, proportionalitet, gensidig anerkendelse og forhandlingsforbud.

Sagstyper		Adm.	FU	RR
Udbud, hvor regionen indkøber varer/tjenesteydelser eksternt, og hvor udbudspigten følger af lovgivningen.		B		
Udlicitering¹ (af opgaver/lydelser, som hidtil har været varetaget af regionen).²	<i>Beslutningen om udbud herunder kontraktslængde, udbudform, udvælgelseskriterier, tildelingskriterier, afgivelse af kontrolbud og optioner.</i>	I	I	B
	<i>Beslutning om kontraktindgåelse</i>	I	I	B
Udbud, som vurderes af principiel karakter pga. økonomisk eller indholdsmæssigt omfang samt hvor der skal træffes beslutninger, som kan få væsentlig betydning for serviceniveauet for regionens borgere.	<i>Beslutningen om udbud herunder kontraktlængde, udbudsform, udvælgelseskriterier, tildelingskriterier, afgivelse af kontrolbud og optioner.</i>	I	I	B
Udbud af varekøb eller køb af tjenesteydelser med en økonomisk værdi på 20 mio. kr. eller derover anses for principielle udbud, medmindre der er tale om køb, - som tidligere har været i udbud, og - hvor der ikke skønnes at være væsentlige ændringer til hidtidig udbudsstrategi og økonomisk omfang.	<i>Beslutning om kontraktindgåelse</i>	I	I	B
Udbud af køb af tjenesteydelser med en økonomisk værdi på 5 mio. kr. eller derover men mindre end 20 mio. kr., og som ikke tidligere har været i udbud, eller hvor der skønnes at være væsentlige ændringer til hidtidig udbudsstrategi og økonomisk omfang.		I	B	
Fastlæggelse af udbudsstrategi		I	I	B
Regionens deltagelse i selskaber, hvor selskabsdannelsen medfører udbudsplicht efter lovgivningen.³		I	I	B

¹ Udlicitering er overdragelse af en opgave, som hidtil har været udført af regionen til én eller flere eksterne leverandører. Udliciteringen involverer typisk medarbejdere, der overdrages eller på anden måde berøres af overdragelsen.

² Herunder skal der træffes beslutning om, hvorvidt der skal foretages kontrolberegninger eller afgives kontrolbud fra administrationen.

³ Regionen kan, i selskabsform, samarbejde med private og offentlige myndigheder, og samarbejdet kan ske efter sundhedslovens § 78, lov om kommuners udførelse af opgaver for andre myndigheder og kommuner og regioners deltagelse i selskaber samt efter lov om teknologioverførsel.

Bilag 1 (fortsat): Kompetencefordeling i forhold til anlægsområdet

Projekter under 10 mio. kr. i samlet værdi – og som er medtaget på investeringsoversigten:

- og dermed kan udmøntes uden politisk godkendelse – **her træffes alle beslutninger administrativt** incl. valg af udbudsmodel, prækvalificering af rådgiver, prækvalificering af entreprenør og godkendelse af licitationsresultat = aftaleindgåelse med entreprenør.

Projekter på 10 mio. kr. eller mere i samlet værdi – eller som ikke er medtaget på investeringsoversigten:

1. valg af evt. udbudsmodel vedr. rådgivere og valg af bygherrerådgiver til brug for dette udbud -> **administration**
2. eventuel prækvalificering af rådgivere samt valg af rådgiver -> **forretningsudvalget**
3. valg af udbudsmodel for byggeri -> **administration**
eventuel prækvalificering af entreprenører > **forretningsudvalget**
4. udvælgelseskriterier og tildelingskriterier samt optioner -> **administration**
5. valg af entreprenør (inkl. tilvalg af optioner) -> **forretningsudvalget**

Bilag 5 - Takster – Sundhedsområdet

Salg til private

Reglerne om salg af sundhedsydelser til privatpersoner er reguleret i bekendtgørelse nr. 657 af 28. juni 2019, og mulighederne for salg af sundhedsydelser til privatpersoner er meget begrænsede.

Bekendtgørelse nr. 170 af 5. februar 2017 regulerer i hvilket omfang Regionens sygehuse kan drive patienthoteller, cafeteria og kiosker. Driften skal ske på markedsvilkår.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforsvarligt og/eller uensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelsen, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til private:

Overnatning			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel	Incl. morgenmad	Gratis	
Pårørende, Patienthotel, voksen	Incl. morgenmad	300,00	Pr. overnatning
Pårørende, Patienthotel, barn 4-12 år	Incl. morgenmad	150,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Uden opredning	200,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Med opredning	300,00	Pr. overnatning
Pårørende med patient, Sdr. Skovvej	Incl. morgenmad	300,00	Pr. overnatning
Regionshospital Nordjylland			
Værelse, Frederikshavn		200,00	Pr. overnatning
Mad			
Ydelse		Takst (kr.)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel		*	
Pårørende, Patienthotel		*	
Mad til fædre med børn indlagt på neonatalafdeling		*	
Aalborg Universitetshospital, Himmerland			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Regionshospital Nordjylland, Hjørring			
Fædre på børneafdeling og fødeafdeling		*	
Regionshospital Nordjylland, Thisted			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Psykiatrien			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Hvis pårørende er benævnt som ledsager, er bespisning gratis			
*Takster for mad er beregnet ud fra kostpris samt typen af mad, og kan derfor variere			

Salg til erhvervsdrivende og myndigheder

Bekendtgørelse nr. 170 af 5. februar 2017 regulerer i hvilket omfang Regionens sygehuse kan sælge ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder. Der kan ske salg af

- Undersøgelser og prøver m.v. til omkostningspris
- Forskning, udvikling, efter- og videreuddannelse og rådgivning til omkostningspris
- Udleje af overkapacitet i form af udstyr og lokaler til markedsværdi

Salg af undersøgelser og prøver mv. er begrænset af, at der ikke må være private virksomheder i regionen, der kan dække efterspørgslen. Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforsvarligt og/eller uhensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelsen, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder:

Varmtvandsbassiner		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Skagen	419,50	Pr. time
Hjørring	426,50	Pr. time
Gymnastiksal		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Hjørring	526,50	Pr. time
Ligsyn		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Ligsyn	225,50	Pr. opgave
Kisteilægning		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Hverdage 7.30 - 15.00	353,50	Pr. opgave
Øvrige tidspunkter	665,00	Pr. opgave
Balsamering		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Balsamering	1.996,00	Pr. opgave
Lodning af zinkkiste		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Lodning af zinkkiste	933,00	Pr. opgave
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet	2.222,00	Pr. opgave

Bilag 6 - Takster – Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst kr.	Bemærkning
Bostedet Brovst	Brovst - Døgnophold	SEL § 107	20	3.394	
	Brovst - Døgnophold (inkl. kost & vask)	SEL § 107	0	3.460	
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	22	2.782	
	Hadsund - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	18	1.936	
Bostedet Kærvang	Kærvang, Fjorden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	22	2.590	
	Kærvang, Fjorden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	1.803	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold (almen)	ABL § 105	9	1.960	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	8	2.237	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	3	1.560	
	Kærvang, Tranevej - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	5	470	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold (almen)	ABL § 105	4	1.884	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	1	2.345	
Bostedet Solsiden	Solsiden, Teglgården - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	3	1.635	
	Solsiden, Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	20	2.680	
	Solsiden, Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	6	1.865	
	Aars - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	25	2.743	
	Aars - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	15	1.909	

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Aktivitets- og botilbud - Center for Døvblindhed og Høretab	Botilbud, Høretab - Individuel takst	SEL § 107	1	3.382	
	Botilbud, Høretab - Takst 1	SEL § 107	1	1.095	
	Botilbud, Høretab - Takst 2	SEL § 107	2	1.794	
	Botilbud, Høretab - Takst 3	SEL § 107	1	2.477	
	Botilbud, Høretab - Udsłusningstakst	SEL § 107	1	820	
	Bøgehuset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	6	5.363	
	Danalien - Døgnophold	SEL § 108	14	3.856	
	Danalien - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	0	3.435	
	Danalien - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	0	4.482	
	Danalien - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	0	6.702	
	Kloden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	7	3.435	
	Kloden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	11	4.482	
	Kloden - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	6	6.702	
	Planethuset - Aflastning	SEL § 66, stk. 1	2	3.866	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	31	865	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	5	869	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	7	1.126	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	5	1.907	
	Ungdomshjemmet - Døgnophold	SEL § 107	11	4.500	
Undervisning og behandling - Center for Døvblindhed og Høretab	Skoleafd. - Børn med høretab	FSL § 20	3	1.098	
	Skoleafd. - Børn med høretab (obj. finansieret)	FSL § 20	1	807.194	
	Skoleafd. - Børn med høretab m. ydr. funk.nedsæt.	FSL § 20	6	1.803	
	Skoleafd. - Voksne med høretab	LSV § 1	2.520	336	
	Skoleafd. for døvblinde børn	FSL § 20	6	1.832	
	Skoleafd. for døvblinde børn (obj. finansieret)	FSL § 20	1	701.103	
	Skoleafd. for døvblinde voksne	LSV § 1	36	186	
	STU Døvblindhed - Takst 1		1	1.130	
	STU Døvblindhed - Takst 2		1	1.621	
	STU Høretab - Takst 1		4	732	
	STU Høretab - Takst 2		6	1.088	
Den Sikrede Institution Kompasset	Kompasset - A conto-betaling (obj. finansieret)	SEL § 66, stk. 1	1	8.870.651	
	Kompasset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	8	4.138	
	Kompasset - Døgnophold (sociale pladser)	SEL § 66, stk. 1	0	7.176	
	Kompasset - Undervisning	FSL § 20	4	679	
Forsorgs-hjemmet Aas	Aas - Forsorgstilbud	SEL § 110	15	1.887	
Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed	1A Generel rådgivning og information - Høre	SEL §§ 10-12	1	1.210.769	
	1A Generel rådgivning og information - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	1	1.083.736	
	2A Småbørn (0-6 år) - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	2.000	898	
	2B Skolebørn (6-18 år) Syn og ASK	FSL § 20	900	898	
	2C Unge & voksne - Høre	SEL §§ 10-12	7.800	898	
	2C Unge & voksne - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	9.800	898	
	2D Børn & voksne - Medicinsk-optisk øjenlidelser	SEL §§ 10-12	960	898	
	2E Voksne med høre-, syns- eller ASK-problemer	LSV § 1	1.027	898	
	3A Hjælpe midde lpulje - Optiske og IThiælpe midler	SEL §§ 112	1	12.873.114	
	3B Hjælpe midde lpulje - Øvrige synshjælpe midler	SEL §§ 112	1	1.353.479	
	3C Hjælpe midde lpulje - Uv.mat. og tek.hjælpe midler	FSL § 20	1	566.306	
Neurocenter Østerskoven	Østerskoven - Erhvervet hjerneskade	SEL § 107	22	4.738	
	Østerskoven - Medfødt hjerneskade	SEL § 107	6	4.448	

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Specialbørne- hjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.993	
	Aflastning §52, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	4.427	
	Aflastning §52, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1	0	5.906	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.178	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.993	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.712	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1	0	7.023	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1	SEL § 84	0	3.365	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2	SEL § 84	0	3.702	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3	SEL § 84	0	5.580	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1	SEL § 84	0	3.032	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2	SEL § 84	0	3.365	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 84	0	4.192	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4	SEL § 84	0	5.465	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke A	SEL § 84	0	3.957	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 7914
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke A	SEL § 84	0	4.477	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 8954
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 Pakke A	SEL § 84	0	6.521	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 13042
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke A	SEL § 84	0	3.464	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 6928
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke A	SEL § 84	0	3.957	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 7914
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke A	SEL § 84	0	5.021	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 10042
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 Pakke A	SEL § 84	0	6.804	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 13608
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke B	SEL § 84	0	4.553	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 9106
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke B	SEL § 84	0	5.192	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 10384
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 Pakke B	SEL § 84	0	7.536	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 15072

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Specialbørne- hjemmene (fortsat)	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke B	SEL § 84	0	3.940	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 7880
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke B	SEL § 84	0	4.553	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 9106
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke B	SEL § 84	0	5.900	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 11800
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 Pakke B	SEL § 84	0	8.000	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 16000
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke C	SEL § 84	0	3.777	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 11331
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke C	SEL § 84	0	4.220	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 12660
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 Pakke C	SEL § 84	0	6.133	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 18399
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke C	SEL § 84	0	3.319	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 9957
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke C	SEL § 84	0	3.777	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 11331
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke C	SEL § 84	0	4.779	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 14337
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 Pakke C	SEL § 84	0	6.470	En pakke afregnes som 2 x døgntakst - i alt 19410
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 (hverdag)	SEL § 84	0	3.063	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 (hverdag)	SEL § 84	0	3.304	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 (hverdag)	SEL § 84	0	5.389	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 (hverdag)	SEL § 84	0	2.820	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 (hverdag)	SEL § 84	0	3.063	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 (hverdag)	SEL § 84	0	3.773	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 (hverdag)	SEL § 84	0	4.695	
	Døgnophold, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	10	4.127	
	Døgnophold, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	2	4.538	
	Døgnophold, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1	8	5.926	
	Døgnophold, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	1	3.314	
	Døgnophold, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	10	4.127	
	Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	2	4.767	
	Døgnophold, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1	6	6.957	

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Domfældte og kriminalitets-truede	Bakkebo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	2	7.121	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	4.979	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	9	3.550	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	2	2.836	
	Vestergade 18 - Døgnophold	SEL § 108	6	1.638	
Psykatri og udviklings-hæmning	Bøgedal - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	3	3.391	
	Bøgedal - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	8	2.873	
	Bøgedal - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	3	2.521	
	Bøgedal - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	1	2.170	
	Højbo - Døgnophold (almen)	ABL § 105	9	2.373	
	Højbo - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	3	3.391	
	Højbo - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	2.873	
	Højbo - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	1	2.521	
	Højbo - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	1	2.170	
	Højbo - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105	1	1.466	
	Skrænten - Døgnophold (almen)	ABL § 105	8	2.703	
	Skrænten - Døgnophold (almen)				
	Takst 1	ABL § 105	1	4.567	
	Skrænten - Døgnophold (almen)				
	Takst 2	ABL § 105	2	2.691	
	Skrænten - Døgnophold (almen)				
	Takst 3	ABL § 105	1	2.222	
Aktivitets- og samværstilbud	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	52	525	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	7	874	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	4	651	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	2	502	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 4	SEL § 104	2	354	
Komplekse udviklings-forstyrrelser	Kastanien - Døgnophold	SEL § 108	7	5.565	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	1	7.298	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	5.102	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	1	3.858	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	1	3.153	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 5	SEL § 108	1	2.802	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 6	SEL § 108	8	2.449	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 7	SEL § 108	2	2.097	
	Kuben - Døgnophold	SEL § 108	2	7.840	
	Kuben - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	2	3.302	
Autismespektrum-forstyrrelser	Skovbo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	8	6.912	
	Skovbo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	4	5.047	
	Skovbo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	12	3.415	
Særforanstaltninger	Løvhøj - Døgnophold	SEL § 108	5	9.014	
	Tårnly - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	5	7.583	
	Tårnly - Døgnophold (ny)	SEL § 108	4	7.976	

Bilag 7 - Løn- og prisfremskrivning

Lønfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet en lønfremskrivning på 2,70%.

Prisfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet følgende prisfremskrivninger:

- Hospitalsområdet og Administrationen 1,15%
- Praksis (Sygesikringsområdet) 2,20%
- Regional udvikling 1,76%